

Федеральное агентство по образованию
Государственное образовательное учреждение
высшего профессионального образования
«ГОРНО-АЛТАЙСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ»

Кафедра русского языка

СЛАВЯНСКИЕ ЯЗЫКИ. ПОЛЬСКИЙ ЯЗЫК

Учебно-методический комплекс

Для студентов, обучающихся по специальности
031001 – Филология
Специализация «Русский язык и литература»

Горно-Алтайск
РИО Горно-Алтайского госуниверситета
2008

Печатается по решению методического совета
Горно-Алтайского госуниверситета

Славянские языки (Польский язык) /: учебно-методический комплекс для студентов, обучающихся по специальности 031001 «Филология» / Горно-Алтайск: РИО ГАГУ, 2008. –

Составитель Новикова О.В., к.ф.н., доцент кафедры русского языка
Горно-Алтайского государственного университета

Рецензенты: Тихонова Р.И., завкафедрой общего языкознания

Самарского государственного педагогического университета, профессор

Волкова Н.А., к.ф.н., ассистент кафедры русского языка

Горно-Алтайского государственного университета

Представленный учебно-методический комплекс (УМК) составлен на основе «Программы обучения польскому языку как иностранному для русскоговорящих учащихся», составленной Бланкой Конопкой (Варшава, 2000), и является основой организации учебного процесса в зависимости от конкретных условий, в которых проводится обучение, индивидуальных возможностей студентов и других факторов. УМК определяет цели обучения, умения, какими должны овладеть студенты, грамматический материал, тематику реферативных и самостоятельных работ. В учебно-методическом комплексе представлен план самостоятельной работы студентов, а также методические рекомендации к ней, контрольные вопросы, выносимые на зачеты, контрольно-измерительные материалы по модульно-рейтинговой системе оценки знаний, краткий польско-русский словарь выражений и оборотов.

Учебно-методический комплекс предназначен для обучения польскому языку как иностранному студентов очного отделения филологического факультета. Основными предпосылками УМК являются: обучение польскому языку как иностранному, коммуникативный метод, учет сопоставительного анализа польского и русского языков.

ОГЛАВЛЕНИЕ

ОГЛАВЛЕНИЕ

Предисловие	4
Квалификационная характеристика выпускника	4-5
Компетенции выпускника	5
Список практических навыков и умений по курсу	5-12
Рабочая программа	13-117
Объяснительная записка	13
Требования, предъявляемые к обязательному минимуму содержания дисциплины, определяемые ГОС ВПО	13
Технологическая карта учебного курса	14
Содержание учебного курса	14-22
Практические задания по курсу	23-53
Рекомендуемая литература	53
Тексты для чтения	54-55
Темы реферативных работ	55
Методические указания по самостоятельной работе студентов	56-59
План самостоятельной работы	56-59
Рекомендации к выполнению плана самостоятельной работы	59-61
Контрольные вопросы, выносимые на зачеты	62
Базовый морфолого-синтаксический материал, учитывающий сопоставительный анализ польского и русского языков (лапсологическая основа – анализ ошибок)	63-84
Образцы склонений и спряжений	84-98
Контрольно-измерительные материалы по модульно-рейтинговой системе оценки знаний	98-107
Польско-русский словарь выражений и оборотов	107-117

Предисловие

Дисциплина «Славянские языки» включена в федеральный компонент цикла общегуманитарных и социально-экономических дисциплин (ГСФ. Ф.) Государственного образовательного стандарта (ГОС), утвержденного Министерством образования Российской Федерации.

Настоящий учебно-методический комплекс составлен на основе требований к обязательным минимумам содержания и подготовки специалистов профессиональных образовательных программ филологических специальностей по дисциплине «Славянские языки», представленных в ГОСах названных специальностей.

При составлении учебно-методического комплекса также учитывалось содержание примерной программы дисциплины, разработанной Бланкой Конопкой (Конопка, Бланка «Программа обучения польскому языку как иностранному для русскоговорящих учащихся». - Варшава, 2000). Представленный поурочный лексико-грамматический материал разработан на основе учебника польского языка С. Короляк, Д. Василевской (Korolak, S., Język polski / S. Korolak, D. Wasilewska. – М.-СПб, 2001), а также трехтомного издания этих же авторов (Korolak, S. Мы читаем и говорим по-польски / S. Korolak, D. Wasilewska. – Warszawa: Wiedza Powszechna, 1986).

Программа обучения польскому языку как иностранному для русскоговорящих студентов предусматривает вводный (бестекстовый) период, основной курс. Программа определяет цели обучения, грамматический материал, тематику, умения, которыми должен овладеть обучающийся.

Учебно-методический комплекс включает в себя: квалификационную характеристику и компетенции выпускника-филолога; рабочую программу дисциплины с технологической картой; тематику практических занятий; методические указания к выполнению самостоятельных работ, контрольные вопросы, выносимые на зачет; базовый морфолого-синтаксический материал, учитывающий сопоставительный анализ польского и русского языков; рекомендуемую литературу (основную и дополнительную); темы рефератов; контрольно-измерительные материалы по модульно-рейтинговой оценке знаний студентов, а также краткий польско-русский словарь выражений и оборотов.

Квалификационная характеристика выпускника

Практическая и исследовательская деятельность филолога сосредоточена в области гуманитарного знания, межъязыковой коммуникации, образования и культуры. Объектами профессиональной деятельности филолога являются языки (отечественные и иностранные) в их теоретическом и практическом, историческом и диалектологическом аспектах и литература (отечественная и зарубежная) с учетом закономерностей ее развития в различных странах.

Филолог подготовлен к осуществлению научно-исследовательской и практической деятельности, конкретные виды которой определяются содержанием образовательной профессиональной программы, разрабатываемой вузом. В научно-исследовательской сфере предполагается исследование языка и ли-

тературы в их современном состоянии и историческом развитии; в профессиональной сфере – осуществление деятельности, связанной с использованием знаний и умений в области филологии в учреждениях образования, культуры, управления, в СМИ, в области межкультурной коммуникации и других областях социально-гуманитарной деятельности.

Компетенции выпускника

Профессиональные:

- 1) знание польской графики и алфавита;
- 2) владение определенным лексико–грамматическим материалом польского языка, необходимым для общения в наиболее распространенных повседневных ситуациях; различными видами речевой деятельности и формами речи (устной, письменной, монологической и диалогической);
- 3) умение переводить литературные и публицистические тексты.

СПИСОК ПРАКТИЧЕСКИХ НАВЫКОВ И УМЕНИЙ ПО КУРСУ

1. Вводный блок

(бестекстовый)

Цель: 1. *Понимание на слух краткой и простой устной информации, воспроизведение кратких высказываний (в рамках простого предложения).*

2. Элементарная информация о Польше и польском языке.

1. Языковой материал:

1. Знакомство, представление самих себя и других лиц (*Jestem wasza nauczycielka języka polskiego. Nazywam się...; Jestem Ania, a ty?*).
2. Указывание и называние лиц и предметов в аудитории, комнате (*To jest nasz kolega; to jest tablica*).
3. Формулировка простых вопросов и кратких ответов (*- Kto to jest? - To jest Paweł; - Co to jest? - To jest książka; - Gdzie jest ..? Tutaj, tam*);
4. Понимание инструкций и вопросов преподавателя, реагирование на них (*Proszę otworzyć książkę; Proszę pokazać swój zeszyt*).
5. Основной речевой этикет, вежливые формы обращения. (*Dzień dobry. Do widzenia. Proszę. Dziękuję*).
6. Интонация повествовательного и вопросительного предложений; сопоставление интонации польского и русского вопросительных предложений (различия); воспроизведение кратких диалогов на основании представленных типов простого предложения (вопросительного, повествовательного, отрицательного) и введенной лексики;
7. Обучение 1-3 стихотворениям;
8. Элементарная информация о Польше:

- главные национальные польские символы (государственные герб, флаг, гимн);
- карта Польши: географическое положение Польши на карте Европы и Азии. А также мира; Варшава – столица Польши, главные польские города, реки, озера, горы, географические регионы, государства-соседи Польши.
- Почему мы учим польский язык (основные факты из истории Польши и польской диаспоры на Востоке и в России).
- Польский язык и культура в мире.
- Великие поляки.

II. Алфавитный курс

Грамматический блок

Цель: 1. Формирование умений понимать устную речь, писать, читать, говорить.

2. Развитие общей коммуникативной компетенции.

3. Подготовка к активной языковой и культурной коммуникации в польскоязычной среде.

4. Формирование основных знаний о языке.

5. Подготовка к самообразованию и использованию в этом процессе средств и источников информации.

1. **Польский алфавит** - латинское происхождение польского алфавита; специфические польские буквы (диграфы, буквы с диакритическими знаками); транслитерация русского алфавита на польский.

2. **Транскрипция** печатного текста на непечатный.

3. **Умение пользоваться словарями** (типы словарей, в основном двуязычные польско-русские и русско-польские).

4. **Фонетика.** Общая характеристика фонологической системы польского языка, сопоставление с русской. Произношение гласных звуков, отличия между польскими и русскими (отсутствие в польском языке редукиции гласных). Носовые гласные, их произношение в зависимости от позиции в слове. Произношение согласных звуков в сопоставлении с русскими, с учетом мягких и смягченных согласных (*ć, c', dź, dz', s', ś, ź, z', l'*), а также твердых (*cz, dz, dż, szcz, ł, l*). Упрощение групп согласных. Ударение в польском языке. Основные типы интонации вопросительного предложения (сопоставление с русской интонацией вопросительного предложения).

5. **Морфология. Глагол.** Глаголы – слова, обозначающие действия; безличная форма глагола (инфинитив); единственное и множественное число, личные формы настоящего времени, типы спряжений, виды глаголов (совершенный, несовершенный вид), возвратные глаголы (соотношение возвратных-невозвратных форм глагола – несимметричность этих форм в русском и польском языках), будущее время (простое и сложное в сопоставлении с русским языком), изъявительное наклонение, сослагательное наклонение (отличия в употреблении и пра-

вописании сослагательного наклонения между польским и русским языками), чередование согласных и гласных в основе, нерегулярные глаголы, причастие и деепричастие, страдательный залог (в сопоставлении с русским языком).

Имя существительное. Имена существительные – слова, называющие лиц, животных, растений, предметы; единственное и множественное число; мужской, женский, средний род; основные типы склонений; семь падежей (наличие звательного падежа в польском языке), чередование согласных и гласных в основе слов в косвенных формах, категория одушевленности и неодушевленности; формы мужско-личные и немужско-личные (неличные); *pluralia tantum* (существительные, имеющие только множественное число), супплетивные формы.

Роль существительного в предложении (подлежащее, дополнение).

Имя прилагательное. Имена прилагательные как слова, определяющие существительное; зависимость форм прилагательного от форм существительного; мужской, женский, средний род; падежи; единственное и множественное число; множественное число и формы мужско-личные и немужско-личные (неличные) (сопоставление с русским языком); чередование согласных и гласных в основе слов; степени сравнения (регулярные и нерегулярные).

Роль прилагательного в предложении (определение, именная часть сказуемого).

Местоимение. Относительные, притяжательные, вопросительные, личные, указательные (сопоставление с русским языком), неопределенные, отрицательные в сочетании с предлогами (сопоставление с эквивалентными формами в русском языке; супплетивные и энклитические формы; множественное число; мужско-личные и немужско-личные формы (сопоставление с русским языком); чередование гласных и согласных.

Имя числительное. Числительное как часть речи, означающая количество и очередность, порядок; количественные и порядковые числительные, их склонение; мужско-личные и немужско-личные формы (сопоставление с русским языком); чередование гласных и согласных в основах слов.

Роль числительного в предложении (определение).

Наречие. Наречия (образованные от прилагательных) как определение глагола; наречия места, времени, степени, меры, способа, направления, причины, цели; степени сравнения наречий (регулярные, нерегулярные).

Роль наречия в предложении (обстоятельство).

Предлог. Предлоги в сочетании с существительными в функции обстоятельства; направления и передвижения, места, цели, предназначения, времени, способа, причины, следствия.

Отличия в значении и употреблении предлогов между польским и русским языками.

Союз. Сочинительные союзы, выражающие отношения присоединения, противопоставления, взаимоисключения; подчинительные союзы, выражающие отношения временные, причинные, целевые, условные (различия в значении и употреблении союзов между польским и русским языками).

Частица. Употребление некоторых частиц усилительных, вопросительных и других; различия в значении между некоторыми польскими и русскими частицами.

6. Словообразование. Наиболее употребительные префиксы: глаголов (например, *do-, na-, nad-, o-, ob-, od-, po-, pod-, pze-, przed-, przy-, roz-, s-, u-, w-, wy-, z-, za-*); прилагательных, наречий (например, *bez, nie, naj*), другие.

Наиболее употребительные суффиксы существительных (например, *-acz, -ak, -agz, -cz, -icie l / yciel, -anie, -enie*) и другие.

7. Синтаксис. Общие сведения о предложении. **Простые предложения.** Типы предложений: повествовательные, вопросительные, повелительные, восклицательные. Связь слов в предложении: члены предложения; сочинительная и подчинительная связь. Согласование. Управление (различия в управлении в польском и русском языках).

Главные члены предложения. Подлежащее. Способы выражения подлежащего (отдельным словом, словосочетанием). Сказуемое. Типы сказуемого: простое глагольное сказуемое и составное сказуемое; глагол *być* в настоящем времени в функции связки; именная часть составного сказуемого, выраженная существительным в форме творительного падежа (сопоставление с русским языком), другие глаголы в функции связки; именная часть составного сказуемого, выраженная существительным в форме творительного падежа (сопоставление с русским языком), прилагательным, местоимением, числительным, причастием, наречием; именная часть сказуемого, выраженная безличной формой глагола (инфинитивом).

Второстепенные члены предложения. Определение. Согласованное определение, выраженное существительным с предлогом или без предлога (различия между польским и русским языками в употреблении и управлении предлогов, а также употребляемого инфинитива в функции определения), личным местоимением в притяжательном значении, наречием, деепричастием. Дополнение прямое и косвенное (различия между польским и русским косвенным дополнением в способе образования страдательных конструкций). Обстоятельства места, времени, причины, цели, способа действия (различия в способе их выражения в польском и русском языках).

Виды простого предложения: неопределенно-личные, безличные, назывные, полные и неполные предложения.

Синтаксис сложного предложения – общие сведения. Сложносочиненные предложения без союза или соединенные сочинительными союзами. Сложноподчиненные предложения: определительные придаточные предложения с союзом *który*, дополнительные придаточные предложения с союзом *że*, с местоимением *co*, с частицей *czy*, обстоятельственные придаточные предложения места с наречиями *gdzie, dokąd, skąd*; придаточные времени с наречием *kiedy*, придаточные причины с союзами *bo, dlatego, że, ponieważ*; придаточные условные с союзом *jeżeli*, придаточные уступки с союзами *chociaż, mimo, że*; придаточные цели с союзами *żeby, po to, aby*.

III. Коммуникативный блок

Речевой этикет

- выражение приветствия и прощания;
 - выражение вежливости;
 - выражение благодарности;
 - выражение извинения;
 - выражение приглашений и ответы на них;
 - выражение просьбы и ответы на них;
 - начало телефонного разговора и его завершение;
 - форма поведения за столом;
 - другие.
1. Указывание и называние предметов;
 2. Указывание и называние лиц;
 3. Знакомство без посредников и при помощи их;
 4. Выражение родственных связей и связей между предметами;
 5. Выражение существования, присутствия, наличия, принадлежности;
 6. Выражение отсутствия;
 7. Определение возраста лица;
 8. Определение качества предметов;
 9. Определение физических качеств предметов;
 10. Обозначение места жительства, адреса;
 11. Определение лиц по национальности и стране проживания;
 12. Определение лиц по профессии, месту работы;
 13. Обозначение начала, продолжения и конца действия;
 14. Обозначение временных отношений;
 15. Обозначение физического и психического состояния лица и его настроения;
 16. Обозначение физического состояния предметов и явлений;
 17. Обозначение условия, причины, следствия;
 18. Выражение взаимных отношений;
 19. Выражение вкусов, желаний, стремлений, намерений;
 20. Выражение возможности и невозможности;
 21. Выражение разрешения и запрета;
 22. Выражение просьбы и способа уговаривать;
 23. Выражение совета, предложения, приглашения;
 24. Выражение оценки;
 25. Способы выражения пожеланий, поздравлений;
 26. Способы формулировки вопросов.

IV. Тематический блок

1. О себе.
2. Моя семья (родители, братья и сестры, бабушка с дедушкой);
- характеристика лиц.

3. Мои друзья, товарищи, коллеги (знакомство).
4. Мой город, мое село/моя деревня.
5. Отдых, каникулы.
6. Погода.
7. Телефонный разговор.
8. Мой дом, моя квартира.
9. На вокзале.
10. Транспорт.
11. Покупки:
 - в магазине продукты, кондитерская, одежда, сувениры и др.).
12. В ресторане. Еда (завтрак, обед, ужин).
13. Здоровье:
 - вызов скорой помощи,
 - у врача,
 - в аптеке.
14. Отдых.
 - летние каникулы,
 - зимние, весенние каникулы.
15. Каникулы проведу в Польше:
 - подготовка к поездке/дороге,
 - поездка / путешествие (средства транспорта),
 - на границе,
 - на вокзале (в аэропорту),
 - на улице (вопросы и ответы, как найти дорогу к...),
 - на почте.
15. Образование.
16. Польские праздники и традиции.
17. Знаю историю своей семьи и своих предков - поиски собственных корней.

У. Языковые умения

1. Понимание на слух

- умение различать звуки (например, *w -l -u* (неслоговое), *e -em, -en, a -om, -on, sz-ś, ć- dź, ź/rz – ż, dź – dź/drz* и т.п.).
- умение различать и указывать ударный слог, например, в формах типа: *Polak, Polaku, Polacami*;
- умение выделить (услышать) отдельные слова в предложении;
- умение различать вопросительные и утвердительные предложения;
- умение понимать и правильно реагировать на конструкции и вопросы учителя;
- умение понимать простую устную информацию, связанную
- с лексикой занятия,
- с новой лексикой, значения которой можно догадаться по контексту;

- умение понять важнейшую информацию в услышанном тексте;
- умение выделить нужную, заданную информацию в услышанном тексте.

2. Чтение

- умение читать печатный и непечатный текст с овладением: а) акуляции / произношения специфически польских звуков: *a, e, ź, ż, rz, dz, dź, drz, dż, trz*, а также отличающихся от аналогичных русских звуков, таких, как *l, ł, ć, cz, ś, szcz* и т.п.; б) умение ставить ударение на предпоследний слог в косвенных формах, количество слогов в которых изменяется (например, *Polak, Polacy, Polakami*), а также в формах-исключениях, т.е. в формах прошедшего времени (например, *robiliśmy*), в формах сослагательного наклонения (например, *robilibyśmy*), а также в некоторых заимствованных словах типа: *matematyka, gramatyka, fizyka* (такой тип ударения идентичен, как в русском языке); в) умение правильно применять интонацию, главным образом вопросительного предложения;
- умение понимать содержание информационных таблиц, вывесок на улице, в общественном транспорте, в организациях и т.п.;
- умение делать отбор информации в тексте и находить в нем элементы/фрагменты:
 - с нужной информацией (например, для ответа на вопрос),
 - с важной/главной информацией,
 - с заданной, конкретной информацией;
- выработка умения антиципации с целью понять новые элементы текста;
- выработка творческого подхода к содержанию книги;
- самостоятельный отбор и подготовка внеаудиторного чтения с учетом интересов студента (30-50 страниц);
- умение пользоваться словарями, энциклопедиями, справочниками.

3. Говорение

- умение задавать вопросы конкретному лицу в определенной языковой ситуации или к тексту;
- умение отвечать на такие вопросы;
- умение употреблять вежливые формы обращения, согласно речевому этикету;
- умение вести диалог:
 - по данному образцу,
 - по представленной/описанной ситуации,
 - на заданную тему;
- трансформация диалога в монолог или описание;
- трансформация в диалоге, монологе, описании:
 - грамматических форм в другие,
 - лексики (напр., синонимов, антонимов ит.п.)
 - косвенной речи в прямую и прямую в косвенную;
- пересказ прочитанного или услышанного текста, направленный на:

- важнейшую информацию,
- конкретную информацию;
- умение формулировать оценку, комментарий к фактам, событиям, явлениям, человеческому поведению, позиции и т.п.;

- умение вести дискуссию с элементами, поддерживающими беседу; выучить несколько стихотворений (песен).

4. Письмо

- знать алфавит;
- составлять стереотипный текст;
задавать вопросы и отвечать на них к тексту, диалогу, описанию;
- изложение услышанного текста,
- отвечать на вопросы к услышанному тексту (аудирование);
- сочинение на тему, избранную студентом;
- формулировать поздравления, пожелания, благодарность, приглашение, просьбу;
- составлять сочинения (тексты) на предложенную тему.

Рабочая программа

Объяснительная записка

Обучение польскому языку имеет свою специфику, которая обусловлена историческими, политическими, общественными факторами.

Методика обучения польскому языку как иностранному должна учитывать, в частности сопоставительный анализ, а также анализ ошибок, что особенно важно при обучении близкородственным языкам, какими являются польский и русский.

Целью является обучение общению в польской среде, и для этого особое внимание сосредоточено на речевом этикете (то есть на формах обращения, которые в обоих языках отличаются друг от друга) и на разговорном языке.

Из поставленной цели вытекают следующие **задачи**:

1) способствовать развитию активного знания языка в пределах основных ситуаций повседневной жизни;

2) помочь развитию пассивного знания языка на уровне понимания простых литературных и публицистических текстов.

Осуществлению этих задач подчинен отбор синтаксических конструкций вместе с функционирующими в них морфологическими формами слов и их лексическое наполнение - лексика, связанная с повседневной жизнью и литературная лексика, а также структура текстов.

Пополнению лексического запаса служат тексты для чтения.

При отборе языкового материала учитывались как сопоставительный анализ, так и контрастные техники, которые показывают, чем польский язык отличается от русского. Осознание и изучение отличий между двумя родственными, славянскими языками позволяет более эффективно преодолеть трудности в усвоении языка, значительно лучше и быстрее овладевать характерными польскими конструкциями и избежать ошибок в польской речи.

Итак, основными предпосылками учебно-методического комплекса являются:

- обучение польскому языку как иностранному;
- коммуникативный метод;
- учет сопоставительного анализа польского и русского языков.

Требования к обязательному минимуму содержания дисциплины, определяемые ГОС ВПО

Лексико-грамматический материал, необходимый для общения в наиболее распространенных повседневных ситуациях; различные виды речевой деятельности и формы речи (устной, письменной, монологической и диалогической).

Лексико-грамматический минимум.

Литературный и публицистический перевод. Перевод художественных и публицистических текстов.

ТЕХНОЛОГИЧЕСКАЯ КАРТА УЧЕБНОГО КУРСА

Факультет филологический

Кафедра: русского языка

Семестр: 3-4

№ п/п	Темы	Всего часов	Аудиторные занятия			Самост. работа
			Лекции	Семина. занятия	Лабор.-практ. занятия	
СЕМЕСТР - 3 ^{ый}						
МОДУЛЬ 1						
1.	Введение	2		-	2	-
МОДУЛЬ 2						
2.	Фонетика. Графика. Орфография	8		-	4	4
МОДУЛЬ 3						
3.	Лексика. Грамматика. Синтаксис	52		-	26	26
МОДУЛЬ 4						
4.	Текст, чтение и перевод	30		-	14	16
Форма итогового контроля		Зачет				

СЕМЕСТР - 4 ^{ый}						
МОДУЛЬ 1						
1.	Лексика. Грамматика. Синтаксис	68		-	34	34
МОДУЛЬ 2						
2.	Текст, чтение и перевод, составление текстов на польском языке на заданную тему	40		-	20	20
Форма итогового контроля		Зачет				

Содержание учебного курса

Бестекстовый блок. Польская графика и алфавит, специфические польские буквы (диграмы, буквы с диакритическими знаками). Произношение и правописание. Гласные звуки и ударения. Согласные перед гласными и на конце слова. Фонетика. Общая характеристика фонологической системы польского языка. Основные типы интонации с учетом интонации волпросительного предложения.

1. Lekcja pierwsza

Zawieramy znajomość. Wizyta.

Грамматика: 1. Предложения типа: To jest moja koleżanka.

Согласованные определения и род имен существительных. Склонение существительных.

1. Предложения типа: Andrzej jest lekarzem.

Творительный падеж имен существительных в именном сказуемом.

2. Предложения типа: Mieszkam w Warszawie.

Предложный падеж имен существительных в функции обстоятельства места.

4. Глаголы типа *czytać*. Настоящее время.

2. Lekcja druga

Zwiedzamy Miasto.

Грамматика: 1. Предложения типа: W Warszawie jest Zamek Królewski.

Предложный падеж единственного числа (продолжение) и множественного числа имен существительных в функции обстоятельства места.

2. Предложения типа: W tym mieście są piękne nowoczesne dzielnice. Именительный падеж множественного числа имен существительных и прилагательных. Имя прилагательное.

3. Предложения типа: Prawie wszystko jest tutaj nowe.

Именительный падеж единственного и множественного числа имен прилагательных в функции сказуемого.

3. Lekcja trzecia

Chcę napisać list.

Грамматика: 1. Предложения типа: Nie znam numeru jej telefonu.

Родительный падеж единственного числа имен существительных.

2. Предложения типа: Ona może ci pomóc.

Настоящее время глаголов типа *móc* (I спряжение).

3. Предложения типа: Ona zna chyba tylko język francuski.

Отсутствие личных местоимений при глаголах.

4. Lekcja czwarta

Rozmowa telefoniczna.

Грамматика: 1. Предложения типа: Chcę rozmówić z Jreną i z tobą.

Настоящее время глаголов типа *mówić* (II спряжение).

2. Предложения типа: Wandy nie ma w domu.

Конструкции: *nie ma* + родительный падеж.

3. Предложения типа: Nie, Jreny nie ma w domu, jest w instytucie.

Творительный падеж имен существительных мужского и среднего родов.

5. Lekcja piąta

W deszczowy dzień.

Грамматика: 1. Предложения типа: Nie wiadomo, kiedy przestanie padać.
Образование простого будущего времени. Слова *kiedy, gdy*.

2. Предложения типа: W lecie każdy woli słońce niż niepogodę.

Дательный – предложный падеж существительных на -a.

Выполнение тестовых заданий №1

6. Lekcja szósta

Zaproszenie do Polski. Zbliżają się wakacje.

Грамматика: 1. Предложения типа: To jest zaproszenie.

2. Предложения типа: Zapraszam do Polski Maryjki i Włodeka.

Винительный падеж единственного числа имен существительных и их определений. Родительный падеж единственного числа имен существительных с предлогом *do*.

3. Предложения типа: Siorioża jest moim kolegą.

Творительный падеж притяжательных местоимений в составе именного сказуемого.

4. Предложения типа: Zapraszam kogoś z Moskwy.

Родительный падеж единственного числа имен существительных с предлогом *z (ze)*.

5. Предложения типа: Nie, Kola nie jest moja sympatią.

Отрицательная частица *nie*.

5. Lekcja siódma

Co pokażemy naszym gościom?

Грамматика: 1. Предложения типа: Naszym gościom należy pokazać przede wszystkim Warszawę. Opowiem ci o nich.

Дательный падеж имен существительных личных местоимений (продолжение).

2. Предложения типа: A ty, *Olu*, co powiesz na mój projekt?

Звательная форма имен существительных.

3. Предложения типа: Będziecie do nas pisać, jak spędzacie czas.

Составное будущее время I.

4. Образование качественных наречий.

5. Предложения типа: Teraz jest tam ciekawa wystawa.

Наречия со значением направления и места.

6. Lekcja ósma

Gdzie będą mieszkać Maryjka i Włodek? Mieszkanie Tadka.

Грамматика: 1. Предложения типа: Nie czytałem dzisiejszych gazet.

Родительный падеж множественного числа имен существительных и прилагательных.

2. Предложения типа: Tadek, poukładaj te książki!
Образование глаголов повелительного наклонения.
3. Предложения типа: Hotele są za drogie.
Множественное число имен существительных (продолжение).
4. Глаголы I спряжения с чередующейся основой, типа: brać - biore; bierzesz; biora.
5. Существительные с беглым -e, типа: wieś - wsi; krew – krwi.

7. Lekcja dziewiąta

Na przystanku tramwajowym. Spotkanie.

- Грамматика:** 1. Предложения типа: O, widzę go!
Родительный – винительный падеж личных местоимений.
2. Предложения типа: Ależ się wystroił!
Образование прошедшего времени глаголов.
 3. Предложения типа: Jakże się cieszę, że możemy powitać was w Warszawie.
Употребление союза *że*.
 4. Предложения типа: Niech oni tu nie przychodzą. Образование форм 3-го лица повелительного наклонения.

8. Lekcja dziesiąta

Kolacja u Marka. Przy stole.

- Грамматика:** 1. Предложения типа: Jego (ciebie) odprowadzę do domu.
Краткие и полные формы местоимений ja, ty, on.
2. Глаголы повелительного наклонения (продолжение).
 3. Дательный – предложный падеж слов женского рода (продолжение).

Выполнение тестовых заданий №2

9. Lekcja jedenasta

Pierwszy wieczór u Oli.

- Грамматика:** 1. Предложения типа: Znasz ją już z opowiadań Marka.
Возвратные и личные местоимения.
2. Предложения типа: Tak mochno ją zamknęłam, że teraz nie mogę jej otworzyć.
Глаголы с суффиксами -a, -na в инфинитиве.

10. Lekcja dwunasta

Następnego dnia rano.

Грамматика: 1. Предложения типа: Jak się zapalał gaz? On puszcza wodę – puszcza się wodę.

Безличный оборот-настоящее время.

2. Предложения типа: Dziś nie będę się golił.

Составное будущее время II .

Выполнение тестовых заданий №3

11. Lekcja trzynasta

Zapraszam cię do teatru.

Грамматика: 1. Предложения типа: Dziś jest poniedziałek.

Определение дней недели.

2. Предложения типа: W piątek zdaję egzamin. Обстоятельства времени с названием дней недели.

3. Предложения типа: Możemy się zacząć uczyć jutro.

Место возвратной частицы *się* в предложении.

12. Lekcja czternasta

Na co wybierzemy się do teatru.

Грамматика: 1. Предложения типа: Kupiłem bilety na “Zemstę” Fredry.

Предлог *na* с винительным падежом для обозначения цели.

2. Предложения типа: Oglądaliśmy mecz piłki nożnej.

Лично-мужские формы 1-го и 2-го лица множественного числа прошедшего времени глаголов.

3. Предложения типа: Chciałabym pójść do teatru.

Формы 1-го лица единственного числа сослагательного наклонения глаголов *chcieć, woleć*.

4. Предложения типа: Na którą idziemy do kina?

Предлог *na* с винительным падежом для обозначения времени.

5. Предложения типа: Spotkamy się dopiero w przyszłym tygodniu.

Обстоятельства времени со словом *tydzień*.

15. Lekcja piętnasta

Zameldowanie.

Грамматика: 1. Предложения типа: Kiedy urodziła się ta pani? Dwudziestego czartego marca tysiąc dziewięćset trzydziestego dziewiątego roku.

Имя числительное.

2. Предложения типа: Jesteś ode mnie młodsza o dwa lata.

Образование степеней сравнения прилагательных.

16. Lekcja szesnasta

Zwiedzamy Warszawę.

Грамматика: 1. Предложения типа: Od XVII wieku mieli tu swoją siedzibę królowie polscy.

Król - królowie.

Именительный падеж множественного числа личных существительных мужского рода.

2. Stolica Polski została przeniesiona z Krakowa do Warszawy.

Страдательный оборот.

3. Образование страдательных причастий прошедшего времени: zbudować - zbudowany; spaleć - spalony; przeniesie – przeniesiony.

Выполнение тестовых заданий №4

17. Lekcja siedemnasta

Na koncercie. W czasie przerwy.

Грамматика: 1. Chcę usłyszeć polskie śpiewaczkę, polskich śpiewaków i wasze słynne skrzypaczki.

Винительный падеж (кого? со?) множественного числа существительных.

2. Предложения типа: Tempo powinno być szybsze, uderzenie lżejsze.

Образование степеней сравнения прилагательных (продолжение).

3. Предложения типа: Chyba żaden polski kompozytor nie jest tak ceniony i uwielbiany przez Polaków, jak Chopin.

... żeby się czegoś dowiedzieć o wykonywanych utworach i o kompozytorach.

Страдательные причастия настоящего времени.

18. Lekcja osiemnasta

W poszukiwaniu Zachęty. W tramwaju.

Грамматика: 1. Предложения типа: Jeszcze bardziej do przodu! Lepiej im nie przeszkadzać.

Образование степеней сравнения наречий.

2. Лично-мужские формы причастий: znany – znani, poznany – poznani.

19. Lekcja dziewiętnasta

Poczta, telegraf, telefon.

Грамматика: 1. Предложения типа: Chetnie bym jutro poszedł do teatru.

Сослагательное наклонение.

Предложения типа: Wieśniak w polskim stroju.

Место прилагательного в сочетании с существительным.

20. Lekcja dwudziesta

Odwiedzamy warszawskie księgarnie. Co będziemy dziś robili?

Грамматика: 1. Предложения типа: Proponuję, abyście obejrżeli....

Придаточные дополнительные предложения с союзом *żeby* и *aby*.

2. Предложения типа: Jeślibyśmy mieli dużo czasu, poszliby do kina (gdybyśmy mieli).

Придаточные условные предложения с союзом *gdyby* и его синонимами: *jeżeliby*, *jeśliby*, *jakby*, обозначающие предполагаемое или нереальное условие.

3. Предложения типа: Pojedziemy do żelazowej. Woli, kiedy będzie słonecznie i ciepło.

Придаточные временные предложения с союзами *kiedy*, *jak*, *gdy*.

4. Предложения типа: Za dwa tygodnie pojedziemy do Krakowa.

Предлог *za* с винительным падежом и предлог *po* с предложным падежом для обозначения следования во времени.

21. Lekcja dwudziesta pierwsza

Na kiermaszu książki.

Грамматика: 1. Предложения типа: Którego ze współczesnych dramatyrgów uważasz za najwybitniejszego?

Местоимения в сочетании с именами существительными и другими местоимениями. Предлог *z* с родительным падежом.

2. Предложения типа: Chętnie dowiedziałbym się czegoś o twórczości Jerzego Szaniawskiego.

Способы передачи информации. Предлог *o* с предложным падежом и придаточные дополнительные предложения.

3. Предложения типа: Powinieneś znać język polski lepiej ode mnie.

Способы выражения меры и интенсивности признака и действия. Сравнительная и превосходная степень наречий.

22. Lekcja dwudziesta druga

Czytamy wiersze.

Грамматика: 1. Предложения типа. Czy mogłabyś jechać uwazniej?

Образование и употребление форм сослагательного наклонения.

Образование описательных форм степеней сравнения прилагательных.

2. Предложения типа: Węde mogła jechać szybciej. Формы сравнительной степени наречий (продолжение).

3. Предложения типа: Nie powinnaś nikogo krytykować.

Предикативное прилагательное *powinien*.

Выполнение тестовых заданий №5

23. Lekcja dwudziesta trezia

Warszawskie teatry.

Грамматика: 1. Предложения типа: Byłam na filmie, na który koniecznie musisz pójść.

Придаточные определительные предложения с относительным местоимением *który*.

2. Предложения типа: Wojciech Bogusławski był dyrektorem Teatru Narodowego od 1799 do 1814 roku.

Конструкция с предлогами *od...do...* и родительным падежом для обозначения времени.

3. Предложения типа: Przechodząc koło Pałacu Kultury, nie zapomnij kupić biletów do teatru.

Деепричастия несовершенного вида.

24. Lekcja dwudziesta czwarta

Na plaży nad Wisłą.

Грамматика: 1. Предложения типа: Nie mam z kim rozmawiać.

Эквиваленты русских местоимений «некого», «нечего» и наречий «негде», «некуда».

2. Предложения типа: Mam jeszcze napisać artykuł.

Выражение долженствования.

25. Lekcja dwudziesta piąta

W restauracji.

Грамматика: 1. Предложения типа: Ile kosztuje «Życie Warszawy»?

Сочетания, обозначающие цену и стоимость.

2. Предложения типа: Płaci pan trzy złotych.

Употребление глагола *płacić*. Сочетания с формой *proszę*.

26. Lekcja dwudziesta szósta

Przygotowanie do podróży.

Грамматика: 1. Предложения типа: Jesteśmy na lotnisku Szeremietiewo.

Предложный падеж единственного числа имен существительных в функции обстоятельства места (продолжение).

2. Предложения типа: Maryjka i Włodek wyjeżdżają do Polski.

Предлог *do* с родительным падежом и *na* с винительным падежом для обозначения направления на вопрос куда? Спряжение глаголов типа *wchodzić*.

3. Предложения типа: Maryjka ogląda piękne widoki.

Именительный и винительный падежи множественного числа имен существительных и прилагательных. Место прилагательных в сочетании с существительными.

27. Lekcja dwudziesta siódma

Podróż do Krakowa.

Грамматика: 1. Предложения типа: Zamek zastał zniszczony przez hitlerowców.

Образование и употребление страдательных причастий прошедшего времени.

3. Предложения типа: Czy to przedział dla pałacych?

Действительные причастия настоящего времени.

28. Lekcja dwudziesta ósma

W Krakowie. W dwóch słowach o Krakowie.

Грамматика: 1. Предложения типа: Kiedy w Krakowie zbudowano ratusz?

Безличные формы глаголов на *-no*, *-to* и их употребление.

2. Предложения типа: Z wieży mariackiej co godzina rozbrzmiewa hejnał.

Обстоятельства времени, выражающие повторяемость действия: *co* с именительным падежом и *raz na* с винительным падежом.

3. Предложения типа: Uniwersytet krakowski został odnowiony za panowania Jagiellonów.

Предлог *za* с родительным падежом в функции обстоятельства времени.

29. Lekcja dwudziesta dziewiąta

Włodek zachorował.

Грамматика: 1. Предложения типа: Nie miał chęci z nikim rozmawiać.

Местоимения *nikt*, *nie* с предлогами.

30. Lekcja trzydziesta

Zakupy.

Грамматика: 1. Предложения типа: Przed tobą jest jeszcze tych pięciu panów.

Сочетаемость числительных с личными существительными мужского рода.

2. Предложения типа: Olu, wybierz cokołwiek i chodźmy już stąd.

Неопределенные местоимения.

31. Lekcja trzydziesta pierwsza

W kawiarni. Pożegnanie.

Грамматика: 1. Предложения типа: Dziś spotkałem w kawiarni kilku znajomych.

Личные существительные мужского рода.

Практические задания

Практические задания к теме № 1

I. *Ответьте на следующие вопросы:*

1. Czy pani (pan) jest lekarzem? (нет).
2. Czy ta pani jest studentką? (да).
3. Czy ten mężczyzna jest poetą? (нет).
4. Czym pani (pan) jest? (инженер)
5. Czym są tamte kobiety? (машинистки).
6. Czym jest ten mężczyzna? (учитель).

II. *Замените множественное число единственным:*

1. One są robotnicami.
2. Jesteście lekarzami.
3. Oni są studentami konserwatorium .
4. Te kobiety są konduktorkami.
5. Państwo są nauczycielami.
6. Jesteśmy mechanikami.
7. Jesteście górnikami.

III. *Поставьте слова в скобках в соответствующую надежную форму:*

1. Przepraszam (pani).
2. Bardzo mi przyjemnie poznać (pani).
3. Chcę zobaczyć jego (siostra).
4. Ona interesuje się (literatura i malarstwo).
5. Zwiedzam (Warszawa).
6. Jesteśmy jego (rodzice).

Практические задания к теме № 3

I. а) *Переведите следующее предложение на польский язык:*

1. Вы (обращение к мужчинам и женщинам) правы.
2. Он прав.
3. Мы сегодня в хорошем настроении.
4. Вы сегодня в плохом настроении.
5. Вы умеете говорить по-польски.
6. Они (девушки) понимают простой русский текст.

б) *В переведенном Вами тексте замените утвердительные предложения (1, 2, 5, 6) отрицательными.*

II. *Вместо точек поставьте слова **dopiero** или **tylko**:*

1.teraz rozumiem ten utwór.
2. Mamtrzy godziny czasu.

3. Ona znajęzyk angielski.
4.rok pracuję jako tłumacz.
5. Nie mamy jej adresu, mamynumer jej telefonu.
6.dziś mogę ci pomóc.

III. *Употребите нужные глагольные формы:*

1. Pani nie (chcieć) być tłumaczem?
2. (studiować – ja) literaturę.
3. Nie (umieć – my) mówić po niemiecku.
4. Nie (mieć – ty) matki.
5. On (móc) napisać list po polsku.
6. Państwo (pracować) tu dopiero pół roku.

Практические задания к теме № 4

I. *Раскрывая скобки, образуйте предложный падеж (с соответствующим предлогом):*

1. Ona ma pracę (instytut).
2. Moja siostra jest (teatr).
3. (klub) jest telefon.
4. (miasto) jest piękny park.
5. Ten mężczyzna pracuje (teatr).
6. Chcemy pokoju (świat).
7. Oni są (bar, obiad).

II. *Замените конструкцию **nie ma** словами **ma** или **jest, są**:*

1. On nie ma czasu.
2. W mieście X nie ma muzeum.
3. Czy pani nie ma chęci pójść tam?
4. Nie ma ich w barze.
5. Jeszcze nie ma obiadu.
6. Dziś nie ma wiatru.
7. W sklepie nie ma wystawy.

III. *Образуйте нужные глагольные формы:*

1. One (dzwonić) dziś po raz trzeci.
2. Czy pani (słyszeć), co on (mówić).
3. Czy (móc - ty) pójść z nami? Przecież nie (robić) dziś nic.
4. One (słuchać) koncertu.
5. (mieć - ja) dużo pracu: (pisać) referat i (czytać) książkę.
6. (myć - my) rano i wieczorem.
7. (dawać – ja) ci książkę.

Практические задания к теме № 5

I. *Употребите соответственно формы глаголов **znać** или **wiedzieć**.*

1. Czy pan, o co tu chodzi?

2. Czy nie pan numeru telefonue pani X?
3. Czy (ty), że oni rozmawiają o pogodzie.
4. Pewnie nie (wy), kto przyjeżdża za tydzień.
5. (Ja) was bardzo dobrze.
6. Czy pan, ile już czasu tu czekam?

II. *Вставьте нужные формы существительных и местоимений.*

1. Patrzę (on).
2. Czy państwo czekają (autobus)?
3. (lato) jest za gorąco.
4. One rozmawiają (ty).
5. Czy boicie się (niepogoda)?
6. (wiosna) pada deszcz.

III. *Замените инфинитивы личными формами.*

1. Za trzy godziny (przestać) padać deszcz.
2. Dokąd pan (wyjechać) w lecie?
3. Wkrótce (poznać - ja) to miasto.
4. Zaraz (być) pogoda.
5. Czy państwo (dać) mi wody?
6. Jutro (pójść - my) tam.

IV. *Употребите слово **kiedy** или **gdy**.*

1. pada deszcz, narzekamy na pogodę.
2. Nie wiem, on tu przyjdzie.
3. będę w Warszawie, zobaczę pałac w Łazienkach.
4. Pytam pania, przyjedzie pani nad morze.
5. Zastanawiam się, wreszcie będzie pogoda.

Практические задания к теме № 6

I. *Замените выделенные слова словами, данными справа, измените соответствующим образом формы глагола **mieszkać**.*

A. Gdzie pani mieszka? W Moskwie.	pan; (ty); (wy)
B. Nie, już dawno tam nie mieszkam.	
A. A gdzie pani teraz mieszka?	
B. W Kijowie.	

II. *Постройте правильно вопросы, используя одно из данных справа местоимений:*

A. Barbara?	kim, czym
B. Jest moją siostrą.	
A. Artur?	
B. Jest moim mężem.	

III. Ответьте на вопрос полным предложением, замените слова словами, данными справа:

A. Grażynko, to jest **twoja przyjaciółka**?

B. Tak, **Elżbieta**.... .

twoja koleżanka – Tereza; twój kolega Marek; twoja siostra Ala; twój brat Henryk; twój bra Henryk; twoja znajoma - pani Zofia; twój znajomy – pan Adam; twoja sympatia Edward

IV. Замените существительные в скобках соответствующими польскими надежными формами в единственном и множественном числе.

1. Zapraszam (подруга) nad morze.
2. Czytamy (книга и газета).
3. Oglądacie (горы).
4. Zwiedzasz (опера и драматический театр).
5. Czy pan chce zobaczyć (выставка)?
6. Oni mają (палатка и парусная лодка).

V. Образуйте нужные глагольные формы и замените ими инфинитивы:

1. Czy państwo (wyjeżdżać) za tydzień?
2. Czy pani (mieć) czasopismo?
3. Wakacje (zaczynać się) za cztery dni.
4. Ja i moja koleżanka (ogłądać) morze.
5. (my - znać) polskie góry.
6. (ty - mieć) bilety.

VI. Дополните предложения соответствующими выражениями: через неделю, через 3 часа, каждый год, каждый день, через 2 минуты, каждый месяц.

1. Mój urlop zaczyna się
2. Chcę kupić bilety nad morze
3. Jestem w domu
4. Wyjeżdżamy
5. zastanawiam się, dokąd pojechać.

Практические задания к теме №7

I. От инфинитивов в скобках образуйте соответствующие формы будущего времени.

1. Oni (przysłać) ci depeszę.
2. Państwo (spędzać) urlop w Polsce.
3. Szkoda, że pani ich nie (poznać).
4. Kiedy (układać - my) plany?
5. Jutro (opowiedzieć - ja) mu wszystko.
6. Nad morzem (być - ty) tydzień.

7. Czy (pokazać - my) im Tatry?

II. *Поставьте прилагательные и существительные в соответствующей форме.*

1. Wiosna jest (piękna pora) roku.
2. W (gazeta rosyjska) piszą o (Polska).
3. One śpiewają (banalna piosenka).
4. Oni rozmawiają (pogoda).
5. Kwiaty stoją (podłoga).
6. Daję (mój kolega) ciekawe czasopismo.
7. Dajemy kwiaty (nauczyciel).
8. Przyjazd (Warszawa) sprawi mu (wielka radość).
9. O (co) oni piszą w (ostatni list)? Piszą o (wyjazd) (Moskwa).
10. Ona studiuje (Uniwersytet Warszawski).

III. *От приведенных в скобках прилагательных образуйте наречия.*

1. Dziś jest (zimny i pochmurny).
2. (Chętny) pojedę teraz nad morze.
3. Ona (dobry) mówi po rosyjsku.
4. On (zły) mówi po angielsku.
5. Jutro i pojutrze będzie (gorący i słoneczny).
6. (Przyjemny) spędzam czas.
7. Będę w Warszawie bardzo (krótki).
8. Poznamy ich (osobisty).

Практические задания к теме № 8

I. *Образуйте отрицательные предложения:*

1. To mieszkanie ma balkony.
2. W oknach są firanki i kwiaty.
3. Obok stołu są krzesła.
4. Mam książki
5. Na północ od Moskwy są morza.
6. Wokół ścian są półki na książki.
7. W tym sklepie sprzedają telewizory i aparaty radiowe.

II. *Добавляя числительные 4 и 5, измените соответственно формы слов:*

1. W tym mieście jest bar.
2. Na tej ulicy stoi dom.
3. Na parterze tego domu jest apteka.
4. On ma siostrę.
5. Oni wyrzucą to krzesło.
6. Oni posprzątają pokój.

Образец: Tu jest biurko. Tu są cztery biurka.
Tu jest pięć biurek.

III. *Образуйте все формы повелительного наклонения от следующих слов:*
sprzątać, poznać, brać, mieszkać, pracować, wchodzić, wejść, iść, jechać, odwrócić się, płacić, przeprosić, myć, pisać, rozmawiać, przekonywać, odbudowywać, prowadzić, jeść, odpowiedzieć, wykonywać.

Практические задания к теме № 9

I. *Переведите на русский язык:*

1. Pójdę jutro do ojca.
2. Jedziemy do Polski.
3. Dojechaliśmy do miasta.
4. Pracowaliśmy do rana.
5. Zwracam się do milicjanta.
6. Będziemy pracować do późnego wieczora.

II. *Вставьте союз że или местоимение со:*

1. Nie wiedziałem, ... czekasz na mnie.
2. Nie wiedziałem, ... mi przywieziesz.
3. Nie wiedziałem, ... mi przywieziesz tego pięknego psa.
4. On mówi, ... nie ma już miejscówek na pociąg pospieszny.
5. Obawiam się, ... się spóźnisz.
6. Opowiedzieli mi, ... widzieli za granicą.

I. *Употребите предлог do или z, одновременно образуя форму родительного падежа.*

1. Wsiadam (tramwaj).
2. Wsiadam (pociąg).
3. Wchodzimy (biuro).
4. Wychodzimy (kino).
5. Otrzymuję list (Związek Radziecki).
6. Chodźmy (mój kolega).
7. Przyjechaliśmy (Warszawa).
8. Odłożymy pracę (następny dzień)

II. *Образуйте нужные формы прошедшего времени.*

1. (cieszyć się – my = две девушки), że możemy powitać was w Polsce.
2. Czy (oddać – wy = два парня) bagaż do przechowalni?
3. Dlaczego państwo nie (przyjechać) bezpośrednim pociągiem z Moskwy?
4. Pociągi (zatrzymywać się) tylko na dużych stacjach.
5. One (musieć) jechać z przesiadką.
6. (znaleźć – my = две женщины) na peronie numerowego.
7. Czy panie (być) za granicą?
8. Taksówki (przewozić) podróżnych z jednego dworca na drugi.

Практические задания к теме № 10

I. *Образуйте в следующих предложениях прошедшее время от глаголов:*

1. Jem obiad.
2. Oni zjedzą kolację w domu.
3. Sałatka jarzynowa jest smaczna.
4. Mamy (девушки) zamiar pójść do «Delikatesów».
5. Czy chcesz (мужчина) spróbować wędliny?
6. Nie wiemy (женщины), czy on żartuje, czy nie.
7. Czy położysz (девушка) nakrycie na stole?
8. Pomogę mu napisać list.
9. Oni siadają do stołu.

II. *Вставляя предлоги **na, do, w**, поставьте существительные в нужной форме:*

1. Siadam (stół).
2. Prosimy państwa (stół).
3. Kładę nakrycie (stół).
4. Siadam (fotel).
5. Wieszam garnitur (szafa).
6. Wieszam obraz (ściana).
7. Mam zamiar postawić tapczan (pokój).
8. Stawiam wazon z kwiatami (stół).
9. Nakrywam (stół).

III. *Употребите соответствующие формы местоимений **ja, ty, on***

1. Nie ma ... w domu.
2. Oni rozmawiają o
3. ... należy się pochwała.
4. Należy ... się pochwała.
5. Oni boją się
6. One długo czekały na
7. Ona podaje ... herbatę.

IV. *Образуйте предложный падеж следующих существительных:*

sałatka, kolacja, cukiernia, kuchnia, wędlina, szynka, polędwica, jadalnia, szklanka, zapalka, woda, herbata, musztarda, pochwała, esencja, lodówka, noc, jajecznica, ziemia, godzina, wiosna, jesień.

V. *Поставьте глаголы в следующих сочетаниях в формах (всех трех) повелительного наклонения:*

1. Posłodzić herbatę.
2. Pomóc w pracy.
3. Otworzyć drzwi.
4. Kupić chleb.
5. Postawić kwiaty na stole.
6. Położyć się do łóżka.
7. Napić się wody.
8. Uczyć garniture.
9. Żyć długo.
10. Pokazać im Warszawę.
11. Kapać się w jeziorze.

VI. *Переведите на польский язык:*

1. После обеда они пойдут на прогулку.
2. Я запомнил все, что вы (женщина) мне сказали.
3. Пей осторожно, эта фруктовая вода холодная.
4. Мойся быстро, у нас мало времени.
5. Ничего удивительного, что вы (мужчина и женщина) опоздали.
6. Я ничего интересного в этой пьесе не заметил.
7. Время от времени мы ходим в кафе.
8. После занятий я должен отдохнуть.
9. Что тебе хочется кушать?
10. Они (мужчины и женщины) сидели за столом.

Практические задания к теме № 11

I. *Запишите по-польски:*

только первый час, уже третий час, четверть шестого, одиннадцатого

II. *Употребите нужные формы местоимений: ty, on, ona, oni, one.*

1. Jutro napiszę ... list.
2. ... nie ma w domu.
3. Odwiedzę ... jutro.
4. Szukam
5. ... już rozmawialiśmy.
6. Nic ... nie wiem.
7. Pobrzebujemy ..., a nie kogo innego.
8. Spodziewam się ... dopiero jutro.
9. Chcemy ... podziękować za uprzejmość.

III. *Переведите на польский язык:*

1. Я ложусь поздно, но встаю ранним утром.
2. Он всегда заводит часы утром.
3. Его часы никогда не отстают и не идут вперед. Они идут точно.
4. Я взял у него ручку.
5. Мне интересно, когда вы к нам приедете.
6. Мы приедем к вам через месяц.
7. Через месяц они приехали.
8. Положи белье на эту полку.
9. Я уверен, что мы завтра проснемся поздно.
10. Надо поставить будильник, в противном случае мы проспим.

IV. *От глаголов в скобках образуйте прошедшее время:*

1. One (zasnąć) dopiero po północy.
2. W pokoju (zgasnąć) światło.
3. Nie (wziąć – ja, мужчина) ze sobą zegarka.
4. (minąć) już dwa tygodnie, a oni do nas nie (napisać).

5. (zginać) mi klucz.
6. (zdzjąć – on) palto.
7. Przed waszym przyjazdem (sprzątnąć – my, девушки и парни) pokój.
8. Maryjka nie (znaleźć) pióra.
9. Oni (wsiąść) do tramwaju, a one (wsiąść) do autobusu.
10. Podczas deszczu one bardzo (zmoknąć).
11. Zegarek (stanać).

Практические задания к теме № 12

- I. *Ответьте на следующие вопросы.*
 1. O której Tadek zbudził Włodka?
 2. Czy Włodek goli się co dzień? (Нет, через день).
 3. Czy Włodek wziął ze sobą mydło do golenia i wodę kolońską? (Забыл).
 4. Czy pani bierze prysznic co dzień? (Через день)
 5. Czy pani (pan) kąpie się rano czy wieczorem? (Вечером).
 6. O której pani (pan) wstaje? (На заре).
 7. Kiedy kładzie się pani spać? (В полночь).
 8. O której godzinie wychodzi pani (pan) z domu do pracy? (Без пятнадцати девять).

- II. *От глаголов в скобках образуйте будущее время II-го типа.*
 1. Nie (мужчина, я - móc) wstać jutro wcześniej.
 2. Czy państwo (chcieć) wrócić tu jeszcze?
 3. Czy jutro nie (девушки, вы - mieć) czasu przyjść do mnie?
 4. (Женщины, мы - myśleć) zawsze o Warszawie.
 5. Stąd państwo nic nie (widzieć).
 6. Czy panie teraz (jeść) obiad?
 7. Nie (девушки и парни, мы - siedzieć) cały czas w Warszawie (zwiedzać) również inne miasta Polski.
 8. Dziś nie (девушка, я - kąpać się).

- III. *Прочитайте по-польски (в разговорном языке и официально): 1.05; 2.15; 11.35; 18.30; 4.40; 12.20; 0.05; 21.50.*

- IV. *Из личных образуйте безличные предложения:*
 1. On zwykle wstaje o godzinie siódmej.
 2. Oni chowają koldrę poduszkę i prześcieradło do tapczanu.
 3. Sprzątam pokój wczesnym rankiem.
 4. Nakręcam zegarek rano lub w południe.
 5. Myjemy zęby rad umywalką.
 6. Oni jedzą obiad o godzinie drugiej.

Практические задания к теме № 13

- I. *Ответьте на вопрос, выделенное слово замените словами справа, согласовывая форму глагола **przygotowywać się**.*

A. Czy **masz** dziś czas?
B. Nie, dziś.
Przygotowuję się do egzaminu.
A. Szkoda

pani ma; pan ma; macie; państwo
mają; Grażyna ma; Marek ma
Marek i Grażyna mają; Marek i
Zbyszek mają; Grażyna i Monika
mają

II. *Ответьте на вопрос, выделенные слова замените словами, данными справа.*

A. Czy **Włodek lubi** kino?
B. Nie,
A. To dziwne.

lubisz; lubcie; państwo lubią;
pani lubi; Natasza i Grażyna lubią;
panówie lubią; panie lubią;

III. *Пополните ответы нужными формами имен существительных и притяжательных местоимений; выделенные слова замените словами, данными справа.*

a) A. Czy **Grażynę** interesuje teatr?
B. Nie, ... teatr nie interesuje.

Natasza; pani Alina; pani Anna;
Ola; Monika

b) A. Czy pamiętasz moją **siostrę Annę**?
B. Nie, nie pamiętam
A. Masz złą pamięć.

koleżanka Krystyna; przyjaciółka
Beata; studentka Teresa
Falicka

IV. *Ответьте на вопросы, используя слова, данные справа.*

A. Kiedy zabierzemy
się do nauki?
B.
A. Dlaczego nie dziś?
B. Dziś nie mam czasu.

środa, piątek, poniedziałek
sobota, czwartek, wtorek

IV. *Образуйте новые формы выделенных глаголов, используя данные справа существительные и местоимения в функции подлежащего:*

a) A. Chyba dziś **możemy** się już zabrać
do nauki?
B. A czy nie *możemy* się zacząć uczyć
od jutra?
A. Nie trzeba nie odkładać do jutra.

ty, (wy), Grażyna, Marek,
Natasza, Jacek i Kazik,
Ola i Wanda, Marta i Janusz

b) A. Kiedy **masz** wolny dzień?
B. W sobotę i w niedzielę.

pan, pani; pani Jrena, państwo,
państwo Gróscy; (wy)

A. A ja mam wolny dzień tylko w niedzielę.

Практические задания к теме № 14

I. *Пополните диалоги нужными предлогами и формами слов, данных справа.*

a) A. Czy Andrzej jest w domu?
B. Nie, nie ma go. Poszedł ...
A. A kiedy wróci?
B. Dokładnie nie wiem, ale raczej późno.

wystawa malarstwa posłkiego;
wystawa przeżby współczesnej;
wystawa plakatów; mecz piłki nożnej; spacer; spotkanie z kolegą; spotkanie z Hanią.

b) A. Może pójdziemy...?
B. Nie mam ochoty iść...
Wolę zostać w domu.

kawiarnia –lody – kawiarnia;
kawiarnia – kawa – kawa;
ciastka; Fukier – wino – wino;
lody; koktajl.

II. *Замените выделенное сочетание сочетаниями, данными справа, согласовывая форму глагола.*

A. **Może chcesz** obejrzeć może chce film «Żywot Mateusza»?
B. Chciałabym, ale nie mam czasu.

pan; może chce
pani; Olu, może chcesz;
Zbyszku, może chcesz.

III. *Пополните диалог подходящим по смыслу предлогом и формами слов, данных справа.*

A. Olu, kiedy się spotkamy?
B. Chyba dopiero....
A. Dopiero...? Tak długo muszę czekać?
B. Zapomniałeś, że jutro wyjeżdżam do Katowic?

przyszły tydzień; przyszły miesiąc; następny tydzień; następny miesiąc; przyszły rok; następny rok.

IV. *Выделенное имя существительное замените формами обращения слов, данных справа, образуя одновременно мужские формы глагола **woleć**.*

A. **Marku**, mamy na dziś bilety do kina.
B. Do kina? *Wolałbym* pójść do teatru.

pani, pan, Wiktor; Zoja;
Tadek; Ewa; mama; ciocia

Практические задания к теме № 15

I. *Ответьте на следующие вопросы:*

1. Ile lat ma Maryjka?
2. Ile lat ma Ola?
3. Ile lat ma Włodek?

4. O ile lat Włodek jest starszy od Maryjki?
5. O ile lat Ola jest młodsza od Włodka?
6. O ile lat Maryjka jest młodsza od Oli?
7. Gdzie mieszka Maryjka?
8. Kim jest Maryjka? (русская)
9. Czym jest Maryjka? (студентка)
10. Kim jest Włodek? (русский)
11. Czym jest Włodek? (аспирант)
12. Kiedy i gdzie urodziła się Maryjka?
13. Obywatel jakiego państwa jest Włodek?
14. Jakie paszporty mają Maryjka i Włodek?

II. *Образуйте сравнительную и превосходную степени от выступающих в примерах прилагательных.*

1. Ona ma ciemne oczy.
2. Oni są weseli.
3. One są wesołe.
4. Ten mężczyzna jest dowcipny.
5. Te towary są tanie.
6. Przyglądam się ciekawemu rysunkowi.
7. Dzisiejszy dzień jest ciepły.
8. Wypełniam trudną ankietę pasportową.
9. Szukam ciekawej książki.
10. Język polski nie jest łatwy.

III. *Образуйте нужные формы числительных.*

1. Ona nie na jeszcze (23 года).
2. Związek Radziecki istnieje (44 года).
3. Druga wojna światowa zakończyła się w (1945 году).
4. Nie przeczytałem nawet (50 страниц).
5. Delegacja przyjechała (25 машин).
6. To powieść ma (несколько сот страниц).
7. Uczę się (несколько иностранных языков).
8. Konduktor wydał mi reszty z(e) (20, 50, 100 злотых).
9. Muszę dziś napisać list (для товарища).

Практические задания к теме № 16

- I. *Преобразуйте действительный залог в страдательный:*
 1. Faszyści zniszczyli Warszawę.
 2. Ola zameldowała Maryjkę.
 3. Robotnicy i inżynierowie radzieccy zbudowali Pałac Kultury i Nauki.
 4. Publiczność wysoko oceniła grę aktorów.
 5. Tę powieść napisał znakomity pisarz.
 6. Zespół Teatru Współczesnego wystawił dramat Kruczkowskiego Niemcy.

II. *Образуйте именительный падеж множественного числа следующих слов:*

okupant, przewodnik, Niemiec, Francuz, Anglik, żołnierz, Polak, aktor, minister, mechanik, król, student, sprzedawca, pan, oficer, człowiek, ambasador, konduktor.

III. *Ответьте на следующие вопросы:*

1. Gdzie się znajduje kolumna króla Zygmunta?
2. W którym wieku stolica Polski została przeniesiona do Warszawy?
3. Gdzie mieści się Ministerstwo Kultury i Sztuki?
4. Kiedy obchodziliśmy 140-lecie istnienia Uniwersytetu Warszawskiego?
5. Z czyjej inicjatywy został wzniesiony pomnik Kopernika?
6. Przy której ulicy znajdują się najstarsze parki Warszawy?

IV. *Переведите на польский язык.*

1. С самого утра наши знакомые начали осматривать Варшаву.
2. Со вчерашнего дня они в Варшаве.
3. На будущей неделе Марийка и Володя поедут в Краков.
4. На следующий день после приезда Марийка была в театре.
5. Они работают с восьми до трех.
6. В наше время все борются на мир.
7. Во время войны поляки боролись за свободу и независимость.

Практические задания к теме № 17

I. *Переведите на польский язык:*

1. Он старается получить заграничный паспорт на поездку в Польшу.
2. Они (девушки) будут звонить мне завтра после обеда.
3. Меня спрашивают о моих впечатлениях о поездке в Россию.
4. Мы (женщины и мужчины) слушали концерт камерной музыки.
5. Через час на заседании осталось лишь несколько человек.
6. Я придерживаюсь другого мнения.
7. Гастроли польского театра пользовались большим успехом.
8. Делегация состояла из 22 человек.

II. *Замените отрицательные предложения утвердительными, изменяя соответственно формы существительных:*

1. Nie słuchałam bezpośrednio koncertów polskich pianistek.
2. Nie zrozumiałem tych kobiet.
3. Nie poznaję granych teraz utworów.
4. Nie prosz przechoźniów o informację.
5. Nie pytaj milicjantów.
6. Nie znam Rosjanek.
7. Nie widzę rąk pianisty.
8. W tym sklepie nie sprzedaje się ryb.

- III. *В образованных вами утвердительных предложениях замените существительные местоимениями.*
- IV. *От глаголов в скобках образуйте прошедшее время, присоединяя личные окончания не к глаголу, а к другому слову предложения.*
1. Wy mnie z nim (zapoznać – mężczyны).
 2. Niczego się nie (dowiedzieć – девушки, мы).
 3. O co (pytać – мужчина, ты) konduktora?
 4. Gdzie tak długo (być – женщины и мужчины, вы)?
 5. Dlaczego do mnie nie (zadzwoić – девушка, ты)?
 6. Do kogo (dzwoić – вы, девушки)?
 7. Czy (jechać – вы, женщины и мужчины) autobusem czy taksówką?

Практические задания к теме № 18

I. Переведите на русский язык:

1. Od tygodnia Maryjka i Włodek są w Polsce.
2. Od zeszłego tygodnia zwiedzają Warszawę.
3. Od roku 1959 pracuję jako tłumacz.
4. Od pięciu lat Włodek mieszka w Moskwie.
5. Od tego czasu uczy się języka polskiego.
6. Od miesiąca Marek czeka na przyjazd Maryjki i Włodka.

II. В следующих предложениях образуйте от глаголов прошедшее время:

1. Przejdźmy (женщина и мужчина) na drugą stronę ulicy.
2. Wejdziemy (мужчины) do tego pałacu.
3. Nie mogę się zorientować (девушка), gdzie jesteśmy.
4. Przejdź (девушка) przez jezdnię.
5. W tym kierunku idzie kilka tramwajów.
6. Wsiądzie pan na czwartym przystanku.
7. Odpoczniemy (две девушки) w tym parku.
8. Przy okazji obejrzymy (две девушки) park.
9. Spojrzę (милиционер) na plan miasta.

III. От наречий в скобках образуйте сравнительную степень.

1. (очень) mi się to podoba, niż przypuszczałem.
2. Czekam na nich (долго) niż miesiąc.
3. W tym pokoju jest o pięć osób (много).
4. W tym (bieżącym) roku uroczystość została zorganizowana o wiele (интересно) niż w zeszłym.
5. Rozmawiajcie trochę (тихо)!
6. Wyglądasz dziś o kilka lat (молодо).
7. Obecnie (часто) bywam w Warszawie.
8. W tym towarzystwie jest jakoś (весело).
9. Dziś jest o cztery stopnie (ciepło).
10. Mówcie (много) po polsku.

11. Czuję się z każdym dniem (хорошо).
12. (Мало) czytam, ale (много) piszę.
13. W zimie pociągi chodzą (плохо) niż o innej porze roku.

Практические задания к теме № 19

I. *Ответьте на следующие вопросы:*

1. Do kogo Włodek napisał list?
2. Co profesor robił w Moskwie?
3. Gdzie obecnie mieszka?
4. Po kogo wstąpiły Maryjka i Ola?
5. Dokąd poszli wszyscy po przeczytaniu listu?
6. Czy Włodek zrobił jakiś błąd w liście?
7. Jak się w Polsce adresuje koperty?

II. *Из личных предложений образуйте безличные:*

1. Tutaj mówimy tylko po polsku.
2. Jeśli nie mamy telefonu w domu, dzwoniemy z automatu telefonicznego.
3. Na ogół unikamy błędów.
4. Listy wrzucamy do skrzynki pocztowej.
5. Po zdjęciu słuchawki czekamy na sygnał.
6. Potem nakręcamy właściwy numer.
7. Znaczki pocztowe naklejamy na kopercie.
8. Przy wejściu na perony okazujemy bilety.
9. Bilety sprzedają na kilka dni naprzód.

III. *От инфинитивов образуйте нужные формы сослагательного наклонения: а) не отрывая окончаний от глаголов; б) отрывая, там, где это возможно, окончания.*

1. (kupić – ja, мужчина) tę książkę, ale nie mam pieniędzy.
2. Chętnie (zadzwoić – my, dziewczynki) do ciebie, ale nie mam czasu.
3. Czy państwo (chcieć) pojechać na południe?
4. Bardzo (pragnąć – ja, dziewczynka) go zobaczyć.
5. Wielką radość (sprawić) im wycieczka do Polski.
6. Teraz już (umieć) panie porozumieć się z Polakami.
7. Czy nie (móc) pani poczekać na mnie kilkanaście minut?

IV. *Переведите нижеследующие предложения на польский язык и поставьте прилагательные на соответствующее место по отношению к определяемому существительному:*

1. Мы приехали в спальном вагоне.
2. Нам надо завтра зайти в паспортный стол за паспортом.
3. В этом книжном магазине принимаются заказы на иностранные книги.
4. Они отправили в Москву заказное письмо.
5. Российское посольство в Варшаве помещается в новом здании.
6. Граждане, предъявляйте проездные (месячные) билеты.

7. Современное искусство ищет новые формы.
8. Повышается культурный уровень общества.
9. Сходи в продовольственный магазин купить что-нибудь поесть.
10. В варшавских театрах ставят современные пьесы.

Практические задания к теме № 20

I. *Пополните предложения нужными формами глаголов, данных справа, вместе с сочетаниями:*

- A. Okropna pogoda!
Co będziemy robili, jeśli deszcz nie przestanie padać?
B. Będziemy... .

czytać wiersze, słuchać radia, słuchać płyt; oglądać telewizję, czytać czasopisma albo jakąś ciekawą powieść, spacerować po parku pod parasolami; zwiedzać miasto pod parasolami; nudzić się

II. *Замените выделенные элементы диалога нужными формами глаголов, данных справа, вместе с сочетаниями. Согласуйте формы местоимений.*

- a) A. Czy **pojedziemy dziś do Wilanowa?**
B. Codziennie **będziemy jeździli do Wilanowa?** A kiedy napiszemy pracę dyplomową?
A. Przecież nie można wciąż tylko pisać i pisać. Tzeba też trochę odpoczywać.

pojechać dziś na spacer za miasto - jeździć na spacery za miasto; pójść dziś do teatru - chodzić do teatru; umówić się dziś z Dorotą i Markiem na dansing - umawiać się na dansingi; pograć dziś w tenisa – grać dziś w tenisa

- b) A. Dorotko, kiedy **napiszesz ten list?**
B. Nie będę go **pisała**. Nie mam ochoty **pisać**.

przeczytać tę książkę – czytać; przetłumaczyć te wiersze – tłumaczyć; uporządkować swoje zaszyty – porządkować; nauczyć się nowych słówek – uczyć się.

III. *Пополните диалог нужной формой глагола **moć**. Выделенные сочетания замените сочетаниями, данными справа.*

- A. Na kiedy **uszyje mi pan ten płaszcz?**
B. Na dwudziestego maja.
A. Dopiero?!
B. Tak. Wcześniej niestety, nie **będę ... go uszyć**.

zrobi mi pani ten kapelusz; uszują nam panie te garsonki; zreperuje mi pan zegarek; wyremontują nam panowie mieszkanie; przygotowują państwo do wynajęcia ten

pokój; zrobi pan korektę
swojej książki

5. *Пополните диалоги придаточными предложениями условия. Выделенные сочетания замените сочетаниями, данными справа.*

a) A. Czy pojedziemy jutro do Żelazowej Woli?

B. Myślisz, że jutro **będzie ciepło**?

A. Chyba tak.

B. ... , to pojedziemy.
pogodniej.

b) A. Czy pojedziesz z nami na wycieczkę?

B. A czy **Marek jedzie**?

A. Dokładnie nie wiem.

B. ..., to ja nie pojedę.

będzie pogoda; nie będzie
deszczu; nie będzie padało;
będzie słonecznie i ciepło;
będzie ciepłej; będzie
Grzegorz jedzie; pani Helena
jedzie; Monika i Ania jadą
państwo Dębińscy jadą

6. *Пополните диалоги нужным предлогом, используя в соответствующей форме сочетания, данные справа.*

A. Jakie to przykre, że musimy się rozstać?

B. **Dwa dni** miną szybko i znów się
miną szybko i znów się spotkamy.

A.No właśnie! Spotkamy się dopiero

5 (dzień); 10 (dzień);
4 (dzień); tydzień; 2 (tydzień);
3 (tydzień); miesiąc; 4 (miesiąc);
5 (miesiąc); pół (rok); rok

7. *Пополните диалог придаточными предложениями времени и нужной временной конструкцией, используя сочетания, данные справа.*

A. Będziemy mogli wyjechać na wczasy,

B. To znaczy dopiero ...?

A. Tak, wcześniej nie możemy.

wróci Andrzej – 5 dni;
Grażyna zda egzaminy – 2
tygodnie; skończę tę pracę –
tydzień; skończy się sesja
egzaminacyjna – 10 dni;
skończą się egzaminy
wstępne – 6 dni; przyjedzie
Marta – 3 tygodnie; krawcowa
uszyje mi sukienkę – miesiąc

Практические задания к теме № 21

I. *Пополните диалоги; выделенные элементы замените элементами, данными справа, согласовывая связанные с ними слова.*

a) A. *Który utwór* Jarosława Iwaszkiewicza
podoba ci się najbardziej?

B. *Każdy* jego *utwór* jest *interesujący*.

powieść, opowiadanie, nowela,
dramat, wiersz

b) A. Czy podobał ci się **dzisiejszy koncert**?

dzisiejszy recital; wczorajszy

B. Raczej nie. ..., które słyszałam w tym miesiącu, nie zrobił na mnie wrażenia.

koncert kameralny;
sobotni koncert symfoniczny

II. *Пополните диалоги, употребляя данные сочетания в нужной конструкции; согласовывайте, если нужно, зависящие от них слова.*

a) A. Jakie jest pana zdanie...?
B. Trudno mi na to odpowiedzieć jednoznacznie. Nie wszystkie jego utwory oceniam jednakowo.

utwory Różewicza; dramaty Szaniawskiego, poezja Gałczyńskiego; twórczość Grochowiaka; sztuka- pisarska Parandowskiego; styl utworów Parnickiego

b) A. Czy zdawała już pani egzamin z historii literatury?
B. Tak. Mam takie wrażenie, jakby to nie był egzamin, lecz interesująca rozmowa.
A. O jakich zagadnieniach państwo rozmawiali?
B. Rozmawialiśmy... .

współczesna powieść polska; dawnie pisarze polscy; najnowsza poezja europejska; współczesny dramat rosyski; francuski dramat klasyczny filmowa i teatralna; tragedia Sofoklesa, starożytny epos

III. *Пополните диалоги наречиями, соответствующими по смыслу.*

a) A. Czy zna pan ... język włoski czy francuski? powieść, opowiadanie, nowela,
B. O wiele ... znam język włoski.

bardziej; lepiej; więcej

b) A. Kogo ... lubisz – Andrzeja czy Marka?
B. Sam nie wiem, którego z nich ... lubię. Chyba obydwoh jednakowo.

bardziej; lepiej; więcej

c) A. Moim zdaniem Janusz pracuje ... z nas wszystkich.
B. Ja uważam, że ... pracuje Maria.

najbardziej; najlepiej; najwięcej

Практические задания к теме № 22

I. *От помещенных в скобках инфинитивов образуйте нужные формы.*

1. Gdyby (mieć – ja = dziewczynka) dużo pieniędzy, (kupić) sobie samochód.
2. Gdyby (być – my = mężczyźni i kobiety) w Warszawie, przede wszystkim (obejrzeć) Stare Miasto.
3. Gdyby (być) ciepło, (wykarać się – ja = dziewczynki) w rzece.

4. Jeśliby (dostać – ty = мужчина) bilety, (pójść - my = dziewczęta) na tę sztukę.

5. Gdyby (być – ty = девушка) blisko, (czuć się – ja) szczęśliwy.

6. Jeśliby (pozostać – my = mężczyzny) i siebie dłużej, (spóźnić się) na ostatni autobus.

II. *Поставьте прилагательные в форме сравнительной и превосходной степени.*

1. Ten krawat jest ładny.
2. Twoje włosy są białe i miękkie.
3. Styl tego wiersza jest prosty.
4. Pogoda jest piękna.
5. Głębokie uczucie.
6. Wartościowy utwór.
7. Miła dziewczyna.
8. Wiersz rewolucyjny.
9. Interesująca powieść.

V. *Переведите текст на русский язык и употребите соответствующие формы от слов **powinien** или **musieć**:*

1. Мне необходимо пойти в университет (я вынужден пойти).
2. Я должен уже уходить (чувствую).
3. Я вынужден поговорить с товарищем (что-то меня заставляет).
4. Если хотим поехать в Краков, мы должны сначала купить билеты.
5. Они должны быть здесь в 9 часов (предполагаем).
6. Все должно измениться в этом городе (говорит человек, у которого намерение много изменить в городе).
7. Они должны наказать его за это (но неизвестно, накажут ли).
8. Человек должен умереть.

Практические задания к теме № 23

I. *Пополните диалоги нужной формой местоимения **który**; выделенные слова замените соответствующими формами слов, данных справа; согласуйте формы глаголов, прилагательных и местоимения **który**, употребленных в диалогах.*

- a) A. Zapoznam cię dziś z **artystą**,...
występuje w Teatrze Narodowym
i cieszy się dużym powodzeniem
publiczności.
B. Ciekawe, *który* to **artysta**.
Powiedz mi!
A. Dowiesz się dziś wieczorem.

artystka; artyści; artystki; aktor;
aktorka; aktorzy; aktorki

- b) A. Zapraszamy państwa na nasz kolejny |
aktorka; aktor; muzyk; pianista;

program. Wystąpią w nim *znani polscy artyści*,... niedawno *wrócili* z występów gościnnych w Leningradzie.
B. Dobrze, że włączyłeś telewizor.
To na pewno będzie ciekawy program.

kompozytor; kompozytor i muzyk;
zespół muzyczny; piosenkarz;
piosenkarka; pieśniarz; pieśniarka;
śpiewak; śpiewaczka

II. *Пополните диалоги нужной формой местоимения **który** с предлогом или без предлога; выделенные сочетания замените сочетаниями, данными справа.*

a) A. To jest właśnie ta pani,... **chciałam ci zapoznać**.
B. Ależ ja ją doskonale znam. To przecież pani Emilia Dądrowska.

chciałam cię przedstawić;
chciałam ci przedstawić;
zapoznałam się w Soczi;
bardzo się zaprzyjaźniłam; tak mi się podoba; posłałam twoją książkę; będzie nas uczyła języka polskiego

b) A. To jest Teatr Narodowy, ... **jutro pójdziemy. pójdziemy**.
B. Zawsze bardzo pragnęłam poznać warszawskie teatry i oto teraz moje marzenie się spełnia.

jutro będziemy; koniecznie musimy się wybrać; pracuje ze swym zespołem reżyser Adam Hanuszkiewicz; wystawiona została sztuka "Wacława dzieje"; kupiłem bilety na jutrzejsze przedstawienie; występuje twój ulubiony aktor Daniel Olbrychski.

III. *Пополните диалоги придаточными определительными предложениями, используя для их образования элементы, данные справа. Обратите внимание на правильную постановку относительного местоимения.*

a) A. Czy Teatr Mały to dobry teatr?
B. Tak. Jest to teatr,...

przedstawienia wszystkim się podobają; zespół aktorski stoi na wysokim poziomie; aktorzy nie grają ani na tradycyjnej scenie; ani w tradycyjny sposób; przedstawienia są wysoko cenione przez warszawską publiczność

b) A. Teatr Ateneum powstał kiedyś w dzielnicy,....
B. A jaka to jest dzielnica obecnie?
A. Taka, jak wszystkie inne dzielnice

mieszkańcy żyli w biedzie; mieszkańcami byli głównie budził zainteresowanie postępowej inteligencji

Warszawy.

IV. *Ответьте на вопрос, используя нужный предлог и образуя соответствующие формы слов, данных справа; выделенные элементы заменяйте элементами, данными справа.*

a) A. Który teatr wystawił ostatnio “Balladyne” ?
B. Ostatnio “Balladyna” została wystawiona	Teatr Narodowy; “Fantazy” – teatr Ateneum; “Sułkowski” – Teatr Dramatyczny; “Antygona” – Teatr Mały; “Sen” – Teatr Studio
b) A. Przez kogo został założony Teatr Narodowy ?
B.	wybitny aktor i dramaturg Wojciech Bogusławski; Teatr Polski – wybitny reżyser Arnold Szyfman; teatr Ateneum - znakomity reżyser i aktor Stefan Jaracz; Teatr Mały – świetny

V. *Ответьте на вопросы, употребляя нужный предлог с названиями лет, образованными по цифрам, данным справа; выделенные элементы замените элементами, данными справа.*

a) A. W którym roku został zbudowany gmach Teatru Wielkiego ?
B.	1833; Teatr Wielki został spalony 1944; Teatr Wielki został całkowicie odbudowany – 1965; powstał teatr Ateneum – 1929; teatr Ateneum został spalony – 1939; teatr Ateneum wznowił swoją działalność – 1951; został założony Teatr Polski – 1913; Teatr Polski rozpoczął powojenną działalność - 1946.
b) A. Od którego roku istnieje Teatr Dramatyczny ?
B.	1955; Studencki Teatr Satyryczny – 1954; Teatr Polski – 1913; polska scena narodowa – 1765; Teatr Wielki – 1833.

VI. *Пополните диалоги подходящими по смыслу предложениями; выделенные слова замените соответствующими формами слов, данных справа.*

a) A. Coście ostatnio robili?
b) B. . . . piątku . . . niedzieli zwiedzaliśmy warszawskie teatry.	wtorek – czwartek; poniedziałek-środa; przedwczoraj – dziś; południe – wieczór; rano - wieczór; przyjazd – dzień dzisiejszy

b) A. Jak długo będą państwo w Warszawie?	22.II – 18.III; 30.IX – 31.XII
B. ... szóstego maja dwudziestego czerwca.	15.IV – 25.VII; 1.X – 28.XI; 13.I – 19.VIII

VII. Пополните предложения, образуя от глаголов, данных справа, деепричастия несовершенного вида.

a) A. ... do teatru, zapomniałam wziąć ze sobą bilet. B. Teraz rozumiem, dlaczego nie było cię na przedstawieniu.	ić; wychodzić; śpieszyć się; wybierać się
b) A. ... bilety, musisz sprawdzić datę i godzinę przedstawienia. B. Naturalnie, zawsze to robię.	kupować; zamawiać; rezerwować; odbierać z kasy; rozdawać uczestnikom kursu

Практические задания к теме № 24

I. *От нижеследующих глаголов образуйте существительные:*
 uczyć się, zachwycać się, zgodzić się, zwrócić się, żegnać się, spotkać się, przesiadać się, opalać się, zastanawiać się, śmiać się, spóźniać się, kapać się, nudzić się, odwracać się.

II. *Переведите на польский язык:*

1. Не над кем было даже смеяться.
2. Здесь негде купаться.
3. Нам некуда сегодня пойти.
4. Там не на что было смотреть.
5. Нам не с кем было разговаривать.
6. Мне некогда вас принять.
7. Некогда будет обедать.
8. По праздникам и воскресеньям на пляже негде даже лечь.
9. Некому было это сделать.
10. Нам нечего читать.

III. *Ответьте на следующие вопросы:*

1. Kiedy na plaży nikogo nie ma?
2. Kiedy na plaży dużo ludzi?
3. Kiedy Tadek chodzi nad Wisłę lub na pływalnię?
4. Czy pani (pan) chodzi na spacer z rana, przed południem, w południe, po południu czy wieczorem?
5. Czy pani (pan) pracuje w niedzielę, czy tylko w dni powszednie?
6. Czy można dzwonić do pani (pana) o każdej porze dnia? (да).
7. Czy skończy pani (pan) tę pracę przed niedzielą? (нет).

8. Czy Francja leży na wschodzie Europy?
9. Czy pani (pan) wstaje o wschodzie słońca?
10. Czy Związek Radziecki leży na zachód od Polski?

Практические задания к теме № 25

I. *Ответьте на следующие вопросы:*

1. Czy Włodek przypomniał sobie nazwę restauracji?
2. Kto przypomniał Włodkowi nazwę restauracji?
3. Czy Marek przypomina sobie szczegóły roboty w Moskwie? (tak).
4. Czy Maryjka przypomniała Markowi, jak razem kupowali książki w Moskwie?
(tak).
5. Czy Maryjce sprawia trudność rozumienie nazw dań?
6. Jakie zupy wybrali nasi znajomi?
7. Co wybrali na drugie danie?
8. Co wybrali na deser?

II. *Поставьте глагол в прошедшее время:*

1. Usiądźmy (девушки и парни) przy tym stoliku koło okna?
2. Spójrz na rycerza w zbroi i zaraz sobie przypomnisz!
3. Siedzą tu jacyś skromni studenci.
4. Kelner podejdzie do stolika i przyniesie kartę.
5. Czy bierzecie jakieś zakąski? Czy weźmiecie jakieś zakąski?
6. Ja mam apetyt na sałatkę mięsną.
7. Dla mnie może być szczupak w galarecie.
8. Kelner kładzie na stole nakrycie.
9. Maryjka przywiezie z Polski dużo wrażeń.
10. Maryjka i Włodek przywiozą z Polski dużo wrażeń.
11. Kierowca zawiezie nas, dokąd trzeba.
12. Ona oprze się o stół.
13. One zetrą kurz z mebli.
14. Ten człowiek ci pomoże.

III. *Переведите на польский язык:*

1. O чем я должен был тебе напоминать?
2. Перед отъездом нам надо (предстоит) еще посетить музей.
3. Куда нам сегодня пойти обедать?
4. Они должны были приехать на заре, а до сих пор их еще нет.
5. Перепишите это немедленно!
6. Посоветуй, что нам выбрать?
7. Что же мне было нам делать?
8. Чему мне радоваться?
9. Я собирался, было пойти погулять, но раздумал.
10. Как же мне его понять, если он говорил, не переводя дыхание?

11. Я не могу вспомнить, кому я должен (вынужден, необходимо) сегодня позвонить.

Практические задания к теме № 26

I. *Переведите на польский язык:*

ввести кого-нибудь в заблуждение, ввести кого-нибудь в комнату, юбка в клетку, дорога в Берлин, пойти в университет, пойти на фабрику, играть в карты, пойти в магазин за хлебом, приехать к 12-ти ночи, узнать, что-нибудь у знакомых, слушать концерт по радио.

II. *Образуйте предложный падеж единственного числа и родительный падеж следующих слов:*

rzecz, dzień, wiadomość, wiosna, kolega, ręka, gwiazda, zjazd, łąka, część, lekcja, noc, partia, pan, miejsce, oko, ucho, Rosjanin, Amerykanin, woda, noga, Bułgar, wiatr, ciało, las, narzędzie, wybrzeże, morze, pole, święto.

III. *Употребите нужные конструкции со значением долженствования. Укажите, в каких случаях возможны разные конструкции и объясните разницу в их значении:*

1. (my) ... słuchać starszych, ale nie zawsze ich słuchamy.
2. (my) ... się śpieszyć, jeżeli chcemy pojechać tym pociągiem.
3. Nie mamy innego wyjścia, ... przyjść tu jeszcze raz.
4. Przy jedzeniu nie ... (my) czytać.
5. (ja) ... pójść dziś do kina.
6. (ja) ... jutro pojechać do Krakowa.
7. Już od pół godziny... (oni) tu być.
8. (on) ... być tu już wczoraj.

Практические задания к теме № 27

I. *Переведите на польский язык.*

1. Он курит сигарету.
2. Мы зажигаем огонь.
3. Они (девушки) только что вернулись из Польши.
4. По рассеянности она потеряла часы.
5. Они ехали в одном из передних вагонов электрического поезда.
6. Поезд был подан за час до отъезда (перевести безличным оборотом).
7. Из-за вас мы чуть не опоздали.
8. С некоторых пор я бросил курить.
9. Сегодня нам нечего делать.
10. Некому позаботиться о нас.

II. *Замените личные предложения безличными.*

1. Te wagony są zarezerwowane dla wycieczek.
2. Lekarz zabronił mi palić.
3. Zwiedziliśmy ośrodek polskiego przemysłu.

4. Pociąg został podstawiony.
5. Kupiliśmy tygodniki i gazety popołudniowe.
6. Marek opuścił okno.

III. *От следующих глаголов образуйте деепричастия и действительные причастия настоящего времени:*

wychodzić, dziękować, widzieć, wiedzieć, jeść, mieć, iść, brać, nieść, wieźć, móc, drzeć, kłaść, chcieć, być, opierać się, częstować, myć się, żyć, stać, dawać, budzić, pisać, spać, jechać, lecieć, rosnąć.

Практические задания к теме № 28

I. *Замените выделенные страдательные конструкции безличными формами глагола в прошедшем времени.*

- a) A. Skąd pochodzi nazwa miasta Kraków?
B. Miasto **zostało nazwane** Krakowem od imienia dzielnego Kraka, który pokonał smoka.
- b) A. Kiedy **został odnowiony i zreformowany** krakowski uniwersytet?
B. W piętnastym wieku, za panowania króla Jagiełły.
- c) A. W którym wieku dawny gotycki zamek na Wawelu **został przebudowany na** wspaniały renesansowy pałac?
B. W szesnastym wieku.
- d) A. Czy stare domy i gmachy Krakowa, między innymi Sukiennice, **zostały upiększone** renesansowymi ozdobami?
B. Tak. Dokonali tego wybitni włoscy architekci i rzeźbiarze.
- e) A. W jakim stylu **został zbudowany** główny gmach uniwersytetu **Collegium Novum**?
B. W stylu neogotyckim.

II. *Пополните диалоги, употребляя данные конструкции в безличной форме.*

- a) A. Jak się udały w tym roku „Dni Krakowa”?
B. Znakomicie. W tym roku
wyjątkowo ładnie zostało udekorowane miasto, zostały przygotowane bardzo ciekawe imprezy, zostały skomponowane nowe piosenki, zostały napisane dowcipne skecze, zostali zaproszeni goście z różnych miast Polski.
- b) A. W Uniwersytecie Warszawskim....
została dzisiaj otwarta

B. Żałuję, że nie mogę studiować na Uniwersytecie Warszawskim. Zawsze dzieje się tu coś interesującego.

wystawa pod tytułem: „Historia wyższych uczelni polskich”; zostały dzisiaj

otwarte obrady symposium lingwistycznego; została podpisana umowa o współpracy Uniwersytetu Warszawskiego i Moskiewskiego; został dzisiaj uroczystie zainaugurowany nowy rok akademicki; na inauguracji zostali odznaczeni najlepsi studenci i zasłużeni pracownicy naukowci.

III. *Пополните диалоги соответствующими по содержанию безличными формами настоящего времени; выделенные конструкции замените конструкциями, данными справа.*

a) A. W waszej rodzinie zawsze **wielką wagę przywiązywano do tradycji**.
A jak jest teraz?
B. Teraz również

urządzano ciekawe spotkania i przyjęcia; czytano i recytowano wiersze; chętnie grywano w karty; gotowano pyszne obiady; często rozmawiano w obcych językach.

b) A. Używasz dziwnych zwrotów.
B. Nie znam polskich idiomów.
Tłumaczę dosłownie z języka rosyjskiego na polski.
A. Postaram się nauczyć cię, jak ...
B. Będę ci bardzo wdzięczna.

formułować po polsku tytuły listów, adresować koperty, pisać pozdrowienia, używać zwrotów grzecznościowych, przedstawiać kogoś i tak dalej.

IV. *Повторите диалог, заменяя выделенное слово словами, данными справа.*

a) A. Jak często jeździsz do Krakowa?
B. Bardzo często, **co dwa dni**.
Nie mogę żyć bez tego miasta.
Zresztą od mojego miasteczka do Krakowa jest niedaleko.
Mogę jeździć tam często.

3 dni; 5 dni; tydzień; 10 dni;
2 tygodnie; 3 tygodnie; miesiąc;
parę dni; parę tygodni

b) A. Czy teraz często przyjeżdżają do was Marek i Tadeusz?
B. Ostatnio bardzo rzadko, **raz parę dni**.
A. No tak. A kiedyś przyjeżdżali do was prawie co dzień.

tydzień; 2 tygodnie; 3 tygodnie;
miesiąc; parę miesięcy; pół roku;
rok, parę lat

V. *Пополните диалоги, подобрав соответствующие по смыслу выражения.*

a) A. ... moja babcia odznaczała się wyjątkową urodą.
B. A jaka jest teraz?
A. Teraz moja babcia jest bardzo miłą staruszką.
za dnia; za młodu;
za mojej młodości
b) A. Czy pamiętasz aktora Grodeckiego?
B. Nie. ... chyba nie było takiego aktora.
za dawnych czasów;
za mojej pamięci; za dnia;
za naszych czasów |

VI. *Пополните диалоги, употребляя данные справа элементы в нужной конструкции.*

a) A. Czy mogę cię o coś prosić?
B. Oczywiście.
A. Czy moglibyśmy się spotykać ...?
B. Możemy się spotykać tylko
dzień — tydzień;
wieczór — dwa tygodnie;
parę dni — miesiąc;
tydzień - pół roku; miesiąc — rok
b) A. ... ktoś pyta, czy są wolne pokoje.
B. Nic dziwnego. Przecież teraz są «Dni Krakowa».
chwila; minuta; 5 minut;
parę chwil; kilka sekund;
pół godziny; godzina |

VII. *Повторите диалоги, заменяя выделенные элементы сочетаниями, данными справа, употребляя их в нужной форме.*

a) A. Kiedy został założony uniwersytet krakowski ?
B. Za panowania Kazimierza Wielkiego.
został odnowiony uniwersytet krakowski — król Jagiełło;
powstał Teatr Narodowy — król Stanisław August;
Polska była potęgą polityczną - Jagiellonowie
b) A. Zdałam dzisiaj egzamin z historii na piątkę!
B. Jakie miałaś pytania?
A. Bardzo łatwe, na przykład: reformy gospodarcze za władzy ludowej.
reformy kulturalne — czasy Stanisława Augusta;
konspiracyjne szkolnictwo — czasy okupacji;
sytuacja polityczna Polski — Mieszko Pierwszy;
sytuacja gospodarcza Polski Kazimierz Wielki |

VIII. *Переведите на польский язык:*

1. Я не хочу здесь дольше стоять.
2. Передо мной вдруг встал мой старый знакомый.
3. Они остановились у выхода на платформы.
4. Часы остановились.
5. Он стал читать.
6. Что с ним стало за этот год?
7. Он стал инженером.
8. Разговоры становились веселее.
9. Он становился все более угрюмым.
10. Встать под дерево.
11. Ягеллонский университет, ставший центром прогресса и гуманизма, будет праздновать 600-летие своего существования.
12. Согласно народной легенде, Краков был основан Краком, победившим страшного змея.
13. В XVI веке в Краков, ставший центром польского ренессанса, приезжают иностранные архитекторы.
14. Одним из старых обычаев Кракова является марицкий хейнал, напоминающий и напоминающий об изгнании татар.

IX. Ответьте на следующие вопросы:

1. Kiedy Kraków został włączony w granice państwa polskiego?
2. Jakie gmachy zostały wzniesione na rynku krakowskim?
3. Za panowania którego króla został założony Uniwersytet Jagielloński?
4. W którym wieku został przebudowany zamek wawelski?
5. Jakie dawne obyczaje Krakowa zna pani (pan)?
6. Gdzie i kiedy założono krakowskie Planty?

X. Приведите обороты:

1. Как надо обратиться к женщине (мужчине, женщинам, мужчинам, женщинам и мужчинам) с просьбой, с вопросом и т.п.?
2. Что вы скажите, если случайно толкнули в автобусе, тамбаве и т.п. женщину (несколько женщин), мужчину (несколько мужчин), женщину и мужчину?
3. Как вы поблагодарите, если женщина (несколько женщин), мужчина (несколько мужчин), женщина и мужчина оказали вам услугу?
4. Приведите вежливые формы приветствия: утром, вечером к женщине (нескольким женщинам), мужчине (нескольким мужчинам), женщине и мужчине?
5. Что вы скажите, прощаясь с женщиной (-ами), мужчиной (-ами), женщиной и мужчиной днем, поздним вечером?

Практические задания к теме № 29

- I. *Прибавьте нужные предлоги и образуйте соответствующие формы существительных:*
 1. Włodek jest chory (angina).

2. Ubiegłej zimy chorowałem (grypa).
3. Na tej sztuce można umrzeć (nudy).
4. Ten człowiek umarł (zapalenie płuc).
5. Lekarz kazał Włodkowi stosować się (wszystkie jego wskazówki).
6. Włodek nigdy nie uważał się (chory).
7. Chcemy dowiedzieć się (ty), czy Włodek czuje się lepiej.
8. Warszawa stała się stolicą Polski (czasy) króla Zygmunta Trzeciego.
9. Leningrad został zbudowany (panowanie) Piotra Wielkiego.
10. (Najazdy) Tatarów, którzy zniszczyli miasto, powstaje nowy Kraków.
11. Czy Włodek posłucha (rada) lekarza?

*II. Вставьте нужные формы местоимений **nikt** или **nic**.*

1. ... mnie nie rozumie.
2. Patrzył na scenę, nie będąc zauważony.
3. Nie ciekamy.....
4. On jest dla mnie
5. Nie mogę ani ... robić, ani myśleć.
6. On jest ... nie wart.
7. On ... nie powiedział.
8. Czy ... pana nie boli?
9. Dookoła ... nie widać.
- 10.... z tego nie rozumiem.
11. Nie stosuję się ...
12. On nie słucha ...
13. Nie pożyczałem ... ołówka.
14. ... nie pamiętam.
15. Dziś ... nie dzwoniłem.
16. ... nie potrzebuję.

III. Вставьте нужные конструкции со значением долженствования:

1. Uważam, że (ja) ... tu zostać.
2. Jutro wreszcie ... zdać ten egzamin.
3. Kazano mi, więc ... skończyć tę pracę.
4. Obiecałem im i dlatego ... do nich zadzwonić.
5. Za tydzień niestety ... (my) już wyjechać z Polski.
6. Przed wyjazdem (ja) ... zrobić jeszcze trochę zakupów.

Практические задания к теме № 30

I. Прибавляя числительные 2, 4, 5, измените формы существительных и глаголов.

1. W tym sklepie pracuje jeden sprzedawca i jedna sprzedawczyni.
2. Profesor egzaminuje studentów.
3. Turysta zwiedza Warszawę.
4. Kelner i kelnerka obsługują klientów.
5. Ulicą idzie mój brat.

6. W tej sztuce gra jeden aktor.
7. Ten ptak bardzo mi się podoba.
8. Kasjer sprzedaje bilety kolejowe.

II. *Вставьте нужные формы местоимений (или наречия) с элементом - **kolwiek**.*

1. On rozumiał sztukę lepiej niż ... inny.
2. Chciała o tym porozmawiać ..., ale nikt nie zwracał na nią uwagi.
3. Niech ... z was pomoże mi w pracy.
4. Przyjdź do mnie ...
5. W tym roku chcę pojechać ...
6. ... będziesz, zawsze o mnie pamiętaj.
7. Porozmawiajmy,
8. Nie chcę kupić ..., ale rzeczywiście coś oryginalnego.
9. Chcę się uczyć ... języka.
10. Nie mam czasu wybierać, proszę mi dać ... z tych lalek.

III. *Ответьте на вопросы:*

1. W którym sklepie można coś kupić na pamiątkę z Polski?
2. W ilu działach byli nasi znajomi?
3. Co można kupić w dziale tkanin artystycznych?
4. Co można kupić w dziale obok?
5. Z czego wykonane były korale, które podobały się Maryjce?
6. Dlaczego Maryjka nie chciała oglądać wyrobów ze srebra i bursztynu.
7. Co można kupić w trzecim dziale?
8. Co kupiła Maryjka?
9. Co kupił Włodek dla siebie, a co dla Lidy?

Практические задания к теме № 31

I. *Замените существительные женского рода существительными мужского рода, соответственно изменяя формы сочетающихся с ними слов.*

1. Dwie znane artystki otrzymały nagrodę państwową.
2. W tym sklepie pracowało kilka zdolnych sprzedawczyń.
3. W biurze podróży „Orbis” pracowało kilkadziesiąt urzędniczek.
4. Kilkanaście rosyjskich studentek przyjechało na studia do Polski.
5. W tej kawiarni obsługują klientów cztery uprzejme kelnerki.
6. Trzy nasze koleżanki wyjechały do Francji.
7. Proszę cię, pozdrów w Moskwie dwie moje znajome.

II. *Образуйте именительный падеж множественного числа от следующих существительных:*

podróż, nieporozumienie, liść, list, pieczeń, kierowca, kelner, krawiec, szewc, fryzjer, ręka, czoło, wieża, łoża, palec, dworzec, przechodzień, ruch, brzuch, kuchnia, stacja, przystanek, Niemiec, przyjaciel, dzwonek, pies, kościół.

III. *Postaw'cie g'agol'y w formie proshedshego vremeni.*

1. Bardzo rzadko zdarza mi si'e robi'c b'ledy w jezyku polskim.
2. Nasi znajomi wznosza toast za spotkanie w Moskwie.
3. Marek gratuluje W'odkowi jego znajomosci jezyka polskiego.
4. Usiadziemy przy tym wiekszym stoliku.
5. Nie ma zwyczaj'u zapraszac do ta'nc'a nieznanomych pa'.

Рекомендуемая литература

Основная

1. Karolak, J. Jezyk polski / J. Karolak, D. Wasilewska. - M.- СПб, 2001.
2. Karolak, J. Мы говорим и читаем по-польски: учебное пособие в 3-х частях / J. Karolak, D. Wasilewska. - Warszawa, 1986.
3. Konopka, Blanka Podrecznik jezyka polskiego. Учебник польского языка / Blanka Konopka. - Warszawa, 1997. - Czesc' 1.
4. Konopka, Blanka Pierwsza wizyta. Podrecznik jezyka polskiego dla srodowisk rosyjskojezycznych / Blanka Konopka. - Warszawa, 2002. - Czesc' 2/

Дополнительная

1. Bartnicka, B. Uczymy si'e polskiego / B. Bartnicka, E. Dabrowski, W. Jekiel. - Kielce, 1998.
2. Kucharczyk, J. Zaczynam mowic' po polsku / J. Kucharczyk. - Warszawa, 1999.
3. Metera, H. Strzez polskiej mowy / H. Metera - Lublin, 1995.
4. Metera, H. Pokochaj polska mowe / H. Metera. - Lublin, 1999.
5. Шапкина, О.Н. Польский язык в школе / О.Н. Шапкина, Н.Е. Ананьева, В.Я. Тихомирова. - Poznan', 1998.

Словари

1. Польско-русский словарь. Изд-е 7/ под ред. М.Ф. Розвадовской. - М.: «Государственное издательство иностранных и национальных словарей», 1963.
2. Русско-польский, польско-русский словарь /под ред. А. Драгункина. - СПб, 1998.

Тексты для чтения

Основные

1. Zawieramy znajomosc'.
2. Wizyta.
3. Zwiedzamy Miasto.
4. Chce' napisac' list.
5. Rozmowa telefoniczna.
6. W deszczowy dzien'.
7. Zaproszenie do Polski.
8. Zblizaja si'e wakacje.

9. Co pokażemy naszym gościom?
10. Gdzie będą mieszkać Maryjka i Włodek?
11. Mieszkanie Tadka.
12. Na przystanku tramwajowym.
13. Spotkanie.
14. Kołacja u Marka.
15. Przy stole.
16. Pierwszy wieczór u Oli.
17. Następnego dnia rano.
18. Zapraszam się do teatru.
19. Na co wybierzemy się do teatru?
20. Zameldowanie.
21. Zwiedzamy Warszawę.
22. Na koncercie.
23. W czasie przerwy.
24. W poszukiwaniu Zachęty.
25. W tramwaju.
26. Poczta, telegraf, telefon.
27. Odwiedzamy warszawskie księgarnie.
28. Co będziemy dziś robili?
29. Na kiermaszu książki.
30. Czytamy wiersze.
31. Warszawskie teatru.
32. Na plaży nad Wisłą.
33. W restauracji.
34. Przygotowanie do podróży.
35. Podróż do Krakowa.
36. W Krakowie.
37. W dwóch słowach o Krakowie.
38. Włodek zachorował.
39. Zakupy.
40. W kawiarnie.
41. Pożegnanie.

Дополнительные

1. Grodzieńska Stefania «Krytyk i Minister».
2. Jwaskiewicz Jarosław «Dziewczyna i gołębie». Fragmenty.
3. Potemkowski Anatol «Oszust».
4. Zientarowa Maria «Metoda Pawłowa».
5. Zukrowski Wojciech «Góreczka». Fragmenty.
6. Zientarowa Maria «List z kolonii».
7. Dygat Stanisław «Pan Trąbka sprzedaje gazety».
8. Jastrun Mieczysław «Piękna choroba». Fragmenty.
9. Parandowski Jan «Powrót do życia». Fragmenty.

10. Wygodzki Stanisław «Powrót». Fragmenty.
11. Rudnicki Adolf «Niekochana». Fragmenty.
12. Grodzieńska Stefania «Lizbona».
13. Grodzieńska Stefania «Fotografuję się».
14. Kruczowski Leon «Pierwszy dzień wolności». Fragmenty
15. Rudnicki Adolf «Bukiet kwiatów dla puszkiniowców».
16. Broszkiewicz Jerzy «Kształt miłości». Fragmenty.
17. Iwaszkiewicz Jarosław «Ikar».
18. Czeszko Bohdan «Scena balkonowa».

ТЕМЫ РЕФЕРАТИВНЫХ РАБОТ

1. Polski drzew. Czytanie instrukcji i dat.
2. Odkrycie polskiego astronoma Mikołaja Kopernika.
3. Fryderyk Chopin – najwybitniejszy Polski kompozytor.
4. Z twórczości Adama Mickiewicza.
5. Walka nauczycieli o polskość nauki podczas okupacji - tajne nauczanie.
6. Teatr – rola teatru w naszym życiu.
7. Wielcy Polacy – Jan Matejko.
8. Nauka i sport w życiu ucznia.
9. Zabytki narodowe – zamek królewski w Warszawie.
10. Poet Juliusz Słowacki.
11. Ignacy Łukasiewicz – wynalazca lampy naftowej.
12. Wielcy Polacy – Jan Matejko.
13. Rosja i Polska w czasie drugiej wojny światowej.
14. Kultura odrodzenia w Polsce.
15. Jan Henryk Dąbrowski - wódz legionów.
- 16.

Методические указания по самостоятельной работе студентов

План самостоятельной работы (100 ч.)

№ п/п	Наименование тем	Кол- во часов	Форма отчетно- сти	Сроки вы- полнения
I.	<u>Чтение и перевод текстов.</u>	34 ч.		
1.	1) Stefania Grodzieńska «Krytyk i Minister»; 2) Maria Zientarowa «Metoda Pawłowa»; 3) Wojciech Ziekrowski «Góreczka»;	10 ч.	индивид. работа	3-й семестр,

	4) Maria Zientarowa «List z kolonii»; 5) Stanisław Dygat «Pan Trąbka sprzedaje gazety»;		со студ.	
2.	6) Mieczysław Jastrun «Piękna choroba»; 7) Jan Parandowski «Powrót do życia»; 8) Stanisław Wygodzki «Powrót»; 9) Adolf Rudnicki «Niekochana»; 10) Stefania Grodzieńska «Lizbona»; 11) Stefania Grodzieńska «Fotografuję się»; 12) Leon Kruzkowski «Pierwszy dzień wolności»; 13) Stanisław Dygat «Nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło»; 14) Adolf Rudnicki «Bukiet kwiatów dla puszkinowców»; 15) Jerzy Brzozkiewicz «Kształt miłości»; 16) Jarosław Jwaszkiewicz «Ikar»; 17) Bohdan Czeszko «Scena balkonowa».	24 ч.	реферирование переводов	4-й семестр
II.	<u>Наизусть выучить стихотворения</u>	21 ч.		
1.	1) Julian Tuwim «Wszyscy dla wszystkich»; 2) Julian Tuwim «Nauka»; 3) Krystyna Stanek «Urodziny»; 4) Krystyna Stanek «Święty Mikołaj»; «Życzenia»; 5) Wanda Chotomska «Polonez»; 6) Wojciech Próżniewicz «Złośnik»;	6 ч.	индивидуальный опрос	3-й семестр
2.	7) Hanna Zdzitowiecka «Gdzie jesteś, jesieni?»;			

	<p>8) Michał Kajka «Tęsknota za mową ojczystą»;</p> <p>9) Barbara Lewandowska «Wierszyk na Dzień Nauczyciela»;</p> <p>10) Wanda Chotomska «Podaj cegłę»; 11) Ludwik Jerzy Kern «Kłopoty ze śniegiem»;</p> <p>12) Franciszek Kobryńczuk «Leśne ścieżki»;</p> <p>13) Wanda Chotomska «Rozmowa z panem Mickiewiczem»;</p> <p>14) Wanda Chotomska «To już pora na wigilię», «Panie Boże, popasz na nas»;</p> <p>15) Wanda Chotomska «Koleśda»;</p> <p>16) Wanda Chotomska «Gdyby tygrysy jadły irysy»;</p> <p>17) Adam Mickiewicz «Pan Tadeusz»;</p> <p>18) Wanda Chotomska «Mikołaj Kopernik»;</p> <p>19) Marian Piechal «Sens»;</p> <p>20) Tadeusz Mikucki «Kraj rodzinny matki mej»;</p> <p>21) Jerzy Bielunas «Dla ciebie wszystko»</p>	15 ч.	индивидуальный опрос	4-й семестр
III.	<u>Составление мини-рассказов на заданную тему</u>	14 ч.		
1.	1) Моя семья; 2) Моя учеба (мой университет)	6 ч.	опрос на практических занятиях	3 семестр
2.	1) Путешествие в...; 2) Посещение театра (кино); 3) Мой любимый поэт (писатель); 4) Мой родной город (республика)	8 ч.	опрос на практических занятиях	4 семестр
IV.	<u>Выполнение упражнений на заданные лексические и грамматические темы</u>	15 ч.		
1.	1) Zawieramy znajomość. Wizyta; 2) Zwiedzamy Miasto;			

	<p>3) Rozmowa telefoniczna; 4) Chcę napisać list; 5) W deszczowy dzień; 6) Zaproszenie do Polski. Zbliżają się wakacje; 7) Co pokażemy naszym gościom? 8) Gdzie będą mieszkać Maryjka i Włodek? Mieszkanie Tadka 9) Na przystanku tramwajowym. Spotkanie; 10) Kołacja u Marka. Przy stole; 11) Pierwszy wieczór u Oli; 12) Następnego dnia rano;</p>		индивидуальная проверка	3-й семестр
2.	<p>13) Zapraszam cię do teatru; 14) Na co weberzemy się do teatru? 15) Zameldowanie; 16) Zwiedzamy Warszawę; 17) Na koncercie. W czasie przerwy; 18) W poszukiwaniu Zachęty. W tramwaju; 19) Poczta, telegraf, telefon; 20) Odwiedzamy warszawskie księgarnie. Co będziemy dziś robili? 21) Na kiermaszu książki; 22) Czytamy wiersze; 23) Warszawskie teatry; 24) Na plaży nad Wisłą; 25) W restauracji; 26) Przygotowanie do podróży; 27) Podróż do Krakowa; 28) W Krakowie. W dwóch słowach o Krakowie; 29) Włodek zachorował; 30) Zakupy; 31) W kawiarni. Pożegnanie;</p>		индивидуальная проверка	4-й семестр
V.	Текущий и итоговый контроль знаний	12 ч.		
1.	Текущий контроль	6 ч.	тестирование	3-й семестр

2.	Текущий и итоговый контроль	6 ч.	тестирование	4-й семестр
VI.	Защита реферативных работ	4 ч.	коллоквиум	4-й семестр, май

Рекомендации по выполнению плана самостоятельной работы

При выполнении упражнений самостоятельно, прежде всего, необходимо внимательно ознакомиться со структурой предлагаемых уроков.

Каждый урок построен следующим образом: сначала дается польский текст, в котором указываются значения слов, впервые встречающиеся в данном тексте, новые обороты и идиоматические выражения, даваемые без объяснений. После этого следует комментарий к тексту, в котором объясняются отдельные грамматические факты польского языка. В конце излагаются некоторые вопросы грамматики, необходимые для активного овладения языковым материалом, и даются упражнения. Таким образом, весь лексико-грамматический материал, необходимый для выполнения самостоятельных заданий, нашел свое отражение в представленных разработках поурочного изучения польского языка.

При переводе текстов с польского языка на русский следует пользоваться словариками, данными после текста, а также общими словарями. В ряде случаев необходимо представлять не дословный, а ситуативный перевод, так как дословный перевод не всегда является удачным с точки зрения стилистических норм русского литературного языка.

Как построен словарь

Структура словаря подчинена задаче оказать максимальную помощь в активном овладении польским языком. Каждая статья построена так, чтобы обучающийся мог автоматически образовывать формы склоняемых и спрягаемых форм и проверять их правильность.

Вертикальная черта определяет ту часть заглавного слова, отбросив которую и прибавив указанную часть искомой формы, обучающийся получает готовую словоформу.

В словаре указываются наиболее трудные формы слов, а именно:

1. В группе существительных мужского рода:

- родительный и предложный падеж существительных на согласный;
- предложный падеж множественного числа личных существительных;
- родительный падеж множественного числа существительных на мягкие и отвердевшие согласные.

Кроме того, указываются все чередования в основах и приводятся так называемые неправильные формы слов, например:

akto / r – m., Р. – ra, П. - rze, И. мн. - rzy maż – m., Р. - meża П. – meżu, И. мн. meżowie, Р. мн. – meżów.

2. В группе существительных женского рода:

- предложный падеж единственного числа (равный дательному);
- именительный падеж множественного числа существительных на согласный;

ный;

- родительный падеж множественного числа существительных на согласный и существительных с чередованием основы в этой форме.

В этой группе также указываются все чередования в основах и приводятся так называемые неправильные формы, например:

rsia / zka ж., П. – zce, Р. мн. – zek;

sob / ota ж., П. - ocie Р. мн. – ót;

pa / ni ж., П. – ni, Р. – í.

3. В группе существительных среднего рода:

– предложный падеж единственного числа;

- предложный падеж множественного числа с чередованием основ, например:

krze / slo ср., П. – śle, Р. мн. – sel;

świ / eto ср., П. – ecie, Р. мн. – at;

zola / nie ср., П. – niu, Р. мн. – í.

4. В группе имен прилагательных и слов, склоняющихся как прилагательные:

- лично-мужские формы именительного падежа множественного числа;

- наречия, образуемые от прилагательных, например:

dob / ry И. – rzy, нар. – rze;

tw / ój лм. – oí.

3. В группе глаголов:

- формы 1-го и 2-го лица единственного числа (в некоторых случаях также 3-го лица множественного числа) настоящего времени глаголов несовершенного вида или будущего простого времени глаголов совершенного вида;

- второй член видовой пары, а именно: для глаголов несовершенного вида соответствующий глагол совершенного вида, а для глаголов совершенного вида соответствующий глагол несовершенного вида, например:

pis / ać - несов. – sze, - szesz <napisać>;

tra / cić – несов. – ce, - cisz <stracić>;

da / ć - несов. – m, - sz, - dza <dawać>.

В словаре даются указания на сочетаемость слов. Беспредложное и предложное управление указывается с помощью падежных форм местоимений *kto* или без предлога или с помощью выражений *co robić* или *co zrobić*; сочетаемость с придаточными предложениями с помощью союзов или союзных слов. Если рядом дано несколько форм, не отделенных друг от друга точкой с запятой, значит, что данное слово сочетается одновременно с ними всеми, если же формы отделены точкой с запятой, значит, что данное слово сочетается с ними не одновременно (они взаимоисключаются), например:

ko / nec (czego) – м., Р. – íca, П. - ícu

zazdro / sny (o kogo) – лм. – śni, нар. - śnie

postana / ć się (o co; co zrobić; o to; żeby) сов. – m, - sz < starać się (несов.).

Сокращения, принятые в словаре

Д. – дательный падеж единственного числа;

ж. – женский род;

З. – звательная форма единственного числа;
И. мн. – именительный падеж множественного числа;
лм. – лично-мужская форма именительного падежа множественного числа;
м. – мужской род;
мн. – множественное число;
нар. – наречие;
нескл. – несклоняемое слово;
несов. – несовершенный вид;
П. – предложный падеж единственного числа;
Р. мн. – родительный падеж множественного числа;
Р. – родительный падеж единственного числа;
см. – смотри;
сов. – совершенный вид;
ср. – средний род;
Т. мн. – творительный падеж множественного числа.

Контрольные вопросы, выносимые на 1-й зачет

1. Рассказ на одну из заданных тем (по выбору преподавателя).
2. Чтение фрагмента текста по выбору преподавателя.
3. Род имен существительных в польском языке.
4. Склонение имен существительных.
5. Имя прилагательное. Склонение имен прилагательных.
6. Степени сравнения имен прилагательных.
7. Местоимение. Полные формы личных местоимений.
8. Краткие формы личных местоимений.
9. Отсутствие личных местоимений при глаголах. Возвратное местоимение.
10. Притяжательные, указательные местоимения.
11. Неопределенные, отрицательные местоимения.
12. Эквиваленты русских местоимений «некого», «ничего».

Контрольные вопросы, выносимые на 2-й зачет

1. Рассказ на одну из заданных тем (по выбору преподавателя).
2. Самостоятельный отбор и подготовка внеаудиторного чтения с учетом интересов студента.
3. Чтение и перевод фрагмента текста по выбору преподавателя.
4. Имя числительное в польском языке.
5. Глагол. Настоящее время глаголов I спр.
6. Настоящее время глаголов II спр.
7. Настоящее время глагола «вус».

8. Будущее время: простое, составное.
9. Повелительное, сослагательное наклонения глаголов.
10. Возвратные глаголы. Безличные формы глаголов.
11. Причастия. Действительные причастия настоящего времени.
12. Страдательные причастия, страдательный оборот.
13. Деепричастия несовершенного вида. Выражение долженствования.
14. Наречие. Образование наречий, степени сравнения.
15. Предлоги (do, na, o, od, po, przed, u, w, z, za).
17. Союзы (aby; gdy; gdyby; jeśliby; jeżeliby; kiedy; że; żeby).

Базовый морфолого-синтаксический материал, учитывающий сопоставительный анализ польского и русского языков (лапсологическая основа – анализ ошибок).

1. Указывание и называние предметов

Типы предложений	Грамматические элементы предложений	Сопоставительная презентация конструкции	Методические замечания – анализ ошибок
<p>Co to jest? To jest dom. To jest szkoła. To jest okno.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • местоимение co; • род сущ-х; • И. п. ед.ч. сущ.; • глагол być ед.ч. наст. вр. 	<p>Что это? Co to jest? Это ... To jest...</p>	<p>В русском языке иначе, чем в польском, глагол być в наст. вр. имеет так называемую нулевую форму, поэтому рекомендуется поставить большой акцент на употребление być в наст. вр.</p>
<p>Czy to jest szkoła? Tak, to jest szkoła. Nie, to nie jest szkoła.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • утвердительное, вопросит., отрицательные предложения; • употребление czy 	<p>Есть ли это...? Czy to jest...?</p>	

<p>Jaki to jest dom? To jest duży dom.</p> <p>Jaka to jest szkoła? To jest nowa szkoła.</p> <p>Jakie to jest radio? To jest drogie radio.</p>	<p>в вопросительных предложениях.</p> <p>•местоимения jaki, jaka, jakie;</p> <p>•род прилагательных;</p> <p>•И. п. ед. ч. прилагательных.</p>		
---	--	--	--

2. Указывание и представление лиц

<p>Kto to jest? To jest Ania. To jest pani Zofia Kowalska.</p> <p>Kto to jest ta pani? To jest moja mama.</p> <p>Czyja to jest siostra? To jest moja siostra. To jest siostra Ewy. To jest siostra pani Mileckiej.</p> <p>Czy to jest pani brat? Tak, to jest mój brat. Nie, to jest brat pani Malinowskiej.</p> <p>Czy tamten pan to jest pana ojciec? Tak, to jest mój ojciec. Nie, tamten pan to jest ojciec pana</p>	<p>•местоимение kto</p> <p>•польские имена и фамилии.</p> <p>•личное местоимение (ед. ч.)</p> <p>•местоимения: ten, ta, to, tamten, tamta, tamto</p> <p>•местоимения: czyj, czyja, czyje</p> <p>•Р. п. ед. ч. существительных, местоимений, имен, фамилий.</p> <p>•вежливые формы обращения pan, pani;</p> <p>•притяжательные формы pani (Ewy Leskiej), pana</p>	<p>Кто это? Kto to jest? Это... To jest...</p> <p>ЭТОТ ЭТА ЭТО ten ta to ТОТ - tamten, ТА - tamta, ТО - tamto</p>	<p>•употребление jest, подчеркнуть разницу в употреблении между польским и русским языками.</p> <p>•ошибка типа: <u>ta</u> <i>kobieta</i> в значении «<i>tamta</i>».</p>
--	--	---	---

Pawłaka.	(Adama Wol- skiego).		
-----------------	-------------------------	--	--

3. Выражение связей и зависимости между лицами и предметами

<p>Czyje to są książki? To są książki Ani To są książki Marii.</p> <p>Czyje to są dzieci? To są dzieci państ- wa Milewskich.</p> <p>Czy ten pan to jest twój wujek? Czy te dziewczynki to są twoje koleżanki?</p>		<p>Это книга. Это книги. To jest książka. To są książki.</p> <p>= pani = pan вы = pani = panowie = państwo = wy</p>	<p>•форма są намного труднее, чем jest. Ошибка типа: <i>u mnie <u>jest</u> książki.</i></p> <p>•следует подчеркнуть разницу между польским wy и русским вы. Ошибка типа: <i>pani, <u>macie</u> książki?</i></p>
---	--	---	---

4. Знакомство, представление себя и других лиц

<p>Jak się pani nazywa? Nazywam się... Jak się nazywa ta pani? tamten chłopiec? twoja koleżanka? twój kolega? Jak się państwo nazywają? Nazywamy się... Jak się one nazywają?</p> <p>Jak masz na imię? Mam na imię.... Jak one mają na imię?</p>	<p>•вопросительное слово jak</p> <p>•возвратный глагол правописание się</p> <p>•глагол nazywać się ед. и мн. ч. наст. вр.</p> <p>•личное местоимение мн. ч.;</p> <p>•местоимение one</p> <p>•глагол mieć ед. и мн. ч. наст. вр.</p>	<p>- сь, ся się</p> <p>коллега – kolega z pracy kolega – товарищ</p> <p>они one, oni</p> <p>Как тебя зовут? Jak masz na imię?</p>	<p>несимметричность возвратных глаголов в польском и русском языке.</p> <p>•Ошибка типа: <i>jak się <u>oni</u> nazywają?</i> (в неличном знач.) В польском языке иначе, чем в русском, есть так называемые мужско-личные и неличные формы.</p> <p>•подчеркнуть употребление mieć и предлога na в конструкциях, выражающих пред-</p>
---	--	--	---

<p>Jak oni mają na imię?</p> <p>Jak pani ma na imię?</p> <p>Mam na imię</p> <p>Jak ta pani ma na imię?</p> <p>Ta pani ma na imię...</p> <p>Jak ma na imię pani brat?</p> <p>Mój brat ma na imię...</p> <p>Jak maja na imię twoje koleżanki?</p> <p>twoje koledzy?</p>	<p>- лично-мужские формы притяжательных местоимений;</p> <p>- сопоставление форм лично-мужских и неличных.</p>	<p>чьи? czyje? czyji?</p> <p>мои moje moi наши nasze nasi</p>	<p>ставление именем.</p> <p>•Подчеркнуть, что на вопрос jak kto ma na imię? отвечает только именем.</p> <p>•В ответах на вопросы во втором и третьем лице часто употребляется форма вопроса вместо первого лица.</p> <p>- <i>Jak pani ma na imię?</i></p> <p>- <i>Pani ma na imię?</i></p> <p>Здесь следующая трудность – употребление pani</p>
--	--	---	---

5. Выражение обладания, собственности

<p>Masz książkę?</p> <p>Tak, mam książkę.</p> <p>Nie, nie mam książki.</p> <p>Czy masz rodzeństwo?</p> <p>Mam brata i siostrę.</p> <p>Mam kochaną mamę i dobrego ojca.</p> <p>Mam dużą nową</p>	<p>•В. п. существи-</p>	<p>у кого/чего кто/что kto/co ma kogo/co</p> <p>В. п. прилагатель-</p>	<p>•В этой конструкции следует подчеркнуть употребление глагола mieć (в русском языке глагол быть в нулевой форме и предлог у, отсюда ошибки типа: <u>u ciebie</u> książka).</p>
---	-------------------------	---	---

szkołę.	тельных и прилагательных	ное + существительное ж. р. скл. -а	
---------	--------------------------	-------------------------------------	--

6. Выражение возраста лица

<p>Ile masz lat? Mam osiem lat. Ile lat ma twój brat? Mój brat ma siedemnaście lat.</p> <p>Ile lat mają twój dziadkowie? Babcia ma 68 lat, a dziadek ma 71 lat.</p> <p>Kto jest starszy? Kto jest młodszy? O ile lat Basia jest starsza od swojego kolegi?</p> <p>O ile lat Olek jest młodszy od swojej koleżanki?</p>	<p>•ile</p> <p>•числительные 1 – 10; 11 – 20; 30 – 100.</p> <p>•сочетание rok с числительным;</p> <p>•сравнительная степень прилагательных.</p>	<p>Сколько кому лет? Ile кто ma lat? wiek mieć</p> <p>21, 31, 101 год 21, 31, 101 lat</p> <p>кто старше кого. кто jest starszy od kogo?</p> <p>моложе młodszy młodsza młodsze młodzi młodsze młodziej</p> <p>на сколько лет? o ile lat?</p>	<p>•Это уже третье, отличное от русского употребление mieć, т.е. для выражения возраста лица. Ошибки типа: <i>ile <u>tobie</u> lat?</i> Т.е. употребление формы Д. п. по образцу русской конструкции. Ошибки типа: <i>czterdzieści jeden rok.</i></p> <p>•В русском языке иначе, чем в польском, сравнительная степень прилагательных и наречий имеет только одну форму, в польском – шесть, отсюда ошибки типа: <i>ona <u>młodsze</u> jego.</i> Ошибки типа: <i><u>na</u> ile lat ona starsze jego?</i> <i>On <u>starsze</u> mnie <u>na</u> dwadzieścia jeden rok.</i></p>
--	---	--	--

7. Обозначение местонахождения

<p>Gdzie jest moja książka?</p> <p>Twoja książka jest na stole w szafie</p>	<p>•глаголы: stać, wisieć, leżeć, znajdować się;</p> <p>•наречия: tu, tutaj, tam,</p>		
---	---	--	--

<p>pod zeszytem.</p> <p>Gdzie stoi szafa? Szafa stoi przy ścianie, obok łóżka.</p> <p>Gdzie jesteś? Jestem tutaj obok ciebie przed domem w domu</p>	<p>daleko, niedaleko, blisko, obok + P. п.</p> <p>•предлоги: pod, nad, przed, za + Т. п.; w, na, przy + П. п.</p>	<p>рядом с чем obok <i>czego</i></p> <p>дома w domu</p>	
---	--	---	--

8. Обозначение места пребывания и проживания

<p>Gdzie mieszkasz? W jakim kraju mieszkasz? Mieszkam w Polsce (w Rosji, na Białorusi).</p> <p>Mieszkasz w mieście, czy na wsi? В основе miasto Polski mieszkasz? Mieszkam w.... Gdzie leży to miasto? Gdańsk leży na północy Polski / w północnej części Polski. Gdzie leży Łódź? W centralnej części Polski /</p>	<p>•глаголы: żyć, mieszkać</p> <p>•географические названия материков, государств w/na + П. п.</p> <p>•названия польских городов w + П. п.</p> <p>•стороны света - na + П. п. •прилагательные, образованные от сторон света: centralny, -a, -e</p>	<p>Жить żyć mieszkać Polska gdzie? w Polsce</p> <p>kraj gdzie? w kraju</p> <p>miasto – город место - iejsce</p>	<p>•значение и употребление żyć, mieszkać.</p> <p>•чередование согласных в основе Polska; •употребление предлогов na или w с названиями государств; •ошибки типа: <i>w Litwie, w Białorusi</i>; •чередование согласных в основе miasto.</p> <p>•чередование гласных и согласных в основе wschód, zachód.</p>
--	--	--	--

W Polsce centralnej	środkowy, -a,-e: w + П. п.		
---------------------	--------------------------------------	--	--

9. Обозначение адреса

<p>Jaki jest jego adres zamieszkania? Wp Marek Laskowski ul. Marszałkowska 31 m. 104 00-123 Warszawa Polska.</p> <p>W którym mieście? W której dzielnicy? Którym ulicy? W którym budowku? W której klatce schdowej? Na którym piętrze państwo mieszkają? Który numer domu, mieszkania?</p>	<p>•местоимения: jaki, -a, -e; który, -a,-e;</p> <p>•вопросительные предложения с местоимением który;</p> <p>•порядковые числительные + w/ na + П. п.</p>	<p>какой дом? który dom? какой этаж? który piętro?</p> <p>какой подъезд? która klatka (schod)?</p>	<p>•подчеркнуть разницу в способе оформлять конверт: 1. Имя, фамилия <u>в И. п.</u> 2. Употребление <u>вежливых форм</u> перед именем и фамилией. 3. <u>Имя перед</u> фамилией. Ошибки типа: <i>na jakim piętrze?</i> <i>Jaki numer?</i></p>
--	--	--	--

10. Обозначение лиц по национальности и стране проживания

<p>Kim jesteś? Kim jesteś z pochodzenia? Jakiej jesteś narodowości? Jestem Polakiem, Polką. Jesteśmy Polakami, Polkami. Skąd jesteś? Jestem z Polski. Jaki masz obywatelstwo?</p>	<p>•глагол być ед. и мн. ч. наст. вр. •названия национальностей + Т. п.</p>	<p>кто кто kto jest kim? Я поляк. Я полька. (Ja) Jestem Polakiem. Jestem Polką. Мы поляки. (My) Jesteśmy Polakami.</p>	<p>•Это очень трудная конструкция для русскоговорящих студентов: 1.употребление być в составном именном сказуемом; 2. być имеет <u>шесть</u> форм, в русском языке – <u>одна</u> форма. 3. употребление тв. п. в именной части сказуемого (в русском языке – им. п.); отсюда ошибки типа: <i>tu</i></p>
---	--	---	---

			<i>Polacy / ki, lub my jest Polacy / ki.</i>
--	--	--	--

11. Обозначение образования и умений

<p>Czy znasz język polski? Nie znam jeszcze języka polskiego. Uczę się języka polskiego? - прилагательные по polsku? Tylko trochę mówię, rozumiem, czytam, piszę po polsku. Jaki jest twój język ojczysty?</p> <p>Jaki język jest twoim językiem ojczystym? W jakim języku mówisz w domu? Jakie znasz języki obce? Czy pamiętasz słowa piosenki «...» ? wiersza «...» ? Czy potrafisz pokazać na mapie Polskę? Czy może mi pani wyjaśnić to zadanie? Wytłumaczyć ten problem?</p>	<p>•глаголы: znać, wiedzieć, umić, mówić, czytać, pisać, rozumieć, uczyć się; •прилагательные от названий национальностей; наречия: •bardzo dobrze, średnio, słabo, źle, nieźle, trochę, wcale.</p> <p>•глаголы pamiętać, potrafić, pokazać, opowiedzieć, narysować, zaśpiewać, zatańczyć, wyjaśnić, wytłumaczyć</p>	<p>znać wiedzieć</p> <p>uczyć się czego</p> <p>по-польски po polsku на каком языке? w jakim języku?</p> <p>эта проблема ten problem</p> <p>по (чему?) физике, польскому</p>	<p>•большая трудность - употребление глаголов znać и wiedzieć. Ошибки типа: <i>Znam, jak to zrobić.</i> <i>On wie język polski;</i> •в этой конструкции две трудности: 1. Возвратность глаголов; 2. Управление глаголов. Ошибки типа: <i>ja ucze język polski.</i> Ошибки типа: <i>ona mówi po polski</i></p> <p>Ошибки типа: <i>na jakim języku oni mówią?</i></p> <p>•Ошибки типа: <i>duża problema</i></p> <p>•Ошибки типа:</p>
---	---	--	--

<p>Z jakich przedmiotów zdajesz egzamin? zdajesz maturę? Z języka obcego. Z matematyki. Co studiuje twój brat? Elektronikę. Na której uczelni? Na Politechnice Warszawskiej. Na którym roku one studiają? Na pierwszym.</p> <p>Jakie wykształcenie mają twoi rodzice? Średnie rolnicze.</p>	<p>- studiować</p>	<p>языку. z (czego) fizyki, języka polskiego</p> <p>изучать (что?) медицину studiować (co) me- dycynę.</p> <p>Учиться (на ка- ком курсе? stu- diować на którym roku</p> <p>курс rok (studiów)</p>	<p><u>po jakim przedmio- tam egzamin?</u></p> <p>•Ошибки типа: <u>W jakim instytucie ucza się, na jakim kursie?</u></p>
---	---------------------------	---	---

12. Обозначение лиц по профессии и месту работы

<p>Jaka pani ma za- wód? Jestem nauczy- cielką. Jaki zawód ma twój ojciec? Mój tata jest kierowcą. Kim z zawodu jest twój brat? On jest jeszcze stu- dentem. Co robią... Czym się zajmują twoi rodzice? Mój ojciec jest technikem. Pracuje jako tech- nik. Moja matka jest krawcową. Pracuje jako krawcowa.</p>	<p>•ГЛАГОЛЫ: robić, pracować, uczyć, kierować, budować, leczyć, szyć, gotować, pieć, sprzedawać; существительные, обозначающие профессии + Т. п.</p>	<p>Какая (чья) про- фессия jaki jest czyjś za- wód. какая у кого про- фессия. jaki kto ma zawód.</p> <p>кто по профес- сии кто kim z zawodu jest кто.</p> <p>КТО-КТО кто jest kim. кто работает кем кто pracuje jako кто. Кто работает кем</p>	<p>•сопоставление конструкции: uczyć kogo czego и uczyć się czego.</p> <p>Ошибки типа: <i>ona pracuje <u>sekre-</u></i></p>
---	---	--	--

<p>Czy twoja mama ma pracę? Czy twój tata pracuje? Gdzie pracują twoi rodzice? Mój ojciec pracuje w szpitalu. Moja matka pracuje w sklepie.</p>	<p>•существительные, обозначающие место работы + w/na + Тв.п.</p>	<p>Kto pracuje jako kto</p> <p>zawód- профес- сия zawód – zakład, przedsiębiorstwo biuro gdzie? w biuro biuro gdzie w biurze. na fabryce w fabryce na przedsiębiorstwie na zakładzie w przed- siębiorstwie w zakładzie в институте в университете na uczelni na uniwersytecie.</p> <p>organizacja - organizacja pr. społ., - instytucja</p>	<p><i>tarka</i> (употребление Т. п.) или: <i>ona sekretarka</i> (употребление именительного падежа и пропуск глагола-связки).</p> <p>•Подчеркнуть, что biuro в польском языке склоняется. Ошибки: неправильное употребление предлогов, перенос с конструкций русского языка.</p>
<p>W jakiej instytucji pracuje?</p>			<p>Ошибки типа: <i>W jakiej organizacji pracujesz?</i> В значении «<i>instytucji</i>»</p>
<p>Sąsiadka pracuje w szkole podstawowej. Rodzice pracują w zakładzie prywatnym. Dziadek jest na emeryturze. Babcia jest emerytką.</p>	<p>•сочетаемость существительных с прилагательными + П. п.</p>	<p>emerytura – пенсия</p>	

13. Обозначение временных отношений, обозначение часового времени

<p>Kiedy się urodziłeś? Urodziłem się drugiego maja tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego roku.</p>	<p>•прошедшее время urodzić się •порядковые числительные</p>	<p>•прошедшее время обычно трудное для русскоговорящих студентов, ввиду того, что: 1) в польском языке 13 форм, а в русском – 4; 2) в русском языке нет лично-мужских форм.</p>	<p>•Ошибки типа: 1) <i>ja zrobiła, ja zrobił, my zrobili itp. oraz:</i> 2) <i>kobiety, dzieci, zwierzęta, maszyny zrobili.</i></p>
<p>W którym roku urodził się twój brat?</p>	<p>•сопоставление количественных числительных и порядковых для обозначения годов (даты) + предл. п. порядковых числит.</p>	<p>В русском языке – последний член – порядковое числительное: <i>тысяча девятьсот девяносто восьмой</i> – tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiąty <u>ósmu</u>. В польском языке – 2 последних числа – поряд. числит. в каком году? w którym roku? какое сегодня число? który jest dzisiaj? какого числа? Którego?</p>	<p>- ошибки типа: <i>Rok osiemdziesiąt pierwszy.</i></p>
<p>Którego dziś mamy? Który dzisiaj jest? Dzisiaj jest piąty maja. W jakie dni tygodnia są / mamy lekcje języka pol-</p>	<p>•название месяцев; •название дней недели.</p>	<p>(эта) неделя – (ten) tydzień niedziela - - воскресенье по вторникам по четвергам itp we wtorki</p>	<p>•Ошибки типа: <i>w jakim roku?</i> •Ошибки типа: <i>jakiego dzisiaj? dzisiaj piąte maja.</i></p>

<p>skiego? W środy i piątki.</p> <p>Od poniedziałku do niedzieli. Kiedy? Teraz. Zaraz. Rano. Wczesnie. Nocą.</p> <p>Jutro. W tym tygodniu.</p> <p>Kiedy przyjedziecie? Wiosną / na wiosnę.</p> <p>Kiedy to było wędzie? Przed obiadem.</p>	<p>•наречия в функции обстоятельства времени</p> <p>•прошедшее время совершен. вида zrobić, przyjechać, pojechać, odwiedzić, itp</p> <p>•времена года + наречия + прилагательные, образованные от них.</p> <p>•przed + Т. п.</p>	<p>w czwartki с ... до/по od...do...</p> <p>rano – утром рано –wczesnie</p> <p>jutro – завтра utro – poranek на этой неделе – w tym tygodniu на прошлой неделе – w zeszłym tygodniu. на будущей неделе – w przyszłym tygodniu</p> <p>Зимний - zimowy Zimny - холодный</p> <p>до кого/чего przed kim/czym</p>	<p>•Ошибки с названиями дней недели (выражение регулярности): <i>po środę</i>...</p> <p>•Ошибки типа: <i>s/z piątku po poniedziałek.</i></p> <p>•Ошибки типа: <i>zimne palto.</i></p> <p>•Ошибки типа: <i>ożenił się do wojny (=przed wojną).</i> <i>Przyszedł do mnie (=...przede mną).</i></p> <p>•Ошибки типа: <i>przyjadę przez rok.</i></p> <p>•Ошибки типа:</p>
--	--	--	---

<p>Przed świętami. Przed studiami.</p> <p>Kiedy to zrobisz? Za miesiąc. Za dwa tygodnie. W ciągu 5 lat. W ciągu godziny.</p> <p>Na godzinę przed odjazdem. Na krótko przed maturą.</p> <p>-Która godzina? -Siódma. O której godzinie? O siódmej.</p>	<p>•za + В. п.</p> <p>•w ciągu + Р. п.</p> <p>•na + В. п. •przed + Т. п. •na + наречие •przed + Т. п.</p> <p>•обозначение точного часового времени</p>	<p>через какое время за jaki czas За какое время? W ciągu jakiego czasu?</p> <p>За какое время до кого/чего Na jaki czas przed kim/czym. Час – godzina Czas - время Который час? Która godzina? В котором часу? O której godzinie?</p>	<p><u>za rok</u> nauczył się polskiego.</p> <p>•Ошибки типа: <i>przyszedł <u>za</u> długo do mnie (= ...na długo przede mną)</i></p> <p>•Ошибки типа: <i>który <u>czas</u>?</i> <i><u>W</u> której godzinie?</i></p>
--	--	--	--

14. Обозначение действий

<p>Co robisz? Jem śniadanie.</p> <p>Co będziesz robić dzisiaj po południu? Będę uczyć się. Odrobię lekcje. Pojdę na spacer. Posłucham muzyki.</p>	<p>•глаголы: spać, budzić się, wstawać, myć (się), kupować, sprząsać, gotować jeść + глагол совершенного вида •прош. время być, być+ инфинитив -прош. время совершенного вида zrobić, pójść, pojechać, przyjść, przyjechać, wrócić, obudzić się, wstać, ubrać się, posprzątać, wumyć, umyć (się), wyprać, up-</p>	<p>Завтракать jeść śniadanie обедать jeść obiad ужинать jeść kolację слушать что słuchać czego</p> <p>убрать -posprzątać, sprzątnąć, ubrać się – одеться, почистить овощи, фрукты - obrać warzywa, owoce.</p>	<p>•Ошибки типа: <i><u>kolacjuje, obiaduje.</u></i></p> <p>•Ошибки типа: <i>słuchać <u>koncert.</u></i></p> <p>•Ошибки типа: <i><u>poczyścić</u> jabłko ziemniaki, rybę, itp.</i></p>
---	---	---	---

<p>Posprzątam mieszkanie. Obiorę ziemniaki, cebulę, jabłka i ugotuję obiad. Jak spędzisz wieczór, wolny czas, święta wakacje? Odpocznę trochę. Obejrzę telewizję. Po obiedzie pójdziemy do zakupy, a Zosia pozmywa naczynia. Na święta zaprosimy przyjaciół i krewnych.</p>	<p>rać, wyprasować, uprasować, obrać, ugotować, zjeść, spędzić (czas), odpocząć.</p> <p>obejrzyć (tv) + ГЛАГОЛЫ несов. вида</p>	<p>смотреть телеви- зор oglądać telewizję</p>	<p>•Ошибки типа: <i>partzeć telewizor.</i></p>
---	---	--	--

15. Обозначение способов связи и передачи информации

<p>Do kogo piszesz list? Do siostry i brata. Do kogo telefonujesz? / dzwonisz? Do rodziców. Do kogo mówisz? Do ciebie. Do kogo wysyłasz korespondencję? Do krewnych i znajomych.</p> <p>Czekam na list, na odpowiedź na telefon.</p> <p>Czy ktoś do mnie dzwonił?</p>	<p>•ГЛАГОЛЫ mówić, pisać, telefonować, dzwoni, wysyłać + do kogo</p> <p>•неопределенные</p>	<p>говорить - mówić, писать - pisać, звонить - telefonować, dzwonić, отправлять - wysyłać посылать кому - do kogo</p> <p>ждать кого/чего (+) кого/что czekać na kogo/co</p> <p>КТО-ТО, ЧТО-ТО,</p>	<p>•Ошибки типа: <i>piszę <u>tobie</u> list, zadzwonię <u>wam</u>. <u>mnie</u> dzwonili? (= ezy był do mnie telefon?)</i></p> <p>•Ошибки типа: <i>czekam <u>autobus-a</u> czekam <u>dzwonka</u> (= czekam na telefon.</i></p>
---	--	--	---

<p>Ktoś czeka na panią. Ona coś mówi do niej. Kiedyś zaprosimy ich do nas.</p>	<p>местоим., нареч. ktoś, coś, kiedyś, gdzieś, skądś, dokądś, ileś, itp.</p> <p>•ГЛАГОЛЫ: zaprosić, odwiedzić, spotkać się, powitać (пр. na dworcu, lotnisku).</p>	<p>где-то <i>ktoś, coś, gdzieś,</i> ...-то -...ś телефон (аппарат), (телефонный) звонок telefon</p>	
<p>Czy otrzymałaś już odpowiedź na list? Zaproszenie?</p>	<p>•ГЛАГОЛЫ otrzymać, przekazać, poinformować, wyjaśnić, wytłumaczyć, obiecać.</p>	<p>встретиться spotkać się встретить powitać дворец - pałac, dworzec - вокзал</p>	<p>•Ошибки типа: <i>spotkam ich na dworcu (=Powitam ich na dworcu).</i> <i>Czy sporkasz mnie (= czy wyjedziesz po mnie na dworzec?,</i> <i>Czy będziesz czekać na mnie na dworcu?)</i></p>
<p>Proszę przekazać rodzicom pozdrowienia. Czy może mi pani wytłumaczyć, jak dojechać do dworca? Kto może wyjaśnić nam to zadanie?</p>	<p>•ПОЗДРАВЛЕНИЯ И ПОЖЕЛАНИЯ.</p> <p>•ОБРАЩЕНИЕ ЗА ПОМОЩЬЮ.</p>		
<p>Pan obiecał nam, że nauczy nas (+ inf).</p> <p>Jak się o tym dowiedziałeś? Przez radio. Przez telefon. Czy to dom państ-</p>		<p>по радио – przed radio по телевизору – przed telewizję по телефону -</p>	<p>•Ошибки типа: <i>znam to po telewizoru.</i></p>

<p>wa Milewskich? Czy mogę rozmawiać z panią X? Czy mogę prosić do telefonu? Mówi.... Przy telefonie.... Przepraszam, z kim rozmawiam? Do kogo pan dzwoni? Kto przy telefonie? Czy może pani przekazać Romkowi, że dzwoniłam? W takim razie zgoda? Do usłyszenia.</p>	<p>•телефонные переговоры</p>	<p>przed telefon по чему - przed co</p> <p>-просить к телефону prosić do telefonu у телефона... przy telefonie...</p> <p>до звонка do usłyszenia.</p>	<p>•Ошибки типа: <u>wtedy domówili się.</u> <u>Do dzwonka.</u></p>
---	-------------------------------	---	--

16. Обозначение направления движения

<p>Dokąd idziesz? Jdę do szkoły do domu, do pracy, na uczelnię, na pocztę, do koleżanki, na basen</p> <p>Dokąd oni jadą? Do Polski. Za granicę Nad morze. W góry.</p>	<p>•наречие dokąd •глаголы движения chodzić, iść, jeździć, jechać, przyjeżdżać, odjeżdżać, biegać, latać, pływać + глагол совершенного вида</p> <p>•предлоги: do kogo/czego na, nad, w, za <i>kogo/co</i></p>	<p>домой do domu; na работу do pracy; в школу do szkoły; в институт na uczelnię; в бассейн na basen; в магазин do sklepu;</p> <p>к кому do kogo в Польшу do Polski на море, на реку, на озеро – nad morze, rzekę, nad jezior</p>	<p>•неправильное употребление предлогов, перенос из русских конструкций: <i>iść: w sklep</i> <i>k bratu</i> <i>k rodzicom</i></p>
---	---	--	---

<p>Skąd wracasz? Z biblioteki. Ze szkoły.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •наречие skąd •глагол wracać + глаг. со- вершенного вида •предлоги: od, z/ze, znad <i>kodo/czego</i> 		
<p>Znad morza. Od dziadków.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •П. п. существи- тельных мн. ч. 	<p>с моря, озер, реки znad morza, jezior itp.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Трудный предлог znad. Ошибки типа: <i>przyjechać <u>s</u> morza.</i> •Ошибки типа: <i>chodzić po sklepam.</i> <i>jeździć po krajam.</i> <i>plywać po morz<u>am</u></i> •перенос русской конструкции по + Д. п.
<p>Lubię chodzić po ulicach Warszawy, po górach, po sklepach.</p>		<p>+ по (чему) улицам <i>czasownik ruchu</i> + по (czym) ulicach</p>	
<p>Czy tutaj można przejść przez ulicę. Na drugą stronę ul- icy można prze- chodzić tylko tam.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •наречия: tutaj, tu, tam. •глаголы: prze- chodzić, prze- jeźdzać + глаг. сов. вида предлог •przez kogo/co 		

17. Обозначение места и направления (сопоставление)

Gdzie?

w kraju
w ojczyźnie
w Polsce
na Białorusi

w mieście
na/we wsi

w domu

Dokąd?

do kraju
do ojczyzny
do Polski
na Białorus

do miasta
na wieś

do domu

Skąd?

z kraju
z ojczyzny
z Polski
za Białorusi

z miasta
ze wsi

z domu

w szkole
na uczelni
na przystanku

do szkoły
na uczelnię
na przystanek

ze szkoły
z uczelni
z przystanku

nad morzem
nad jeziorami
w górach
na górze/w górze
na dole/w dole
w środku/pośrodku

nad morze
nad jeziora
w góry
na górę
na dół/w dół
na środek/w środek

znad morza
znad jezior
z gór
z góry
z dołu
ze środka

18. Обозначение физического и психического состояния

<p>Jak się czujesz? Dziękuję, dobrze.</p> <p>Czuję się źle. Niezbyt dobrze. Jestem zdrowy. Jestem chory na grype.</p> <p>Choruję na serce. Mam anginę. Co tobie dolega? Mam wysoką temperaturę i obniżone ciśnienie. Boli mnie gardło. Rozboliła mnie głowa.</p> <p>Musisz zmierzyć temperaturę. Powinieneś iść do lekarza, zbadać się, położyć się do łóżka przyjmując lekarstwo. Połknąć tabletkę. Trzeba wezwać pogotowie.</p>	<p>•глаголы: czuć, się, chorować;</p> <p>•наречия: nieźle, średnio, tak sobie, doskanale, świetnie, wyśmienicie, nie najlepiej</p> <p>•прилагательные: zdrowy, chory, wysoki, niski, podwyższony, obniżony;</p> <p>•существительные, обозначающие части тела;</p> <p>•глагол musieć, прилаг. powinien + инфинитив</p>	<p>чувствовать себя czuć się</p> <p>болеть (чем?) гриппом, ангиной chorować na (co) grype, anginę. Этот грипп - та група.</p> <p>У кого болит что кого boli co у кого разболелось что кого rozboliło co</p> <p>кому надо сделать что kto musi zrobić co</p> <p>выпить таблетку, аспирин przyjąć/połknąć tabletkę, aspirynę</p>	<p>•Ошибки типа: <i>czuję <u>siebie</u> źle.</i></p> <p>•Ошибки типа: <i>choruję <u>grippom</u></i></p> <p>•ошибки типа: <i>u mnie rozboleli się <u>zęby</u>.</i></p> <p>•Ошибки типа: <i>tobie trzeba wypić <u>aspirin</u>, iść <u>k</u> lekarzu.</i></p>
---	--	---	--

<p>Jestem zmęczony wyczerpany, wesoły, zadowolony, smutny, głodny, spragniony, najedzony.</p> <p>Jest mi przykro przyjemnie, wstyd, ciepło, zimno.</p> <p>Chce mi się pć, jeść, spać.</p> <p>Jesteśmy z ciebie dumni.</p> <p>Zawsze denerwuję się pred pójściem do dentysty.</p> <p>Często mam tremę przed egzaminem/ Serdecznie pani współczuję z powodu śmierci dziadka.</p> <p>Złoszcze się, gdy się spóźnia.</p> <p>W jakim jesteś nastroju? W świetnym.</p>	<p>•прилагательные, обозначающее психологическое и физическое состояние;</p> <p>•глаголы, обозначающие эмоциональное состояние:</p> <p>denerwować, się, mieć tremę, cieszyć się, śmić się, złościć się, żałować, współczuć</p>	<p>k (кому) врачу do (kogo) lekarza</p> <p>гордиться кем вучь dumnym z kogo</p>	<p>Ошибки типа: <i>tu _ dumni <u>toba</u>.</i></p>
--	---	---	--

19. Обозначение цели и предназначения

<p>Dokąd idziesz? Do sklepu po zakupy.</p> <p>Po co przyszedłeś? Po zeszyt do polskiego.</p> <p>Po co to robisz? Robię to po to, aby sprawić ci radość</p> <p>Dlaczego pytasz? Pytam, bo jestem ciekawy.</p> <p>Ponieważ chcę wiedzieć.</p> <p>W jakim celu tu przyszedłeś?</p>	<p>•вопросительное предл. со словами: dlaczego po co, w jakim celu;</p> <p>•сложно-подчиненное предл. со словами: aby, żeby, ponieważ, bo.</p>	<p>за чем для чего по со</p> <p>dlaczego? – почему? для чего? – по со? w jakim celu?</p> <p>Эта цель – ten cel</p>	<p>•Ошибки типа: <i>za czym przyszła? Jdę <u>za książką</u>. <u>Dla czego</u> to się stosuje?</i></p> <p>•Ошибки типа: <i>jaka cel spotkania?</i></p>
---	--	--	---

<p>Czy to jest książka dla dzieci? Nie, dla dorosłych.</p> <p>Do czego służy to urządzenie? To jest dla pani.</p> <p>Obiad na 5 osób butelka na mleko.</p>	<p>•глаголы: służyć, przeznaczać, wykorzystywać, stosować, używać + do czego</p> <p>•предлог na + винительный пад.</p>	<p>для чего - do czego</p> <p>кому - dla kogo</p>	<p>•Ошибки типа: <i>dla czego to służy?</i></p> <p>•Ошибки типа: <i>to <u>wam</u></i> (= to jest dla pani/pana/państwa)</p>
--	---	---	---

20. Обозначение условия, причины и следствия

<p>Jeżeli dzisiaj jest środa, to za dwa dni będzie piątek.</p> <p>Jeżeli będzie ładna pogoda, pojedziemy na wycieczkę.</p> <p>Jeśliby nie spóźnił się, dostałby kawałek tortu z owocami.</p> <p>Gdyby wiedział, jak to zrobić, to postąpiłby inaczej.</p> <p>Dzięki ich pomocy, wszystko skończyło się pomyślnie.</p> <p>Za wszystko pragnę pani podziękować.</p> <p>Przez ciebie się spóźnimy.</p> <p>Pęknę ze śmiechu!</p> <p>Wykład jest odwołany z powodu choroby wykładowcy.</p>	<p>•сложноподчиненные предлож. с союзами: jeżeli, jeśliby, gdyby</p> <p>•предлоги: dzięki + дательный пад., przez + винительный пад.; za + винительный пад.; z/ze + родительный пад. z powodu + Р. п.; w wyniku + Р. п.</p>	<p>благодаря <i>кому/чemu</i> dzięki <i>komu/czemu</i></p> <p>из-за <i>czego/кого</i> przez <i>kogo/co, z powodu</i> <i>kogo/czego</i> от <i>czego</i> z / ze/ <i>czego</i></p>	<p>•подчеркнуть правописание -by (в польском языке пишется слитно).</p> <p>•Ошибки типа:</p>
---	--	---	---

W takim razie / A więc Dobrze / zgoda!		тогда – wtedy, w takim razie	wtedy domówili <u>się.</u> (=W takim razie/A więc...)
--	--	---------------------------------	---

21. Выражение оценки

<p>Czy lubisz swoją szkołę? Czy lubisz słuchać muzyki Chopina? Czy podobają się tobie kolędy polskie? Czy smakuje tobie bigos? Jak oceniasz ten spektakl? Pozytywnie. Negatywnie. Jestem zachwycony. Rozczarował mnie. Dlaczego uważasz, że sądzisz, że... Myślę, że to jest ciekawe rozwiązanie. Jaki jest twój stosunek do...? Wszyscy uważają go za mądrego człowieka.</p> <p>Nowa metoda ma wady i zalety. Plusy i minusy.</p> <p>Czy zgadzasz się z tym poglądem? Nie zgadzasz się z tym poglądem? Nie zgadzam się. Jest to błędny pogląd. Ma pani/pan rację.</p>	<p>•ГЛАГОЛЫ: lubić, kochać, szanować, cenić, podobać, smakować, oceniać, myśleć, uważać, sądzić</p> <p>•сложно-подчиненные предл.</p>		<p>•Ошибки типа: <i>podoba mi się polski chleb, nie podoba się bigos.</i></p> <p>•Неправильное употребление co и że, например: <i>myślę, co ta książka jest ciekawa.</i></p> <p>•Ошибки типа: <i>uważają go <u>dobrym</u> człowiekiem.</i></p>
--	--	--	--

Nie mają państwo racji.			
-------------------------	--	--	--

Образцы склонений и спряжений

Имя существительное (rzeczownik)

Женский род (rodzaj żeński)

Единственное число (liczba pojedyncza)

Им. п.	ściana	ziemia	stacja	wieża
Р. п.	ściany	ziemi	stacji	wieży
Д. п.	ścianie	ziemi	stacji	wieży
В. п.	ścianię	ziemię	stację	wieżę
Т. п.	ścianą	ziemią	stacją	wieżą
П. п.	ścianie	ziemi	stacji	wieży
Зват. п.	ściano!	ziemio!	stacjo!	wieżo!

И. п.	wykładowczyni	myśl	noc
Р. п.	wykładowczyni	myśli	nocy
Д. п.	wykładowczyni	myśli	nocy
В. п.	wykładowczynię	myśl	noc
Т. п.	wykładowczynią	myślą	nocą
П. п.	wykładowczyni	myśli	nocy
Зват. п.	wykładowczyni!	myśli!	nocy!

Множественное число (liczba mnoga)

И. п.	ściany	ziemie	stacje	wieże
Р. п.	ścian	ziem	stacji	wież
Д. п.	ścianom	ziemiom	stacjom	wieżom
В. п.	ściany	ziemie	stacje	wieże
Т. п.	ścianami	ziemiami	stacjami	wieżami
П. п.	ścianach	ziemiach	stacjach	wieżach
Зват. п.	ściany!	ziemie!	stacje!	wieże!

И. п.	wykładowczynie	myśli	noce
Р. п.	wykładowczyń	myśli	nocy

Д. п.	wykładowczyniom	myśliom	nocom
В. п.	wykładowczynię	myśli	noce
Т.п.	wykładowczyniami	myślami	nocami
П. п.	wykładowczyniach	myślach	nocach
Зват. п.	wykładowczynię!	myśli!	noce!

Мужской род (rodzaj męski)

Единственное число (liczba pojedyncza)

И. п.	sklep	kamień	palec
Р. п.	sklepu	kamienia	palca
Д. п.	sklepowi	kamieniowi	palcowi
В. п.	sklep	kamień	palec
Т. п.	sklepem	kamieniem	palcem
П. п.	sklepie	kamieniu	palcu
Зват. п.	sklepie	kamieniu	palcu

Множественное число (liczba mnoga)

И. п.	sklepy	kamienie	palce
Р. п.	sklepów	kamieni	palców
Д. п.	sklepom	kamieniom	palcom
В. п.	sklepy!	kamienie!	palce!
Т. п.	sklepy	kamienie	palce
П. п.	sklepami	kamieniami	palcami
Зват. п.	skleпах!	kamieniach!	palcach!

Лично-мужские существительные (rzeczowniki męsko-osobowe)

Единственное число (liczba pojedyncza)

И. п.	robotnik	minister	poeta
Р. п.	robotnika	ministra	poety
Д. п.	robotnikowi	ministrowi	poecie
В. п.	robotnika	ministra	poetę
Т. п.	robotnikiem	ministrem	poetą
П. п.	robotniku	ministrze	poecie
Зват. п.	robotniku!	ministrze!	poeto!

Множественное число (liczba mnoga)

И. п.	robotnicy	ministrowie	poeci
Р. п.	robotników	ministrów	poetów
Д. п.	robotnikom	ministrom	poetom
В. п.	robotników	ministrów	poetów
Т. п.	robotnikami	ministrami	poetami
П. п.	robotnikach	ministrach	poetach
Зват. п.	robotnicy	ministrowie	poeci

Средний род (rodzaj nijaki)

Единственное число (liczba pojedyncza)

И. п.	drzewo	mieszkanie	imię	zwierzę	muzeum
Р. п.	drzewa	mieszkania	imienia	zwierzęcia	muzeum
Д. п.	drzewu	mieszkanium	imieniu	zwierzęciu	muzeum
В. п.	drzewo	mieszkanie	imię	zwierzę	muzeum
Т. п.	drzewem	mieszkaniami	imieniem	zwierzęciem	muzeum
П. п.	drzewie	mieszkanium	imieniu	zwierzęciu	muzeum
Зват. п.	drzewo!	mieszkanie!	imię!	zwierzę!	muzeum!

Множественное число (liczba mnoga)

И. п.	drzewa	mieszkania	imiona	zwierzęta	muzea
Р. п.	drzew	mieszkań	imion	zwierzęta	muzeów
Д. п.	drzewom	mieszkaniom	imionom	zwierzętom	muzeow
В. п.	drzewa	mieszkania	imiona	zwierzęta	muzea
Т. п.	drzewami	mieszkaniami	imionami	zwierzętami	muzeami
П. п.	drzewach	mieszkaniami	imionach	zwierzętach	muzeach
Зват. п.	drzewa!	mieszkania!	imiona!	zwierzęt!	muzea!

Имя прилагательное (przymiotnik)

Прилагательные с основой на твердый согласный

(przymiotniki twar-dotematowe)

Единственное число (liczba pojedyncza)

И. п.	nowy	nowe	nowa
Р. п.	nowy	nowego	nowej
Д. п.	nowemu	nowemu	nowej
В. п.	nowy, nowego	nowe	nową
Т. п.	nowym	nowym	nową
П. п.	nowym	nowym	nowej
Зват. п.	nowy	nowe	nowa

Множественное число (liczba mnoga)

И. п.	nowe	nowi
Р. п.	nowych	nowych
Д. п.	nowym	nowym
В.п.	nowe	nowych
Т. п.	nowymi	nowymi
П. п.	nowych	nowych
Зват. п.	nowe!	nowi!

Прилагательные с основой на мягкий согласный (przymiotniki miękkotem- atowe)

Единственное число (liczba pojedyncza)

	м. род	ср. род	ж. род
И. п.	tani	tane	tania
Р. п.	taniego	taniego	taniej
Д. п.	taniemu	taniemu	taniej
В. п.	tani, taniego	tanie	tanią
Т. п.	tanim	tanim	tanią
П. п.	tanim	tanim	taniej
Зват. п.	tani!	tanie!	tania!

Множественное число (liczba mnoga)

женско-вещные формы

лично-мужские формы

И. п.	tanie	tani
Р. п.	tanich	tanich
Д. п.	tanim	tanim
В. п.	tanie	tanich
Т. п.	tanimi	tanimi
П. п.	tanich	tanich
Зват. п.	tanie!	tani!

Прилагательные с основой на (przymiotniki z tematem na, k, g)

Единственное число (liczba pojedyncza)

	м. род	ср. род	ж. род
И. п.	daleki	dalekie	daleka
Р. п.	dalekiego	dalekiego	dalekiej
Д. п.	dalekiemu	dalekiemu	dalekiej
В. п.	daleki, dalekiego	dalekie	daleką
Т. п.	dalekim	dalekim	daleką
П. п.	dalekim	dalekim	dalekiej
Зват. п.	daleki!	dalekie!	dalek!

Множественное число (liczba mnoga)

	женско-вещные	лично-мужские
И. п.	dalekie	dalecy
Р. п.	dalekich	dalekich
Д. п.	dalekim	dalekim
В. п.	dalekie	dalekich
Т. п.	dalekimi	dalekimi
П. п.	dalekich	dalekich
Зват. п.	dalekie!	dalecy!

Местоимение (zaimek)

Вопросительные (pytajne)

И. п.	kto?	co?
Р. п.	kogo?	czego?
Д. п.	komu?	czemu?

В. п.	kogo?	co?
Т. п.	kim?	czim?
П. п.	(o) kim?	(o) czym?

Личные(osobowe) и возвратные (zwretny)

Единственное число (liczba pojedyncza)

И.п.	ja,	ty	-
Р. п.	mnie cię,	ciebie	siebie
Д. п.	mi, mnie	ci, tobie	sobie
В. п.	mię, mnie	cię, ciebie	się, siebie
Т. п.	mną	tobą	sobą
П. п.	mnie	tobie	sobie
Зват. п.	-	ty!	-

Множественное число (liczba mnoga)

И. п.	my	wy
Р. п.	nas	was
Д. п.	nam	wam
В. п.	nas	was
Т. п.	nami	wami
П. п.	nas	was
Зват. п.	-	wy!

Единственное число (liczba pojedyncza)

И. п.	on	ono	ona
Р. п.	go, jego (niego) go,	jego (niego)	jej (niej)
Д. п.	mu, jemu (niemu)	mu, jemu (niemu)	jej (niej)
В. п.	go, jego, (niego)	je (nie)	ją, (nią)
Т. п.	nim	nim	nią
П. п.	nim	nim	niej

Множественное число (liczba mnoga)

И. п.	one	oni
Р. п.	ich (nich)	ich (nich)
Д. п.	im (nim)	im (nim)
В. п.	je (nie)	ich (nich)

Т. п.	nimi	nimi
П. п.	nich	nich

Притяжательные (dzierzawcze)

Единственное число (liczba pojedyncza)

	м. род	ср. род	ж. род
И. п.	mój	moje	moja
Р. п.	mojego, mego	mojego, mego	mojej, mej
Д. п.	mojemu, memu	mojego, mego	mojej, mej
В. п.	mój, mojego, mego	moje	moją, mą
Т. п.	moim, mym	moim, mym	moją, mą
П. п.	moim, mym	moim, mym	mojej, mej

Множественное число (liczba mnoga)

	женско-вещные	лично-мужские
И. п.	moje, me	moi
Р. п.	moich, mych	moich, mych
Д. п.	moim, mym	moim, mym
В. п.	moje, me	moich, mych
Т. п.	moimi, mymi	moimi, mymi
П. п.	moich, mych	moich, mych

Указательные (wzkasujące)

Единственное число (liczba pojedyncza)

	м. род	ср. род	ж. род
И. п.	ten	to	ta
Р. п.	tego	tego	tej
Д. п.	temu	temu	tej
В. п.	ten, tego	to	tę
Т. п.	tym	tym	tą
П. п.	tym	tym	tej

Множественное число (liczba mnoga)

	женско-вещные формы	лично-мужские формы
И. п.	te	ci
Р. п.	tych	tych

Д. п.	tym	tym
В. п.	te	tych
Т. п.	tymi	tymi
П. п.	tych	tych

Имя числительное (liczebnik)

Количественные (główne)

	м., ср. род	ж.род	лично-мужские
И. п.	dwa	dwie	dwaj, dwóch
Р. п.	dwóch	dwóch	dwóch
Д. п.	dwom	dwom	dwom
В. п.	dwa	dwie	dwóch
Т. п.	dwoma	dwoma	dwoma
П. п.	dwóch	dwóch	dwóch

женско-вещные

И. п.	trzy	trzej, trzech
Р. п.	trzech	trzech
Д. п.	trzem	trzem
В. п.	trzy	trzech
Т. п.	trzema	trzema
П. п.	trzech	trzech

лично-мужские

женско-вещные

И. п.	pięć	pięciu
Р. п.	pięciu	pięciu
Д. п.	pięciu	pięciu
В. п.	pięć	pięciu
Т. п.	pięciu, pięcioma	pięciu, pięcioma
П. п.	pięciu	pięci

лично-мужские

Собирательные (zbiorowe)

И. п.	dwoje	czworo
Р. п.	dwojga	czworga
Д. п.	dwojgu	czworgu

В. п.	dwoje	czworo
Т. п.	dwojgiem	czworgiem
П. п.	dwojgu	czworogu

Глагол (czasownik)

Запомните, что в отличие от русского языка в польском языке существует 3 спряжения: 1, 2 и 3.

Глаголы **2 спряжения (II koniagacja)** имеют окончания: - **ę**, - **isz (-ysz)**, -**i (-y)**, -**imy (-ymy)**, -**icie (-ycie)**, -**ą**.

У глаголов 2 спряжения основа настоящего времени оканчивается на мягкий или отвердевший согласный, например: **mówić-mówię; leżeć-leżę, chodzić-chodzę**.

Однокоренные русские глаголы (независимо от совпадения или несовпадения по значению) обычно тоже относятся ко 2 (русскому) спряжению, например: mówisz- молвишь, chodzisz- ходишь.

Образец спряжения: инфинитив (bezokolicznik) – mówić, leżeć

Настоящее время (czas teraźniejszy)				
Лицо	Ед. ч.		Мн. ч.	
1.	mówi - ę	leż- ę	mów-imy	leż-ymy
2.	mów-- isz	leż - ysz	mów-icie	leż-ycie
3.	mów-i	leż - y	mówi-ą	leż -ą

Прошедшее время (czas przeszły)

	м. род	ж. род	ср. род
1.	mówiłem	mówiłam	-
2.	mówiłeś	mówiłaś	-
3.	mówił	mówiła	mówiło

	ж.-вещные	лично-мужские
1.	mów'iliśmy	mów'iliśmy
2.	mów'iliście	mów'iliście
3.	mówiły	mówili

Будущее время (czas przyszły)

I	II
1. będę mówić	będę mówił, mówiła
2. będziesz mówić	będziesz mówił, mówiła
3. będzie mówić	będzie mówił, mówiła, mówiło
1. będziemy mówić	będziemy mówiły, mówili
2. będziecie mówić	będziecie mówiły, mówili
3. będą mówić	będą mówiły, mówili

Повелительное наклонение (tryb rozkazujący)

1. -	1. mówmy!
2. mów!	2. mówcie!
3. niech mówi!	3. niech mówią!

Сослагательное наклонение (tryb warunkowy)

м. род	ж. род	ср. род
1. m'ówiłbym	m'ówiłabym	-
2. m'ówiłbyś	m'ówiłabyś	-
3. m'ówiłby	m'ówiłaby	mów'iłoby

ж.-вещные	лично-мужские
1. mów'ilybyśmy	mów'ilibyśmy
2. mów'ilybyście	mów'ilibyście
3. mów'ilyby	mów'iliby

Действительное причастие наст. вр. - mówiący

Страдательное причастие наст. вр. - mówiony

Деепричастие несов. вида - mówiąc

Деепричастие сов. вида - powiedziałwszy

Отглагольное существит. - mówienie

Глаголы 3 спряжения

Глаголы 3 спряжения имеют окончания: - am, -asz, -a, -аму, -acie, -aj, -ą.
И несколько глаголов – окончания: -em, -esz, -e, -ему, -ecie, -ej, -ą

Образец спряжения: czytać

Настоящее время (czas teraźniejszy)		
Лицо	Ед. ч.	Мн. ч.
1.	(ja) czyt-am	(my) czyt-amy
2.	(ty) czyt-asz	(wy) czyt-acie
3.	(on, ona, ono) czyt-a	(oni, one) czyt-ai-ą

Прошедшее время (czas przeszły)

м. род	ж. род.....	ср. род
1. czytałem	czytałam	-
2. czytałeś	czytałaś	-
3. czytał	czytała	czytało

ж.-вещные
1. czyt'ałyśmy
2. czyt'ałyście
3. czytały

лично-мужские
czyt'aliśmy
czyt'aliście
czytali

Будущее время (czas przyszły)

I
1. będę czytać
2. będziesz czytać
3. będzie czytać

II
będę czytał, czytała
będziesz czytał, czytała
będzie czytał, czytała, czytał, czytało

1. będziemy czytać
2. będziecie czytać
3. będą czytać

będziemy czytały, czytali
będziecie czytały, czytali
będą czytały, czytali

Повелительное наклонение (tryb rozkazujący)

1. -	1. czytajmy!
2. czytaj!	2. czytajcie!
3. niech czyta!	3. niech czytają!

Сослагательное наклонение (tryb warunkowy)

м. род	ж. род	ср. род
1. cz'ytałbym	czyt'ałabym	-
2. cz'ytałbyś	czyt'ałabyś	-
3. cz'ytałby	czyt'ałaby	czyt'ałoby

- ж.-вещные**
1. czyt'ałybyśmy
 2. czyt'ałybyście
 3. czyt'ałyby

- лично-мужские**
- czyt'alibyśmy
czyt'alibyście
czyt'aliby

Действительное причастие наст. вр.- czytający
Страдательное причастие наст. вр. - czytany
Деепричастие несов. вида - czytając
Деепричастие сов. вида - przeczytawszy
Отглагольное существит. - czytanie

Глаголы 1 спряжения

Глаголы 1 спряжения с основой на твердый согласный

У глаголов с твердой основой происходит, так же как в русском языке, чередование согласных, например: **mogę-możesz, piekę-pieczesz, idę-idziesz, pójdę-pójdiesz.**

Образец спряжения:

móc

Настоящее время (czas teraźniejszy)		
Лицо	Ед.ч.	Мн.ч.
1.	mog –ę	moż-emy
2.	moż-esz	moż-ecie
3.	moż-e	mog-ą

Глаголы 1 спряжения с суффиксами –owa, -ува.

Образец спряжения:

rys-owa-ć (рисовать), zapis-uwa-ć (записывать)

Настоящее время (czas teraźniejszy)				
Лицо	Ед. ч.		Мн. ч.	
1.	rys- uj-ę	zapis- uj-ę	rys- uj-emy	zapis- uj-emy
2.	rys- uj-esz	zapis- uj-	rys- uj-ecie	zapis- uj-ecie
3.	rys- uj-e	esz zapis- uj-e	rys- uj-ą	zapis- uj-ą

Как видно из таблицы, суффиксам инфинитива –**owa, -ува** в основах настоящего времени соответствует суффикс – **uj-**. Суффикс –**owa-** это наиболее продуктивный глагольный суффикс в польском языке. В русском языке ему могут соответствовать суффиксы –**ова, -ирова**, например: **rysować-** рисовать, **telegrafować-** телеграфировать

Глаголы 1 спряжения **brać, nieść**

Настоящее время (czas teraźniejszy)				
Лицо	Ед.ч.		Мн.ч.	
1.	bior- ę	nios- ę	bierz-emy	niesi- emy
2.	bierz-esz	niesi- esz	bierz-ecie	niesi- ecie
3.	bierz-e	niesi-e	bior-ą	nios- ą

Глаголы **brać, nieść** имеют две разновидности основы настоящего времени: **bior-bierz, nios-nieść**.

Прошедшее время (czas przeszły)

м. род	ж. род	ср. род
1. kupowałem	kupowałam	-
2. kupowałeś	kupowałaś	-
3. kupował	kupowała	kupowało

ж.-вещные	лично-мужские
1. kupow'ałyśmy	kupow'aliśmy
2. kupow'ałyście	kupow'aliście
3. kupowały	kupowali

Будущее время (czas przyszły)

I	II
1. będę kupować	będę kupował, kupowała
2. będziesz kupować	będziesz kupował, kupowała
3. będzie kupować	będzie kupował, kupowała, kupowało
1. będziemy kupować	będziemy kupowały, kupowali
2. będziecie kupować	będziecie kupowały, kupowali
3. będą kupować	będą kupowały, kupowali

Повелительное наклонение (tryb rozkazujący)

1. -	1. kupujmy!
2. kupuj!	2. kupujcie!
3. niech kupuje!	3. niech kupują!

Сослагательное наклонение (tryb warunkowy)

м. род	ж. род	ср. род
1. kup'owałbym	kupow'ałabym	-
2. kup'owałbyś	kupow'ałabyś	-
3. kup'owałby	kupow'ałaby	kupow'ałoby

Действительное причастие наст. вр. *kupijący*
 Страдательное причастие наст. вр. *kupowany*
 Деепричастие несов. вида *kupijąc*
 Деепричастие сов. вида *kupiwszy*
 Отглагольное существит. *kupowanie*

Соотношение возвратных-невозвратных глаголов:

примеры несимметричности возвратных-невозвратных глаголов в польском и русском языках как источник ошибок

а) *невозвратный польский глагол – возвратный русский глагол:*

<p> <i>ćwiczyć</i> – упражняться <i>dażyć</i> – стремиться <i>dumny (być)</i> – гордиться <i>korespondować</i> - переписываться <i>korzystać</i> - пользоваться <i>należać, dotyczyć</i> – относиться <i>narzekać</i> - жаловаться <i>osiągać</i> – добиваться/добиться <i>rećdzić</i> - мчаться <i>rozpawać/roznać</i> – знакомиться/по <i>rozostawać/ pozostać</i> – извиняться/ иться </p>	<p> <i>pukać</i> – стучаться <i>rozboleć</i> – разболеться <i>ruszać/wyguszyć</i> – отправляться/ иться <i>trwać</i> – длиться, продолжаться <i>schodzić/zejść</i> – спускаться/спуститься <i>siadać/usiąść</i> – садиться <i>trenerować</i> – тренироваться, упражняться <i>ruszać/wyguszyć</i> – отправляться/иться <i>walczyć</i> - бороться <i>wchodzić/wejść</i> – подниматься/под- няться <i>wrócić</i> – вернуться, возвратиться <i>zabłądzić</i> - заблудиться </p>
--	---

б) *возвратный польский глагол – невозвратный русский глагол:*

<p> <i>bawić się</i> - играть <i>bogacić się</i> - богатеть <i>czervenić się</i> - краснеть <i>denerwować się</i> - нервничать <i>dowiadawać się/ dowiedzieć się</i> – узнавать/узнать <i>goić się/zagoić się</i> – заживать/зажить <i>gotować się/zagotować się</i> – кипеть/ закипеть <i>męczyć się/zmęczyć się</i> – уставать/устать <i>mścić się/zemścić się</i> – мстить/ото- мстить <i>nudzić się</i> - скучать <i>opalać się/ opalić się</i> – загорать/заго- реть </p>	<p> <i>przesiać się</i> - пересесть <i>przyjaźnić się</i> - дружить <i>spieszyć się</i> - спешить <i>spóźniać się/ spóźnić</i> - опаздывать/ опоздать <i>sprzeczać się</i> - спорить <i>przykrzyć się</i> - надоесть <i>starzeć się</i> - стареть <i>ściemniać się/ ściemnić się</i> – темнеть/с <i>uczyć się/nauczyć się</i> – учить/выучить <i>zagoić się</i> - зажить <i>zastanawiać się/ zastanowić się</i> – обду- мывать/обдумать <i>znudzić się</i> - надоесть </p>
---	---

położyć się - лечь przeprowadzać się/ przeprowadzić się – переезжать/переехать	
--	--

**Контрольно-измерительные материалы по модульно-рейтинговой системе
оценки знаний**

**Оценка знаний студентов по модульно-рейтинговой системе при изу-
чении курса (семестр 3-4, форма контроля – зачет)**

Тест № 1

I. *Каких слов не хватает в этих предложениях? (впишите эти слова).*

1. To jest moja rodzina: moja matka, to ... mój ojciec, a to moje siostry i moi bracia.
2. - Co to ? - To nasze pieniądze.

II. *Вставьте по смыслу слова (глагол и существительное).*

Пример:

Mąż i żona to **jest małżeństwo**.

1. Brat i siostra to
2. Matka i ojciec to
3. Rodzice i dzieci to
4. Babcia i dziadek to
5. Pani Kowalska i pan Kowalski to Kowalscy.

III. *Какой ответ правильный? (вычеркните ошибочный).*

1. - Jak pani ma na imię?
- Pani ma na imię Barbara.
- Mam na imię Barbara.
2. - Jak się pan nazywa?
- Nazywam się Kowalski.
- Pan nazywam się Kowalski.
- 3.- Jak ma na imię pani córka?
- Pani córka ma na imię Anna.
- Moja córka ma na imię
Anna.
4. - Czy to jest pana żona?
- Tak, to jest pana żona.
- Tak, to jest moja żona.
5. - Czy to są państwa dzieci?
- Nie, to nie są nasze dzieci.
- Nie, to nie są państwa dzieci.

IV. *Вставьте по смыслу oni или one.*

1. - Jak mają na imię państwa córki?
- mają na imię Wanda i Elżbieta.
2. - To są koledzy mojego brata.

- Jak się nazywają?
- 3. - To są moje koleżanki.
- Jak mają na imię?
- 4. - To są moje zwierzęta.
- Jak się nazywają?

V. *Напишите в нужной форме глагол **nazywać się**.*

1. Jak się pan?
2. Jak się twoje koleżanki?
3. Jak się państwo?
4. Jak się pani?
5. Jak się najzwiększa polska rzeka?

VI. *Напишите в нужной форме глагол **mieć**.*

1. - Jak pani ma na imię? -..... na imię Irena.
2. – Jak na imię pana rodzice?
3. - Jak na imię?
4. - Jak pan na imię?
5. – Jak na imię pana żona?

VII. *Переведите вопросы.*

1. Как ваша фамилия? (обращаемся к женщине)
2. Как ваша фамилия? (обращаемся к супругам)
3. Как зовут вашу дочь? (обращаемся к мужчине)
4. Как зовут ваших детей? (обращаемся к супругам)

VIII. *Выберите и напишите нужное слово.*

1. To sąkoleżanki. moje, moi
2. Jak się nazywają..... rodzice? twoje, twoi
3. To są dziadkowie. nasze, nasi
4. Czy to sąkoledzy. wasze, wasi

IX. *Данные слева слова напишите в нужной форме:*

1. Matka i ojciec Mam i
2. Brat i siostra Ona ma i
3. Rodzina On ma

X. *Напишите это по-польски:*

1. Меня зовут Виктор.
2. Моя фамилия Крушицки.
3. У тебя есть деньги?
4. У меня нет семьи.
5. У нас есть сын и дочь.

Тест № 2

I. *Употребите в нужной форме **Polak**.*

1. Jestem
2. Moi rodzice są
3. Mój dziadek jest
4. Moja siostra jest

II. *Напишите это по-польски.*

1. Меня зовут
2. Мне 20 лет.
3. Ее зовут Ирена.
4. Ей тридцать один год.

III. *Поставьте глагол **mieszkać** в нужной форме.*

1. Gdzie pani
2. (Ja) w Rosji.
3. Gdzie państwa dzieci?
4. Moja koleżanka w Polsce.

IV. *Данные слова напишите в форме, отвечающей на вопрос **gdzie**.*

Пример: szkoła **gdzie?** w szkole.

1. Kraj **gdzie?**
2. Polska **gdzie?**
3. Ojczyzna **gdzie?**
4. Miasto **gdzie?**
5. Wieś **gdzie?**

V. *Употребите в нужной форме глагол **pracować**.*

1. Nie mam pracy i dlatego nie.....
2. Moi znajomi.....w firmie prywatnej.
3. Moja koleżanka. w szpitalu.
4. My w sklepie.

VI. *Выберите и выпишите правильную форму.*

1. Pracuję
2. Z pochodzenia jesteśmy
3. Mam złotych.
4. Ona ma dwadzieścia jeden
5. Jestem

inżynierem
jako inżynier
Polakami
Polacy
dwie tysiące
dwa tysiące
rok
lat
fryzjerem
fryzjer

VII. *Из данных слов составьте предложения:*

- 1) ja, pracować, nauczyciel.

- 2) on, być, lekarz.
3. ona, pracować, fryzjerka.
- 4) ona, być, sekretarka.

VIII. *Вставьте слова по смыслу.*

1. Jestem nauczycielem, a ty jaki masz.....?
2. Nie mam pracy, a czy pani ma.....?
3. Mój ojciec nie ma pracy, jest..... .
4. On ma 65 lat i jest..... .
5. Zarabiam dwa tysiące złotych, to jest bardzo dobra..... .

**Слова для
вставок:**

emeryt
bezrobotny
pensja
zawód
praca

IX. *Поставьте вопросы к предложениям.*

1.?

Moja koleżanka jest Rosjanką.

2.....?

Ona nazywa się Nadieżda Sobolewa.

3.....?

Nadieżda ma 35 lat.

4.....?

Ona mieszka w Rosji.

5.....?

Ona jest księgową.

6.....?

Koleżanka pracuje w banku.

X. *Ответьте на вопросы.*

1. Jakiej Pani / Pan jest narodowości?
2. W jakim kraju Pani / Pan mieszka?
3. Jakie Pani / Pan ma obywatelstwo?
4. Jaki kraj jest Pani / Pana ojczyzną?
5. Jaki jest Pani / Pana zawód?

Тест № 3

I. *Употребите в нужной форме глагол **urodzic' się** в прошедшем времени.*

Marek: Aniu, kiedy się?

Anna: 5. V. 1981 roku. A ty, Marku, kiedy ?

Marek: 2. XII. 1979 roku.

Anna: Kiedy.....twoi rodzice?

Marek: Matka 11.11. 1950 roku, a ojciec 17. IV. 1948 roku.

Anna: To znaczy, że my wszyscy po wojnie.

II. *Употребите в нужной форме слово **dom**. Не забудьте о предлогах.*

1. Będę wieczorem.
2. Wrócę. jutro.

III. *Вставьте по смыслу предлоги.*

Предлоги для вставок:

do, nad, o, w, za

... przyszedłm tygodniu zatelefonuję ... ciebie.

... rok pojedziemy ... morze.

... której godzinie będziesz ... pracy.

IV. *Данные слова употребите в нужной форме. Пример:*

Studiuję **na uniwersytecie.**

uniwersytet

Jdę

sklep

Piszę list

rodzice

Czekam

autobus

Telefonuję

ty

Jadę

praca

V. *Данные глаголы употребите в нужной форме настоящего времени.*

Глаголы:

chodzić

Córka do szkoły.

uczyć się

My języka polskiego.

być

Marek uczniem technikum.

studiować

Ich dziec i... w Polsce.

zajmować się

Matka domem.

VI. *Из данных пар предложений выберите правильное.*

1. A) Znam język polski.

B) Wiem język polski.

2. A) Uczę język polski.

B) Uczę się języka polskiego.

3. A) Jestem jeden w domu.

B) Jestem sam w domu.

4. A) Piszę pismo mamie.

B) Piszę list do mamy.

5. A) Córka uczy się w trzeciej klasie.

B) Córka uczy się w trzecim klasie.

6. A) Na którym piętrze mieszkasz?

B) Na jakim piętrze mieszkasz?

7. A) Podobają mi się owoce: kapusta, marchew, pomidory.

B) Smakują mi warzywa: kapusta, marchew, pomidory.

VII. *Напишите это по-польски.*

1. Я одна дома.

2. Кто-то звонил тебе.
3. Приеду домой завтра утром.
4. Через год поедem в Польшу.
5. На будущей неделе буду в Польше.
6. Пишу письмо сестре.
7. Идем в магазин за покупками.
8. У меня нет семьи, я один.
9. Мы учим польский язык.
10. Моя дочь учится в Польше в университете.
11. На какой вокзал приходит поезд из Варшавы?
12. Мне нравятся польские яблоки.
13. В котором часу будем обедать?
14. Знаю, где они живут.
15. Знаем эту женщину.
16. - Который час? - Сейчас пятнадцать минут восьмого.

VIII. *Отвeтьте на вопросы полными предложениями.*

1. Jak się nazywa największy polski poeta?
2. Jak się nazywa największy polski kompozytor?
3. Jak się nazywa Konstytucja Polski z 1791 roku?
4. Ile lat trwał (продолжался) trzeci rozbiór ziem polskich?
5. Kiedy Polska odzyskała niepodległość?
6. Kiedy i gdzie rozpoczęła się (началась) II wojna światowa?

Тест № 4

I. *Czasowniki podane w nawiasach proszę napisać w czasie teraźniejszym lub przyszłym prostym:*

Данные в скобках глаголы употребите в настоящем или в настоящем будущем времени:

1. – Kiedy państwo (jechać) do kraju?
- (my – wyjeżdżać) jutro wcześniej z rana.
2. – Czym pani (jeździć) do pracy?
- Zwykle (ja - jeździć).....metrem, a dzisiaj
(ja – pojechać) autobusem.
3. – O której godzinie (przylatywać) samolot
z Nowego Jorku?
- (on - przylecieć) za 10 minut.
4. – Kiedy państwo (płynąć) do Sztokholmu?
- Żona (płynąć) pojutrze, a ja (wypływać)
..... za tydzień.

II. *Czasowniki podane z prawej strony proszę napisać w czasie przeszłym:*

Данные справа глаголы напишите в прошедшем времени:

1. (my – kobiety i mężczyźni) pojechać
na wycieczkę, ale była brzydka pogoda, chcieć

- więc zostaliśmy w domu.
2. Dzieci pójść do kina, ale rodzice się nie zgodzili.	chcieć
3. Czy państwo dobrą podróż ?	mieć
4. One dużo szczęścia i nic im się nie stało w czasie pożaru.	mieć
5. (my – kobiety) zostać w domy.	musieć
6. (my – kobieta i mężczyzna) nie, że on potrzebuje pomocy.	wiedzieć
7. (ja - mężczyzna) że pociąg z Poznania ma opóźnienie około pół godziny.	dowiedzieć się
8. Na wycieczce do Krakowa (ja – kobieta) dużo interesujących zabytków, m. in. Wawel.	widzieć
9. One nie, co on do nich mówił.	zrozumieć
10. Dlaczego oni nie nam, że tego nie rozumieją?	powiedzieć

III. Proszę uzupełnić zdania, wykorzystując wyrazy podane z prawej strony:

Вставьте по смыслу слова, данные справа:

1. ... całą drogę rozmawialiśmy o dzieciach.	za
przez
w ciągu
2. ... kilka godzin będziemy już na miejscu.	
3. ... kilku godzin opowiedziała o sobie prawie wszystko.	
4. godziny na pewno zgażymy dojechać na lotnisko.	
5. godzinę znowu zadzwonię.	

IV. Proszę użyć **się**, tam gdzie to jest potrzebne.

Там, где это нужно, употребите **się**.

1. Jestem zmęczony, boli mnie głowa, zostanę w domu.
2. Pospiesz, bo spóźnimy na pociąg.
3. Nie wiem, dlaczego tak długo nie wraca, z pracy.
4. Pojadę na dworzec i dowiem, o której godzinie mamy pociąg do Katowic.

V. Wyrazy podane z prawej strony proszę napisać w odpowiedniej formie

Данные справа слова напишите в правильной форме.

1. Poznaliśmy	nowa koleżanka
słodka kawa
polityka międzynarodowa
interesująca książka
Maria Lipska
2. Lubię	
3. Interesuję się	
4. Kupiliśmy	
5. Przyjadę do was z	

VI. Proszę uzupełnić zdania, wykorzystując wyrazy podane z prawej strony:

Вставьте по смыслу слова, данные справа:

1. Wszyscy Janusza za dobrego kolegę.	liczyć

2. Nasz szef jest mądry, dobry,
sprawiedliwy, dlatego (my) go.	liczyć
3. (my) na twoją pomoc.	uważać
4. Gdy jadę samochodem, (ja)
na znaki drogowe, aby
nie spowodować wypadki.	uważać
5. Ona nie lubi pieniędzy.	szanować

VII. Z podanych wyrazów proszę ułożyć zdania, używając przyimków, tam gdzie to jest potrzebne

Из данных слов составьте предложения. Там, где это нужно, употребите предлоги.

1. Codziennie, (ja) jeździć, praca, metro, a, wczoraj, (ja) przyjechać, taksówka.
2. Jutro, państwo, Kowalski, jechać, razem, córka, urlop, samochód.

VIII. W podanych zdaniach proszę użyć **w takim razie** lub **wtedy**.

Вставьте по смыслу: **w takim razie** или **wtedy**.

1. Nie rozumiesz lub nie wiesz, zapytaj!
2. Nie mamy pieniędzy nie kupimy nowego telewizora.
3. To było dawno temu, nasza babcia była piękna i młoda.
4. Gdy samochód się zepsuje, jedziemy autobusem.
5. Wszystko zrobiłem, idę do domu.

IX. Proszę przetłumaczyć na język polski.

Переведите на польский язык:

1. Надо поспешить, так как остался час до отправления поезда.
2. Мы опоздали на самолет и поэтому мы вернулись домой.
3. Я поеду на вокзал и узнаю, когда отправляется поезд в Гданьск.
4. Мы надеемся, что скоро мы встретимся с нашей новой подругой.
5. Все поехали на экскурсию, а она осталась одна дома.
6. Я считаю, что надо знать и уважать свою историю.

X. Proszę odpowiedzieć na pytania.

Отвечьте на вопросы:

1. Jak się nazywa legenda, która mówi o historii godła Polski?
2. Jak się nazywała dynastia, która panowała w średniowiecznej Polsce i jak nazywał się jej legendarny protoplasta?
3. Jak nazywał się pierwszy król Polski, kiedy i gdzie odbyła się jego koronacja?

Тест № 5

I. Z podanych wyrazów proszę ułożyć zdania w czasie teraźniejszym.

Из данных слов составьте предложения в настоящем времени:

- 1) w, mieszkanie, być, trzy, pokój, i, kuchnia.
- 2) w, pokój, stać, nowy, meble.

- 3) przy, lodówka, stać, stół, a, przy, stół, krzesła.
- 4) w, sypialnia, na, ściana, wisieć, stary, zegar.
- 5) na, łóżko, leżeć, dwa, ręcznik.

II. Z podanych wyrazów proszę utworzyć poprawne gramotycznie wyrażenia.

Из данных слов составьте грамматически правильные словосочетания:

1. duży + szaja
2. brudny + podłoga
3. damski + toaleta
4. nowy + meble
5. wygodny + łóżko.....

III. Podane wyrazy proszę wykorzystać w odpowiedzi na postawione pytanie.

Данные слова используйте в ответе на поставленный вопрос.

1. Wąski przedpokój w (czym?).
2. Dzienny pokój przy (czym?).
3. nowa łazienka w (czym?).
4. klatka schodowa na (czym?).
5. nasze mieszkanie pod (czym?).

IV. Proszę przetłumaczyć na język polski następujące zdania.

Переведите на польский язык следующие предложения:

1. Что нам делать?
2. Не знаю, как мне жить?
3. Они знают, куда им ехать?
4. Она не знает, с кем ей поговорить.
5. Он забыл, что он должен (знать) сказать.

V. Jakich słów brakuje w następujących zdaniach?

Каких слов не хватает в следующих предложениях?

1. Podłoga wyłożona terakotą (керамической плиткой).
2. Na ścianachinteresujące obrazy.
3. Jakiemeble w mieszkaniu?
4. Na stole obrus (скатерть).
5. Na półce moje książki.

VI. Podane z prawej strony wyrazy proszę napisać w odpowiedniej formie.

Данные справа слова напишите в нужной форме:

1. Radzimy	tego nie robić.	państwo
Wiktor
siostra
ludzie
2. Zaprobowano	dobrą pracę.	
3. Chcemy podziękować	za pomoc.	
4. Musimy pomóc tym		

automat telefoniczny – телефон-автомат

В

bardzo mi (nam) miło poznać (kogo) – очень приятно познакомиться

biuro numerów – справочное бюро

bilet rezerwowy (z rezerwy) – билет по брони

brać – wziąć na serio – принимать/принять всерьез

brać- wziąć udział – принимать/принять участие

budzić – wzbudzić zainteresowanie – вызывать/вызвать интерес

być bez wad – быть лишенным недостатков

być dobrej myśli – не падать духом, не терять надежды

być godnym uwagi – заслуживать внимания

С

cecha charakteru – черта характера

centrala międzymiastowa – междугородная телефонная станция

centralne ogrzewanie – центральное отопление

chodzić do szkoły – учиться в школе

cieszyć się wielką popularnością – пользоваться большой популярностью

cieszyć się powodzeniem (kogo; u kogo; wśród kogo) – пользоваться успехом

co najmniej – по меньшей мере

co słyhać (u kogo) – что нового (у кого)

co z tego przyjdzie (komu) – какая от этого польза

czas leci – время летит

czas płynie – время бежит, летит

Д

dawać – dać przedstawienie – давать/дать спектакль

dawać – dać dobrą radę (komu) – давать/дать хороший (полезный) совет

dawać – dać sobie radę (z czym) – справляться/справиться

dawać – dać spokój (komu) – оставлять в покое

dawać – dać wskazówki – оставлять/давать/дать указания

dawać – dać znać (komu o czym; że...) – давать/дать знать

dawać się – dać się namówić – позволять/позволить себя уговорить

deklaracja celna – таможенная декларация

depesza gratulacyjna – поздравительная телеграмма

dobry wieczór (pani, panu, państwu) – добрый вечер

dochowować – dochować tajemnicy – хранить/сохранить тайну

dokonywać dokonać wyboru – производить (совершать) – произвести (совершить) выбор

dom mieszkalny – жилой дом

dom towarowy - универмаг

dostawać – dostać wiadomość (od kogo) – узнавать (получать) – узнать (получить) сведения (известие, извещение)

dotrzymywać – dotrzymać słowa – сдерживать/сдержать свое слово

do widzenia (pani, panu, państwu) – до свидания

działacz kulture – деятель культуры

dzielić podzielić los (czego) – разделить судьбу
dzień dobry (pani, panu, państwu) – здравствуйте, добрый день, доброе утро
dzień powszedni – будний день

E

ekipa filmowa – съемочная группа
ekspres polecony – срочное заказное письмо
elektryczna maszynka do golenia – электробритва

F

fabryka samochodów osobowych – завод легковых автомобилей
fatalny dzień – несчастливый день
film dokumentalny – документальный фильм
film zeroekranowy – фильм, который идет «первым экраном»
formy grzecznościowe – формы вежливого обращения; формы речевого этикета

G

galeria sztuki – картинная галерея
gotować – ugotować obiad – готовить/приготовить обед
grać – zagrać rolę (kogo) – играть/сыграть роль
gród warowny – город-крепость

H

hale targowe – торговые ряды

I

imię pospolite – нарицательное имя
imię własne – собственное имя
innym razem – в другой раз
iść – pójść na marne – пропадать/пропасть даром
iść – pójść po zakupy – пойти за покупками
iść prosto przed siebie – идти вперед
iść we właściwych kierunku – идти правильно (по хорошему направлению)
iść w złym kierunku – идти не в том направлении
i tak dalej – и так далее

J

jak najszybciej – как можно скорее
jak się masz! – привет!
jak zwykle – как всегда
jednostka monetarna – денежная единица

jest do twarzy (*komu w czym*) – идет (кому что); к лицу (кому что)
jeździć na nartach – ходить на лыжах
język obcy – иностранный язык

К

karta pocztowa - открытка
karta pokładowa – посадочный талон
kasować – skasować bilet – пробивать/пробить билет
kazać na siebie czekać (*komu*) – заставлять себя ждать
kieliszek do wina - бокал
kiermasz książki - книжный базар
kierować – skierować kroki (*dokąd*) – направлять/направить шаги
kłaść – położyć nakrycia – ставить/поставить приборы
kodeks drogowy – правила дорожного движения
komedia filmowa - кинокомедия
koniec zakazu – отмена запрета
kontora celna – таможенный контроль
kopalnia złota – золотые прииски
korzystać – skorzystać z okazji – пользоваться/воспользоваться случаем
korzystać – skorzystać z propozycji (czyjej) – пользоваться/воспользоваться предложением
krytyk filmowy - кинокритик
książka kucharska – кулинарная книга
ku czci (*kogo*) – в честь

L

lada moment – с минуты на минуту
list krajowy – письмо в данной стране
list lotnicze - авиа
list na poste-restante – письмо до востребования
list polecony – заказное письмо
list zagraniczny – международное письмо
list zwykły – простое письмо

M

mecz piłki nożnej – футбольный матч
mieć apetyt – хотеть есть
mieć co innego do roboty – иметь другое занятие (другую работу)
mieć dobre (złe) recenzje – получить хорошие (плохие) отзывы
mieć dość (*czego*) – надоело (кому что)
mieć kłopot (kłopoty) (*z czym*) – иметь трудности, быть в затруднении
mieć nadzieję (*na co, że*) - надеяться
mieć ochotę (*na co; do czego*) - хотеть
mieć okazję (*czego; co robić*) – иметь случай
mieć pierwszeństwo – приоритет за кем-н.

mieć pojęcie (*o czym*) – иметь представление
mieć pomysł – иметь идею
mieć rację – быть правым
mieć sens – иметь смысл
mieć swoją siedzibę – находиться, пребывать
mieć sprawę (*do kogo*) – иметь дело
mieć szczęście – везти (кому)
mieć tremę - волноваться
mieć wątpliwości – иметь сомнения
mieć zamiar (*co robić*) - собираться
mieć zaufanie (*do kogo*) – доверять, питать доверие
mieć za złe (*co komu*) – быть обиженным, вменять в вину, осуждать, сердиться
mieć zdanie (*o czym*) – иметь мнение
mieć znaczenie – иметь значение
między innymi – в частности
mówić – powiedzieć w sekrecie (*co*) – говорить/сказать по секрету
mury obronne – крепостные стены

N

nabierać - nabrać benzyny – заправлять/заправить машину
naciskać - nacisnąć sprzęgło – нажимать/нажать на педаль сцепления
nadawać - nadać komunikat (*specjalny*) – передавать/передать экстренное сообщение
nadawać – nadać list (telegram) – отправлять/отправить письмо (телеграмму)
nagroda państwowa – государственная премия
najspokojniej w świecie – как ни в чем не бывало
nakręcać – nakręcić numer – набирать/набрать номер
nakrywać – nakryć do stołu – накрывать/накрыть на стол
naprawiać – naprawić swój błąd – исправлять/исправить свою ошибку
na przykład - например
narażać się - narazić się na niebezpieczeństwo- подвергать/подвергнуть себя опасности
narażać się – narazić się na przykrości – навлекать/навлечь на себя неприятности
narażać się – narazić się na śmieszność – казаться/показаться смешным; ставить/поставить себя в смешное положение
na serio – серьезно, всерьез
nastawiać – nastawić zegarek – ставить/поставить часы
na szczęście – к счастью
na wstępie – вначале, для начала, сначала
na wszelki wypadek – на всякий случай
nic dziwnego – (нет) - ничего удивительного

nie wypada (*robić czego*) - неудобно
nos dla tabakierki – нос для табакерки
numer kierunkowy- кодовый номер города
nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło – нет худа без добра

O

obchodzić jubileusz – праздновать юбилей
obchodzić rocznicę (*czego*) – праздновать, отмечать годовщину
oblewać - odlać egzamin – проваливаться/провалиться на экзамене
od czasu do czasu – время от времени
odczuwać przyjemność – чувствовать удовольствие
oddawać – oddać bagaż (*gdzie*) – сдавать/ сдать в багаж
oddawać – oddać do naprawy (*co*) – отдавать/отдать в ремонт
odnosić – odnieść sukces – иметь успех, добиваться/добиться успеха
odnosić – odnieść wrażenie (*że...*) – получать (выносить)/получить (вынести) впечатление
odprawa celna – таможенный досмотр
odrabiać – odrobić lekcje – делать/сделать уроки
oglądać – zobaczyć (ujrzeć) na własne oczy (*co*) – смотреть/увидеть своими глазами
okazywać – okazać dokument (*jakiś*) – предъявлять/предъявить документ
określać godziny – определять время
okulary słoneczne – темные очки
opady deszczu – дожди, осадки
opanować język – овладеть языком
oprawa sceniczna (*czego*) – сценическое оформление
osiągać – osiągnąć wyniki – достигать/достигнуть результатов
otaczać – otoczyć miłością – относиться/отнестись с любовью

P

pada deszcz – идет дождь
park o nieagresji – пакт о ненападении
pas startowy – взлетно-посадочная полоса
pasta do podłogi - мастика
pedał gazu – педаль газа
pedał hamulcowy - тормоз
piłka nożna - футбол
plany spełzną na niczym – планы не осуществляются
płacić – zapłacić mandat – платить/заплатить штраф
plyta lotniska – поле аэродрома
poczucie humoru – чувство юмора
podawać – podać adres – давать(сообщать)/дать (сообщить) адрес
podawać – podać godzinę (dzień) –сообщать/сообщить время (день)
podawać – podać nazwisko (*kogo*) – сообщить/сообщать фамилию
podejmować – podjąć (męską) decyzję – принимать/принять (твердое)

решение

podejmować – podjąć zobowiązanie – принимать/принять обязательство

podnosić – podnieść słuchawkę – брать/взять трубку

podpisywać – podpisać swoją książkę – ставить/поставить автограф на своей книге

podpisywać – podpisać układ – заключать (подписывать)/ заключить (подписать) договор (пакт)

po dzień dzisiejszy – по сей день

Pogotowie Ratunkowe – скорая помощь

pokonywać – pokonać trudności – преодолевать/преодолеть трудности

pokój gościnny - гостиная

popręplniać - popęplnić błąd – совершать/совершить ошибку

po przeciwnej stronie ulicy - по ту сторону улицы

poświęcać – poświęcić czas (na co) – уделять/уделить время

pora dnia – время суток

port lotniczy - аэропорт

poświęcać – poświęcić uwagę – уделять внимание

postój taksówek – стоянка такси

powieść kryminalna – детективный роман

powodować – spowodować wypadek – становиться/стать причиной несчастного случая (катастрофы); вызывать/вызвать несчастный случай

powracać – powrócić do życia – возвращаться/возвратиться к жизни

prawdę mówić – правду говоря, по правде говоря

prawić komplementy (komu) – говорить комплименты

prawo jazdy – водительские права

prezent imieninowy – подарок ко дню именин

prezes Rady Ministrów – председатель Совета министров

prognoza pogody - прогноз

prowadzić korespondencję (z kim) – вести переписку

prowadzić – poprowadzić samochód – водить/вести машину

prowadzić walkę (o co) – вести борьбу

przechodzić – przejść na ty (z kim) – переходить/перейти на ты

przechodzić (przez ulicę) przy zielonym (czerwonym, żółtym) świetle – переходить улицу на зеленый (красный, желтый) свет

przed chwilą – только что

przede wszystkim – прежде всего

przejście dla pieszych – переход

przejście podziemne – подземный переход

przekaz pocztowy – денежный перевод

przekraczać – przekroczyć szybkość – превышать/превысить скорость

przeprowadzać - przeprowadzić wywiad (z kim) – брать/взять интервью

przerywać – przerwać rozmowę – прекращать/прекратить разговор

przerywać – przerwać wskazówkę (zegara) – переводить/перевести стрелку (часов)

przestawiać – przestawić zegarek – переводить/перевести часы

przestrzegać przepisów – соблюдать правила
przesyłać – przesłać pozdrowienia (*komu od kogo*) – передавать/передать привет
przychodzić – przyjść do głowy (*komu*) – прийти в голову
przyjmować – przyjąć zaproszenie – принимать/принять приглашение
przystanek na żądanie – остановка по требованию
przyznawać się - przyznać się do błędu – признаваться/признаться в своей ошибке
przyznawać się - przyznać się do winy – признать свою вину

R

Rada Ministrów – Совет министров
repertuar teatrów – программа театров
robić – zrobić korektę (*czego*) – делать/сделать ставку
robić – zrobić niespodziankę (*komu*) – делать/сделать сюрприз
robić – zrobić przyjemność (*komu*) – доставлять/доставить удовольствие
robić – zrobić wrażenie (*na kim*) – производить/произвести впечатление
robić zdjęcia w plenerze – проводить съемку на природе
robić wymówki (*komu*) – делать упрёки, упрекать
rola drugoplanowa – второстепенная роль
rola główna – главная роль
rozkład dnia – программа дня, распорядок дня
rozkład jazdy (*pociągów*) – расписание (движения поездов)
rozwiązywać – rozwiązać zadanie – решать/решить задачу
rozwijać – rozwinąć szybkość – развивать/развить скорость
ryba w galarecie – заливная рыба
rysy twarzy – черты лица

S

salon sztuki – художественный зал
sałatka rybna – салат из рыбы
sałatka z drobiu – салат из кур
schody ruchome – эскалатор
serial telewizyjny – многосерийный телевизионный фильм
siadać – usiąść przy kierownicy – садиться/сесть за руль
składać – złożyć wieniec (*kwiaty*) (*gdzie*) – возлагать/возложить венок (цветы)
snuć przypuszczenia – строить догадки, делать предположения
spędzać – spędzić czas – проводить/провести время
spotkała miła przygoda (*kogo*) – произошло приятное происшествие (с кем)
sprawiać – sprawić przyjemność (*komu czym*) – доставлять/доставить удовольствие
sprawiać – sprawić przykrość (*komu*) – огорчить/огорчать
sprawiać – sprawić zawód (*komu*) – подводить/подвести; не оправдывать/не оправдать ожиданий

sprawować funkcję (kogo) – занимать должность
stacja benzynowa – бензозаправочная станция, бензоколонка
stać – stanąć na przeszkodzie (*czemu*) – мешать/помешать
stawać – stanąć w kolejce – вставать/встать в очередь
strój wizytowy – вечерний костюм
szkoda czasu (*na co*) – жаль, жалко времени

T

tablica pamiętkowa – мемориальная доска
tracić – stracić okazję – упускать/упустить случай
tracić – stracić orientację (*w czym*) – переставать/перестать ориентироваться
trzymać się rozkładu (*jazdy*) – ходить по расписанию
tytuł naukowy – научное звание

U

uchwalać – uchwalić konstytucję – принимать/принять конституцию
udzielać – udzielić informacji (*komu*) – давать/дать справку
udzielać – udzielić wskazówek – давать/дать указания
Układ Warszawskie – Варшавский договор
ulegać – ulec wypadkowi – пострадать при катастрофе
urządzać - urządzić przyjęcie – устраивать/устроить прием
utrudzać życie (*komu*) – осложнять жизнь
uzupełniać – uzupełnić bak – доливать/долить бак

W

wchodzić – wejść na ekrany – выходить/выйти на экран
wczuwać się - wczuć się w rolę (*kogo*) – входить/войти в роль
wielki ołtarz – главный алтарь
wieża zegarowa – башня с часами
wino wytrawne – сухое вино
w każdym razie – во всяком случае
włączać – włączyć bieg – включать/включить передачу
włączać – włączyć ssanie – включать/включить подсос
wobec tego – в таком случае
wóz patrolowy – патрульная машина
wpadać – wpaść pod samochód (pociąg, tramwaj) – попадать/попасть под машину (поезд, трамвай)
wprawiać – wprawić w ruch (*co*) – приводить/привести в движение
wprowadzać – wprowadzić w błąd (*kogo*) – вводить/ввести в заблуждение
w razie potrzeby – если понадобится
wruczać – wrucić list do skrzynki pocztowej – опускать/опустить письмо в почтовый ящик
w samą porę – очень кстати
wskazywać czas – показывать время
wszystko dobre, co się dobrze kończy – все хорошо, что хорошо кончается

wszystko jedno – все равно
w takim tempie – так быстро; такими темпами
w ten sposób – таким образом
wybierać się - wybrać się w odwiedziny (do kogo) – идти/пойти с визитом (в гости)
wychodzić – wyjść za mąż (za kogo) – выйти замуж
wychodzić – wyjść z mody – выйти из моды
wydawać – wydać przyjęcie (na cześć kogo) – устраивать (давать)/устроить (дать) прием (в честь кого-л.)
wygłaszać – wygłosić odczyt – иметь публичную лекцию
wykonywać – wykonać zobowiązanie – выполнять/выполнить обязательство
wypełniać – wypełnić blankiet (na co) – заполнять/заполнить бланк
wyprzedzać – wyprzedzić samochód – обогнать машину
występować – wystąpić w roli (kogo) – сыграть роль
występy gościnne - гастролы
wystawiać – wystawić sztukę – ставить/поставить спектакль
wyświetlać film – демонстрировать фильм
wywoływać – wywołać sensację – вызывать/вызвать сенсацию
wznawiać – wznowić działalność – возобновлять/возобновить деятельность
wznawiać – wznowić książkę – переиздавать/переиздать книгу
wznosić – wznieść pomnik – воздвигать/воздвигнуть памятник
wznosić – wznieść toast (za co) – предлагать (поднимать)/ предложить (поднять) тост
wznosić się ku niebu - возвышаться
w żaden sposób - никак
w żadnym wypadku – ни в коем случае

Z

za chwilę - сейчас
zadawać – zadać pytanie (komu) – ставить/поставить вопрос; задавать/здать вопрос
zakładać – założyć park – разбивать/разбить парк
zakładać – założyć teatr – основывать/основать театр
złatwiać – złatwić sprawę – делать/сделать дело
zanudzić się na śmierć – соскучиться до смерти
zapalać – zapalić silnik – включить мотор
zapominać – zapomnieć o świecie bożem – забывать/забыть обо всем на свете
zapraszać – zaprosić do tańca (kogo) – приглашать/пригласить на танец
zawierać – zawrzeć znajomość (z kim) – знакомиться/познакомиться
zdawać – zdać egzamin (z czego) – сдавать/сдать экзамен
zdobywać – zdobyć sympatię (czyją) – завоевывать/завоевать симпатию (расположение)
zegarek się spóźnia – часы отстают

zegarek się spieszy – часы спешат (идут вперед)
z góry - заранее
z inicjatywy (*kogo*) – по инициативе
zjawiać się - zjawić się w porę – приходит/прийти вовремя
złapać gumę - прокол у кого-н., спустила камера
znać na pamięć (*co*) – знать наизусть
znać urodobania (*kogo*) – знать, чем (кто) особенно интересуется
znać się na zegarze – определять время по часам
znajdować się - znaleźć się w obrębie (*czego*) – находиться / оказаться в границах
znak drogowy – дорожный знак
znak zakazu wyprzedzania – знак «обгон запрещен»
znaki szczególne – особые приметы
z okazji (*czego*) – по случаю
zrzucać – rzucić winę (*na kogo*) – сваливать / свалить вину
zwracać – zwrócić uwagę (*na co*) – обращать / обратить внимание
z wyjątkiem - за исключением